

Ekonomická
fakulta
Faculty
of Economics

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Ekonomická fakulta
Katedra práva

Bakalářská práce

Založení a vznik spolku

Vypracovala: Tereza Kolomazníková
Vedoucí práce: JUDr. Rudolf Hrubý

České Budějovice 2020

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
Ekonomická fakulta

Akademický rok: 2018/2019

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: Tereza KOLOMAZNIKOVÁ
Osobní číslo: E17646
Studijní program: B6208 Ekonomika a management
Studijní obor: Účetnictví a finanční řízení podniku
Téma práce: Založení a vznik spolku
Zadávací katedra: Katedra práva

Zásady pro vypracování

Cíl práce:

Cílem práce je podrobně popsat vznik, změny a zánik spolku a pobočného spolku nejen z pohledu právního, ale rovněž z hlediska administrativního, účetního a daňového. V teoretické části budou dále uvedeny důvody přijetí právní úpravy spolků v občanském zákoníku a bude poukázáno na rozdíly mezi občanským sdružením, tedy právního předchůdce dnešních spolků. Práce rovněž objasní i důvody vzniku, změn a zániku spolku z pohledu praxe. Praktická část bude zaměřena jak na právní tak i účetní a daňové aspekty vzniku a zániku spolku. V této části budou rovněž zodpovězeny otázky, kdy je pro spolek či pobočný spolek výhodnější vést jednoduché účetnictví a kdy podvojně a jaká je právní ochrana člena spolku i ve světle dnes tolik diskutované ochrany osobních údajů.

Metodický postup:

1. Studium literatury vztahující se k tématu.
2. Vysvětlení základních kategorií příslušných k tématu.
3. Nástin metodického postupu.
4. Vyhodnocení analytického řešení.

Rámcová osnova:

1. Úvod
2. Literární rešerše
3. Cíl, hypotézy a metodika práce
4. Analytická část
5. Zhodnocení
6. Závěr
7. Summary
8. Seznam literatury
9. Přílohy

Rozsah pracovní zprávy: 40-50 stran
Rozsah grafických prací: dle potřeby
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná

Seznam doporučené literatury:

1. Jiří Švestka, Jan Dvořák, Josef Fiala a kolektiv (2014). *Občanský zákoník – Komentář – Svazek I (obecná část)*. Wolters Kluwer.
2. Václav Dobrozemský, Jan Stejskal (2017). *Neúspěšné organizace v praxi*. 2., aktualizované vydání. Wolters Kluwer.
3. Václav Dobrozemský, Jan Stejskal (2016). *Neúspěšné organizace v teorii*. 2., aktualizované vydání. Wolters Kluwer.

4. Martina Podivínová, Jana Bilková, Ludvík David (2012). *Přehled judikatury. Soudní ochrana člena spolku, církve a politické strany*. Wolters Kluwer.
5. *Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů)*
6. *Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.*
7. *Zákon č. 83/1990 Sb., o sdružení občanů.*
8. *Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník.*
9. *Zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád.*
10. *Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví.*
11. *Zákon č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích.*
12. *Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů.*
13. *Zákon č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod.*
14. *Zákon č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob.*
15. *Vyhláška č. 323/2013 Sb., o náležitostech formulářů na podávání návrhů na zápis, změnu nebo úmaz údajů do veřejného rejstříku a o zrušení některých vyhlášek.*
16. Internetové zdroje a články vztahující se k této problematice.

Vedoucí bakalářské práce: **JUDr. Rudolf Hrubý**
Katedra práva

Datum zadání bakalářské práce: **11. března 2019**
Termin odevzdání bakalářské práce: **13. dubna 2020**

V Českých Budějovicích dne 18. března 2019

doc. Dr. Ing. Dagmar Škodová Parmová
děkanka

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
EKONOMICKÁ FAKULTA
Studentská 13
370 05 České Budějovice (1)

JUDr. Rudolf Hrubý
vedoucí katedry

Prohlášení

Prohlašuji, že v souladu s § 47 zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě/v úpravě vzniklé vypuštěním vyznačených částí archivovaných Ekonomickou fakultou - elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích

.....

Tereza Kolomazníková

Poděkování

Děkuji vedoucímu práce JUDr. Rudolfovi Hrubému za cenná doporučení, rady a odborné vedení bakalářské práce. Děkuji také své rodině za podporu a motivaci.

.

Obsah

1	ÚVOD	3
2	LITERÁRNÍ REŠERŠE	4
2.1	HISTORIE SPOLKOVÉHO PRÁVA A JEHO SOUČASNOST	4
2.1.1	<i>Rozdíl mezi spolkem a občanským sdružením</i>	6
2.2	ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA SPOLKŮ.....	6
2.3	ZALOŽENÍ SPOLKŮ	10
2.4	VZNIK SPOLKŮ	13
2.5	ORGÁNY SPOLKU.....	14
2.6	POBOČNÉ SPOLKY – VZNIK A ZÁNÍK.....	16
2.7	ZMĚNA SPOLKŮ.....	16
2.7.1	<i>Fúze spolků</i>	17
2.7.2	<i>Rozdělení spolků</i>	18
2.8	ZRUŠENÍ A ZÁNÍK SPOLKŮ.....	19
2.8.1	<i>Dobrovolné zrušení</i>	20
2.8.2	<i>Nucené zrušení</i>	20
2.8.3	<i>Likvidace</i>	21
2.8.4	<i>Zánik</i>	23
2.9	EXISTENCE SPOLKŮ.....	23
3	SPOLKY A GDPR	24
4	ČINNOST A HOSPODAŘENÍ	27
5	ÚČETNICTVÍ	27
5.1	JEDNODUCHÉ ÚČETNICTVÍ.....	28
5.1.1	<i>Peněžní deník</i>	29
5.1.2	<i>Kniha pohledávek a závazků</i>	29
5.1.3	<i>Pomocné knihy ostatních složek majetku</i>	30
5.2	PODVOJNÉ ÚČETNICTVÍ	30
5.2.1	<i>Deník</i>	31
5.2.2	<i>Hlavní kniha</i>	31
5.2.3	<i>Knihy analytických účtů</i>	32
5.2.4	<i>Knihy podrozvahových účtů</i>	32

5.2.5	Směrná účtová osnova.....	32
5.2.6	Účetní závěrka.....	32
6	FINANČNÍ ZDROJE SPOLKŮ.....	36
7	DAŇOVÁ PROBLEMATIKA SPOLKŮ	43
7.1	DAŇ Z PŘÍJMU PRÁVNICKÝCH OSOB	43
	<i>Příjmy, které jsou předmětem daně .....</i>	43
	<i>Příjmy, které nejsou předmětem daně .....</i>	43
7.2	DAŇ Z PŘIDANÉ HODNOTY	45
8	PRAKTICKÁ ČÁST	47
8.1	METODOLOGIE PRÁCE	47
	8.1.1 Cíl výzkumného šetření	47
	8.1.2 Otázky výzkumného šetření	47
	8.1.3 Pracovní hypotézy.....	48
	8.1.4 Výběr metod.....	48
	8.1.5 Cílová skupina	49
8.2	VÝSLEDKY VÝZKUMNÉHO ŠETŘENÍ.....	50
8.3	ŘÍZENÝ ROZHOVOR.....	68
9	ZHODNOCENÍ	76
10	ZÁVĚR	82
I.	SUMMARY.....	84
II.	SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	85
III.	SEZNAM TABULEK, GRAFŮ A OBRÁZKŮ	88
IV.	SEZNAM PŘÍLOH.....	91

1 Úvod

Právní úprava spolkového práva přešla do nového, rozsáhlého kodexu v roce 2014, kdy nabyl účinnosti zák. č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále také jako „NOZ“). Zákon nabyl platnosti 22. března 2012, takže zákonodárci poskytli všem subjektům téměř dva roky na seznámení se s novým, zásadním kodexem soukromého práva. Touto novou právní úpravou bylo v České republice zasaženo více než 90 tisíc nejrozumnějších občanských sdružení. Úprava spolků je v novém zákoně koncipována poměrně dispozitivně, jako ostatně celý nový občanský zákoník, takže každý spolek se může ve svých stanovách a dalších interních předpisech odchýlit od velké většiny zákonných ustanovení, jako jsou např. vnitřní organizace spolku, základní vymezení členských práv či zásady jejich správy. Zároveň je zde však nemalé množství kogentních ustanovení, od kterých se odchýlit nelze.

Na aktuálnost a důležitost tohoto tématu reflektuje tato bakalářská práce, jejímž cílem je podrobně popsat vznik, změny a zánik spolku a pobočného spolku nejen z pohledu právního, ale především z hlediska ekonomického, účetního a daňového.

Tato bakalářská práce je rozdělena do dvou částí – teoretickou a praktickou. V teoretické části jsou nejprve popsány spolky a jejich historie, je uvedena právní úprava spolků v občanském zákoníku. Je poukázáno na rozdíly mezi občanským sdružením, tedy právním předchůdcem dnešních spolků. Práce objasní náležitosti a důvody vzniku, změn a zániku spolku. Druhá kapitola teoretické části práce popisuje a analyzuje daňovou problematiku z pohledu spolků a také účetní oblast z pohledu spolků. Teoretická část práce staví na metodě rešerše odborné literatury a pramenných zdrojů.

Praktická část práce se zaměřuje jak na právní, tak i na účetní a daňové aspekty vzniku a zániku spolku. V této části jsou rovněž zodpovězeny otázky, kdy je pro spolek výhodnější vést jednoduché účetnictví a kdy podvojně. Bude zde poukázáno, jak spolky využívají daňové zvýhodnění, co je dle nich problémem v oblasti daní a účetnictví atd. V této části práce je využita metoda dotazníkového šetření. Poté je zde využita metoda analýzy, syntézy, dedukce a indukce.

2 Literární rešerše

Druhá kapitola této bakalářské práce seznamuje čtenáře s teoretickými východisky, která se k tématu váží.

2.1 Historie spolkového práva a jeho současnost

Sdružování se řadí mezi základní politická práva stejně jako svoboda projevu. Ačkoli se může zdát, že spolky jsou novým institutem, důkazy o sdružování občanů pochází již z daleké minulosti. Snaha tento jev regulovat se ale objevuje až s vývojem institucionalizovaných společenských orgánů.

Již za Římské republiky byly spolky značně rozšířené, a to v podobě různých cechů či kněžských sborů.¹Tyto spolky existovaly i po zániku Římské říše. Ve středověku byl sice povolen vznik i činnost takových to spolků, ale musely být výslovně schváleny mocí veřejnou. Právo na svobodné shromažďování osob však nebylo povoleno ani přijetím Deklarace lidských a občanských práv v roce 1789.²Sdružování ve středověku však rozhodně nebylo na dobrovolnické bázi. Odchod z korporace znamenal patrný následek ekonomický, sociální, někdy i smrt.³

V době Rakouského císařství vzniklo spolkové právo. Zakládání spolků bylo konkrétně umožněno císařovým patentem, který vznikl v roce 1852. Založení však stále podléhalo schválení ze strany státního úřadu. To se změnilo až v roce 1860, kdy bylo umožněno založení našich národních spolků, kterým je např. Sokol. Vznik spolků se tak úřadům již jen oznamoval. Uvedený zákon platil i v Československu, a to až do roku 1951.⁴

---

¹ SOMMER, O. Učebnice soukromého práva římského. I. a II. díl, str. 263

²RONOVSKÁ, K. Spolkové a nadační právo, str. 20.

³ ŠVESKA, J., DVOŘÁK, J., FIALA, J. a kol. Občanský zákoník: komentář, str. 659

⁴ ŠVESKA, J., DVOŘÁK, J., FIALA, J. a kol. Občanský zákoník: komentář, str. 659

Poté, co se k moci dostala komunistická strana, byl přijat zákon č.68/1951 Sb., o dobrovolných organizacích a shromážděních. Byl zde odstraněn princip spolkové autonomie u dobrovolných organizací na úkor zásahů státu.

Významná změna nastala až po roce 1989, kdy došlo k velkým změnám snad ve všech oblastech lidského života. V oblasti sdružování byl přijat zákon č.83/1990 Sb., o sdružování občanů. V této době se spolek označoval jako občanské sdružení.

Primární právní normou byla Ústava České republiky. Součástí Ústavy je Listina základních lidských práv a svobod. Ta v článku 20 odst. 1 zaručuje občanům právo svobodně se sdružovat na ochranu svých hospodářských a sociálních zájmů.⁵

Spolkové právo, které v roce 1990 nebylo zařazeno do ústředního kodexu, ale vydělilo se do samostatného zákona v podobě zákona o sdružování, se jevílo spíše jako odraz sdružovacího práva zakotveného v Listině základní práv a svobod, a to i přes zřejmou návaznost na obecná ustanovení o právnických osobách obsažená v občanském zákoně. Uvedený zákon o sdružování existoval až do roku 2013. V roce 2014 byla ukončena rekodifikace soukromého práva a občanský a obchodní zákoník zanikly. Vznikl nový občanský zákoník a zákon o obchodních korporacích nabyly účinnosti. Pojem občanské sdružení byl nahrazen pojmem spolek.

Dostáváme se tedy z roviny ústavní do roviny zákonné, kdy jako nejjobecnější soukromoprávní kodex figuruje občanský zákoník. Ten si uložil cíl stát se tzv. "universálním" kodexem soukromého práva v českém právním řádu.

Konkrétně je dle nového občanského zákoníku spolek zahrnut mezi osoby právnické a vztahují se na něj následující ustanovení: Obecná ustanovení o právnických osobách (§ 118–209) – spolek má právní způsobilost od svého vzniku až do okamžiku zániku. Dále se na spolek vztahují obecná ustanovení o korporacích (§ 210–213). V této části je podstatné ustanovení § 212 odst. 1, které říká, že povinností člena korporace

---

⁵ Ústavní zákon č. 2/1993 Sb., ve znění ústavního zákona č. 162/1998 Sb., Listina základních práv a svobod, [cit. 12.11.2019]. Dostupné z URL:<https://www.psp.cz/docs/laws/listina.html>

je chovat se vůči korporaci čestně a zachovávat její vnitřní řád. Korporace nesmí svého člena bezdůvodně zvýhodňovat ani znevýhodňovat a musí být zachována jeho členská práva i oprávněné zájmy. Tudiž je možné členům ukládat povinnosti, resp. v případě jejich porušení vyvodit důsledky (tyto důsledky musí být uvedeny ve stanovách, např. vyloučení ze spolku). Zvláštní ustanovení o spolku je uvedeno v (§ 214–302). Tato ustanovení je možné členit na kogentní a dispozitivní.⁶

V dnešní době je právo svobodného sdružování nedílnou součástí také různých mezinárodních ujednání a prohlášení o lidských právech. Jednou z mnoha deklarácí je Evropská úmluva o ochraně lidských práv. V této úmluvě je svoboda shromažďování a sdružování vymezena v článku 11. Zde je uvedeno, že každý jedinec má právo na svobodu shromažďování, na svobodu sdružování se s jinými, včetně práva zakládat na obranu svých zájmů odbory nebo do nich vstupovat. Není možné činit v této oblasti žádné omezení. Výjimkou jsou omezení uvedená zákonem, která jsou v demokratické společnosti nezbytná v zájmu národní a veřejné bezpečnosti, ochrany pořádku atd.

2.1.1 Rozdíl mezi spolkem a občanským sdružením

Od 1.1.2014, kdy nabyl účinnosti NOZ, se všechna občanská sdružení překloupila do právní formy spolků, a to bez nutnosti jakékoliv aktivity z jejich strany (vyjma uvedení stanov do souladu s novou právní úpravou a změnou názvu). Tedy z pohledu současného soukromého práva mezi nimi není žádný rozdíl. Zároveň byla evidence občanských sdružení, vedená Ministerstvem vnitra, převzata jako základ spolkového rejstříku, který však již spadá pod Ministerstvo spravedlnosti.

2.2 Základní charakteristika spolků

Spolky jsou organizace v neziskovém sektoru. Neziskový sektor je dle Hejdukové důležitá oblast národního hospodářství. Neslouží jen k prosazování hodnot vlastních,

---

⁶ Zákon č. 89/2012 Sb., [cit. 12.11.2019]. Dostupné z URL: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-89>

ale také se podílí na mnoha celospolečensky potřebných službách.⁷Jak uvádí nový občanský zákoník, právnické osoby soukromého práva je možné rozdělit na tři typy:

- **Korporace** (§ 210–302) – podstatou je společenství lidí nebo právnických osob. Typickou korporací v pojetí NOZ je spolek, který vzniká na základě samosprávy, dobrovolnosti členství, nezávislosti majetku spolku a majetku jeho členů. Spolky mohou být rozděleny buď podle společných cílů (sportovní kluby, myslivecká nebo taneční sdružení apod.), nebo podle obecně prospěšné činnosti (vzdělávání a poskytování různých sociálních služeb).
- **Fundace** (§ 303–401) – právnická osoba vytvořená majetkem vyčleněným k určitému účelu, jedná se většinou o nadace nebo nadační fondy a přidružené fondy.
- **Ústav** (§ 402–418) – subjekty zřízené za účelem provozování činnosti užitečné společensky nebo hospodářsky. Je zde propojena majetková i osobní složka. Ústav nemá členy jako spolek, ale zaměstnance. Majetek ústavu není chráněn tak, jako u fundací. Dá se říct, že ústav je kombinací fundace a korporace. Současně jsou této formě nejbližší tzv. obecně prospěšné společnosti.

Pelikánová považuje za základní charakteristické rysy nestátních neziskových organizací veřejnou prospěšnost, dobrovolnost, neziskovost, samosprávnost, soukromé vlastnictví. Tyto znaky konkrétně popisuje takto:⁸

- **Veřejná prospěšnost** – organizace je charakteristická tím, že by měla být obecně prospěšná. To znamená, že by měla být k prospěchu jedince či určitého okruhu společnosti. Měla by být usilující o veřejné dobro.

---

⁷ HEJDUKOVÁ, P., HOMMEROVÁ, D., KRECHOVSKÁ, M., Řízení neziskových organizací: klíčové oblasti pro jejich udržitelnost, str. 14

⁸ PELIKÁNOVÁ, A., Účetnictví, daně a financování pro nestátní neziskovky, str. 17

- **Dobrovolnost** – jedná se o dobrovolnou činnost, lépe řečeno výkon neplacené práce nebo různé formy darů pro organizaci.
- **Neziskovost** – je to ve smyslu, že se nejedná o rozdělování zisků, které vznikly z činnosti organizace, mezi vlastníky.
- **Samosprávnost** – organizace fungují na principu samostatnosti, což znamená, že nejsou kontrolovány ze strany státu, ani nad nimi nejsou jiné instituce.
- **Soukromé vlastnictví** – struktura neziskové organizace je ve své podstatě soukromá, to znamená, že jsou odděleny od státní správy.

Jiné pojetí nabízí např. Dobrozemský, který k charakteristickému znaku neziskových organizací přidává samosprávnost, což je pojem nezávislosti, čímž v podstatě vyjadřuje, že nejsou kontrolovány vyšší mocí a nejsou ovládány zvenčí, řídí sami sebe, a tím jsou nezávislé na někom jiném.⁹

Spolky byly v minulosti označovány jako občanské sdružení. Po přijetí nového občanského zákona byla definována tato nová právní forma, kterou je spolek. Je jedno, zda je účel, pro který byl spolek založen, zcela soukromý (skupina osob sdružujících se za účelem věnovat se společně svému zájmu), nebo naopak veřejný (spolek založený za účelem pomoci ohroženým skupinám obyvatel).¹⁰

Z výše uvedeného je možné shrnout, že spolek realizuje činnost společného zájmu. Je to tedy spolková činnost. Může však vykonávat i jinou činnost, jako je činnost výdělečná. Pokud získává finanční prostředky pro dosažení statutárního účelu spolku, je to stále činnost hlavní, pokud ji však není možné srovnat s podnikáním.

---

⁹ DOBROZEMSKÝ, V., STEJSKAL, J. Nevýdělečné organizace v teorii, str. 23.

¹⁰ SYNEK, M., KISLINGEROVÁ, E. a kol., Podniková ekonomika, str. 464-464.

Jak píše Stejskal, Kuvíková a Maťáková: spolek, v minulosti občanské sdružení, jsou nejtypičtějším druhem neziskových organizací.¹¹ O tom hovoří také následující dvě tabulky, které dokládají vývoj počtu těchto organizací.

Tabulka 1: Vývoj počtu občanských sdružení

1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
3879	9366	15393	21694	24978	26814	27807	30297	36046	38072	42302	47101
2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	--
49108	50997	53306	54963	58347	611802	65386	68631	72111	75627	77801	--

Zdroj: vlastní zpracování na základě Neziskovky.cz, [cit. 20.11.2019]. Dostupné z URL:https://www.neziskovky.cz/clanky/511_695/fakta_statistika-postu-nno/

Z tabulky 1 je patrné, že od roku 1990 do roku 2012 došlo k růstu občanských sdružení, a to z 3 879 na 77 801. Jedná se tedy o obrovský nárůst, který hovoří nejen o růstu podpory neformálních společenských aktivit obyvatel.

Jak bylo řečeno výše, od roku 2014 se změnila občanská sdružení na spolky. O tom, jaký byl vývoj v počtu spolků do roku 2018, hovoří následující tabulka.

Tabulka 2: Vývoj počtu občanských sdružení

	2014	2015	2016	2017
Spolky	86 956	89 584	92 878	93 651
pobočné spolky	26 118	26 463	26 370	26 414

Zdroj: vlastní zpracování na základě Neziskovky.cz, [cit. 20.11.2019]. Dostupné z URL:https://www.neziskovky.cz/clanky/511_695/fakta_statistika-postu-nno/

Dále je nutné definovat pobočný spolek. Pobočný spolek by se dal chápat jako obdoba pobočky obchodních společností. Plní také pro mateřskou organizaci určité úkoly, z nichž je možné specifikovat např. činnost pro určité území nebo činnost v určité oblasti zájmu a jiné činnosti podle potřeb a záměrů. Pobočné spolky jsou subjektem práva. Z toho vyplývá, že mohou nabývat práva a povinnosti. Pobočný spolek je možné založit přímo ve stanovách, nebo stanovy určí, že je možné pobočné spolky zakládat,

¹¹STEJSKAL, J., KUVÍKOVÁ, H., MAŤÁKOVÁ, K. Neziskové organizace - vybrané problémy ekonomiky: se zaměřením na nestátní neziskové organizace, str. 54.

a stanoví pravidla, jak se to má udělat. V případě, že tedy není možné ve stanovách pobočné spolky zakládat, je nutné nejprve změnit stanovy. Pro založení pobočného spolku je tak nutné svolat orgán spolku, přijmout rozhodnutí, v němž budou mimo jiné vymezeny údaje o novém pobočném spolku. Toto rozhodnutí musí stát jako podklad pro zápis do spolkového rejstříku, což může učinit jen spolek hlavní.¹²

2.3 Založení spolků

Zrušením starého zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, a nástupem účinnosti nového zákona bylo v oblasti zakládání spolků učiněno několik změn, některá ustanovení však zůstala shodná.

Samozřejmě je stále možné založit nový spolek. K tomu je zapotřebí alespoň tři osob, jež se spolu v první fázi dohodnou na určitých základních náležitostech a pravidlech fungování spolku, který chtějí založit. Dle nového občanského zákona již není důležité, zda se jedná o osoby fyzické či právnické. Jak je zajisté možné dále vyvodit, princip dobrovolnosti členství ve spolcích zde zůstal zachován. Členové nejsou nijak vázáni na majetkovou složku spolku (jako třeba u některých obchodních korporací) a neručí tak za jeho dluhy. Důvodem pro založení spolku je naplnění společného zájmu zakladatelů.¹³

Jak uvádí Ronovská, Vitoul, Bílková a Benák, vznik spolků je proces dvoufázový. První fází je založení, druhou fází je vznik. Mezi těmito dvěma aktivitami je však velký rozdíl. K založení neboli ustanovení dochází soukromoprávním projevem vůle zakladatelů. Druhá fáze se váže na akt veřejnoprávní povahy, kterým je zápis do spolkového rejstříku.¹⁴ V první fázi se mezi sebou dohodnou zakladatelé na založení

---

¹²BENÁK, J., ZAHUMENSKÝ, D. Jak na spolkový rejstřík, str. 76

¹³ NOVOTNÝ, P., IVIČIČOVÁ, J., NOVOTNÁ, M., ŠTÝSOVÁ, M. Nový občanský zákoník: Principy a základní pojmy, str. 61.

¹⁴ RONOVSÁ, K., VITOU, V., BÍLKOVÁ, J., BENÁK, J. Nové spolkové právo v otázkách a odpovědích, str. 256.

a výsledkem je neformální spolek. Státu je žádost o vznik spolku předložena až ve fázi druhé.¹⁵

V novém občanském zákoníku jsou upraveny dva způsoby založení spolku: založení shodou zakladatelů spolku na obsahu jeho stanov a založení rozhodnutím ustavující schůze spolku.¹⁶

První možností je tedy uzavření smlouvy mezi zakladateli. Zakladatelé se musí shodnout na obsahu stanov, což deklarují svým podpisem. Tato možnost je vhodná v případě, že jsou všichni členové spolku známi předem, nebo v případech, kdy je počet členů malý. Stanoví se také společný zájem, k jehož naplňování má činnost budoucího spolku sloužit.¹⁷ V zákoně je tedy definováno, že stanovy musí nést:

- název,
- sídlo spolku,
- účel spolku,
- práva a povinnosti členů,
- určení statutárního orgánu.

V druhém případě je nutné, aby došlo k ustavující schůzi. Tu musí svolat osoba v podobě svolavatele či jiná pověřená osoba. Proto, aby byly splněny zákonné podmínky, musí být nejprve sdělen počet přítomných, poté musí být účastníci ustavující schůze seznámeni s jednáním, které již bylo realizováno. Může se jednat o umístění sídla spolku, podporu pro činnost spolku a jiné. Následně musí být účastníci schůze seznámeni s pravidly pro jednání, musí být zvolen předsedající a jiní členové. Mezi tato pravidla je možné zařadit např. pravidla procedurálního charakteru, ve kterých může být jmenována osoba, která bude k dosažení cíle ustavující hromady nápomocna.

---

¹⁵RONOVSKÁ, K., VITOUK, V., BÍLKOVÁ, J., BENÁK, J. Nové spolkové právo v otázkách a odpovědích, str. 256.

¹⁶Zákon č. 89/2012 Sb., [cit. 12.11.2019]. Dostupné z URL: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-89>

¹⁷Zákon č. 89/2012 Sb., [cit. 12.11.2019]. Dostupné z URL: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-89>

Dále platí, že se může jmenovat člen navrhované komise, skrutátor. Smyslem celé schůze je shodnout se na návrhu stanov. Shoda musí být minimálně většinová a tato většina musí být nadpoloviční. Obligatorní součástí schůze je kromě stanov také volba členů orgánů, kterou zákon definuje, což znamená, že vždy musí být obsazena minimálně pozice statutárního orgánu. K založení spolku dojde v okamžiku schválení stanov. Dále musí být ustanovena osoba, která provede návrh na zápis do spolkového rejstříku. V drtivé většině případů je to člen statutárního orgánu. Pokud by ustavující schůze nikoho neurčila, lze předpokládat, že návrh musí učinit společně všichni členové statutárního orgánu.¹⁸

Jak je z výše popsaného patrné, ještě před vznikem spolku musí být vytvořeny stanovy, na kterých se všichni zakladatelé musí shodnout. Stanovy mohou být upraveny dle potřeb spolku, ale zákon uvádí obligatorní náležitosti. Nutno podotknout, že zákon vymezuje jen ty nejdůležitější náležitosti. Dle Benáka a Zahumenského mezi tyto povinné náležitosti patří: definování názvu a sídla spolku, popsání účelu spolku, definování práv a povinností členů spolku a charakteristika statutárního orgánu. Již tedy nemusí být ve stanovách uvedeny zásady hospodaření.¹⁹

Co se týče názvu spolku, je mu v zákoně věnován dostatečně velký prostor. Kromě obecných požadavků, které zákon formuluje, jsou uvedeny v zákoně i požadavky na samotný název spolku. Spolky musí v názvu nést označení „spolek“, nebo „zapsaný spolek“, postačí však i zkratka „z.s.“. Jiné obsahové náležitosti jsou spolkovou autonomií.²⁰

V minulé právní úpravě existovala pro zakladatele podmínka dosažení věku 18 let. V novém zákoně tato podmínka není uvedena, neznamenalo by to však, že neplatí. Platí totiž obecné ustanovení zákona, které tuto podmínku stanovuje již a priori.

---

¹⁸ NOVOTNÝ, P., IVIČIČOVÁ, J., NOVOTNÁ, M. ŠTÝSOVÁ, M. Nový občanský zákoník: Principy a základní pojmy, str. 63.

¹⁹ BENÁK, J., ZAHUMENSKÝ, D. Jak na spolkový rejstřík, str. 23.

²⁰ Zákon č. 89/2012 Sb., [cit. 12.11.2019]. Dostupné z URL: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-89>

2.4 Vznik spolků

Pokud byly splněny veškeré výše uvedené požadavky, dochází k zápisu spolku do veřejného rejstříku. U spolku je tímto rejstříkem spolkový rejstřík. Ten je definován zákonem č. 304/2013 Sb. Kromě spolků se do tohoto rejstříku zapisují i jiné organizace, jako jsou odborové organizace, pobočné spolky, mezinárodní odborové organizace, různé zaměstnavatelské organizace, mezinárodní organizace zaměstnavatelů a jiné.²¹

Zápis není realizován automaticky. Musí být podán návrh na zápis, který se provádí na základě standardizovaného formuláře Ministerstva spravedlnosti, a to dle zákona č. 323/2013 Sb. V uvedeném návrhu tak musí být uvedeno mimo jiné: jméno a sídlo, adresy míst pobytu zapsaných osob, předmět činnosti, právní forma právnické osoby, den vzniku a zániku, pokud zde figurují fyzické osoby, musí zde být uvedena jejich rodná čísla, u právnických osob musí být uvedeno IČO. Dále zde musí být stanoven název statutárního orgánu, má-li být zřízen kontrolní orgán, musí zde být jmenován. Poté zde musí být uvedeny i další skutečnosti, které mohou definovat i jiné zákony, a den, k němuž byl zápis proveden.²²

Návrh je možné podat prostřednictvím elektronického formuláře, který je dostupný na webových stránkách Ministerstva spravedlnosti České republiky neboli www.justice.cz. Tento formulář je možné vytisknout a donést fyzicky. Také je možné vyplněný formulář podat elektronicky, ale musí být doložen uznaným elektronickým podpisem. V případě, že je podán v listinné podobě, musí k němu být doloženy i úředně ověřené podpisy a musí být podán u příslušného rejstříkového soudu.

Řízení je zahájeno po dodání formuláře. V rámci tohoto řízení mají pracovníci rejstříkového soudu povinnost zkontrolovat bezvadnost návrhu. Lhůta pro tuto aktivitu jsou 3 pracovní dny. Pokud nejsou doklady v pořádku, musí být navrhovatelé vyzváni k odstranění chyb. V případě, že navrhovatelé tak neučiní, soud odmítne celý návrh.

---

²¹ Zákon č. 304/2013 Sb., [cit. 20.11.2019]. Dostupné z URL: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2013-304>

²² NOVOTNÝ, P., IVIČIČOVÁ, J., NOVOTNÁ, M. ŠTÝSOVÁM, M. Nový občanský zákoník: Principy a základní pojmy, str. 63.

V případě, že návrh žádné chyby neobsahuje, nejsou shledány jiné důvody pro odmítnutí, je o zápisu do rejstříku rozhodnuto do 5 pracovních dnů. V případě, že tak pracovníci soudu neučiní, je návrh považován za provedený. Dále platí, že pokud není spolek v rejstříku zapsán do 30 dnů, a to od podání návrhu na zápis, a v případě, že není dodáno rozhodnutí o odmítnutí, je návrh považován za zapsaný do veřejného rejstříku třicátým dnem od podání návrhu.²³

Nyní je vhodné uvést, jaké jsou finanční náklady na založení spolku. Nutno podotknout, že po přijetí nového občanského zákona byl vybírán poplatek za první zápis do rejstříku, a to v hodnotě 1 000 Kč. Po 28.12.2014 měly být spolky oproštěny od poplatků, protože toto ustanovení bylo novelou odstraněno. Některé soudy však vybíraly poplatek 6 000 Kč, protože podle nich se osvobození od poplatků na první zápis nevztahuje a platí na ně, obdobně jako na jiné právnické osoby. Tato nejasnost byla 1.5.2015 odstraněna další novelou. Spolky tak nemusí hradit žádný poplatek za zápis do rejstříku. Platí to jak pro první zápis, tak i pro další změny. Na spolky se rovněž nevztahuje ani poplatek za ověření podpisů, protože dle zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, jsou všechny neziskové organizace od správních poplatků osvobozeny.²⁴

Na závěr lze shrnout, že spolky vznikají dnem zápisu do veřejného rejstříku, což je velká změna oproti předchozí právní úpravě, kvůli které vznikala občanská sdružení až registrací u Ministerstva vnitra.

2.5 Orgány spolku

Orgány spolku jsou dle § 243 zákona č. 89/2012 Sb. občanský zákoník, statutární orgán a nejvyšší orgán, v úvahu přichází i kontrolní komise, rozhodčí komise nebo další orgán, pokud tak určí stanovy daného spolku. Pro všechny orgány spolku je společné,

---

²³ Zákon č. 304/2013 Sb., [cit. 20.11.2019]. Dostupné z URL:<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2013-304>

²⁴ Zákon č. 634/2004 Sb., [cit. 20.11.2019]. Dostupné z URL:<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-634>

že stanovy mohou určit jejich jiný název za podmínky, že tím nevzbudí klamný dojem o jejich povaze.

Statutárním orgánem spolku je buď výbor, což je v případě, kdy se jedná o kolektivní orgán, nebo předseda, pokud je orgán individuální. Členové statutárního orgánu jsou voleni a odvoláváni nejvyšším orgánem spolku, kterým je členská schůze, pokud stanovy neurčí jinak. Zákon tak ponechává na každém spolku, jak pojmenuje orgány spolku, přičemž v případě nejvyššího orgánu spolku se dále nabízí např. shromáždění členů, sjezd, sněm nebo valná hromada. Zákon stanoví povinnost určit pouze tyto dva orgány spolku, přičemž není vyloučeno, aby nejvyšší orgán byl současně orgánem statutárním. To může vést i k situaci, kdy se pravomoci obou těchto orgánů soustředí v rukou jednoho člověka. Taková situace není v rozporu se zákonem, naopak, je výrazem svobody spolčování a demokratického pojetí spolkového práva.²⁵

Nad rámec zákonných požadavků může spolek stanovami zřídit kontrolní komisi, která musí být alespoň tříčlenná a jejíž členy volí a odvolává nejvyšší orgán spolku, zpravidla tedy členská schůze (není-li stanovami určeno jinak). Z důvodu, že se jedná o orgán kontrolní, který by měl být nezávislý na výkonném orgánu spolku, není zákonem dovoleno, aby členy kontrolní komise volil statutární orgán (pokud by se tak ustanovením stanov přeci jen stalo, nebude se k němu přihlížet).

Spolek může dále fakultativně zřídit rozhodčí komisi, která rozhoduje sporné záležitosti vyplývající ze spolkové samosprávy v rozsahu, v jakém určí stanovy. Pokud stanovy spolku tuto působnost neurčí, rozhoduje rozhodčí komise spory mezi členem spolku a spolkem ohledně placení členských příspěvků a ohledně přezkumu rozhodnutí o vyloučení člena spolku. I tato komise je zpravidla tříčlenná (neurčí-li stanovy jinak) a volená nejvyšším orgánem spolku.²⁶

---

²⁵DOBROZEMSKÝ, V.; STEJSKLA, J. *Nevýdělečné organizace v teorii, 2., aktualizované vydání.* Praha: Wolters Kluwer, 2016, 139

²⁶DOBROZEMSKÝ, V.; STEJSKLA, J. *Nevýdělečné organizace v teorii, 2., aktualizované vydání.* Praha: Wolters Kluwer, 2016, 154

2.6 Pobočné spolky – vznik a zánik

Pobočné spolky jsou závislé na spolku hlavním, pokud budeme hovořit minimálně o jejich vzniku. Hlavní spolek totiž určuje, zda a kým bude pobočný spolek založen, a stanoví i jeho mantinely, pokud jde o jeho činnost či působnost. Pobočný spolek tak může být založen stanovami hlavního spolku jako organizační jednotka hlavního spolku nebo může být založen kdykoli v průběhu existence hlavního spolku, pokud stanovy určí alespoň způsob, jakým se pobočný spolek zakládá, a orgán hlavního spolku, který rozhoduje o jeho založení (přeměně a zániku).

Pobočný spolek (stejně jako spolek hlavní) pak vzniká zápisem do veřejného rejstříku. Jedná se o novinku, kterou přinesl nový občanský zákoník, neboť před nabytím jeho účinnosti se pobočné spolky (nazývané tehdy jako organizační jednotky sdružení) do veřejných rejstříků nezapisovaly. Takové řešení nebylo příliš vhodné s ohledem na transparentnost či právní jistotu a ochranu práv třetích osob. Změnu ohledně zápisu pobočných spolků do veřejných rejstříků lze tedy jen uvítat.

Zajímavá je otázka možnosti pobočného spolku vystoupit ze spolku hlavního. Na jednu stranu zákonná úprava říká, že právnická osoba může změnit právní formu jen, pokud to zákon umožňuje, ale v případě pobočného spolku zákon tuto možnost nedává. Na druhé straně stojí zásada, dle které každý může svobodně ze spolku vystoupit. Výsledkem tak je závěr, že pobočný spolek může vystoupit z jednoho hlavního spolku a vstoupit do jiného hlavního spolku, kde bude opět v postavení pobočného spolku, čímž neztratí ani právní osobnost ani majetkovou autonomii.²⁷

2.7 Změna spolků

Mezi změny (přeměny) právnických osob řadíme fúzi, rozdělení a změnu právní formy (ačkoliv změna právní formy je možná pouze u spolků, které vznikly do 31.12.2013 jako občanská sdružení). V této kapitole rozebereme fúzi a rozdělení spolků.

---

²⁷DOBROZEMSKÝ, V.; STEJSKLA, J. *Nevýdělečné organizace v teorii, 2., aktualizované vydání*. Praha: Wolters Kluwer, 2016, 168

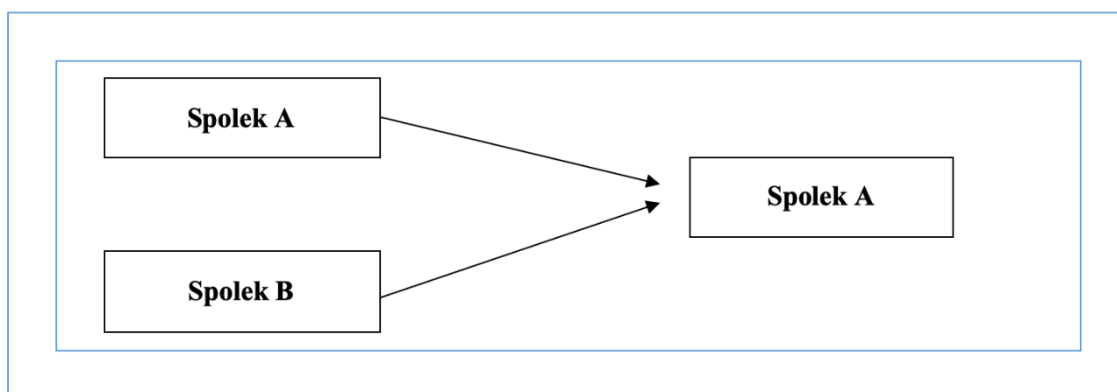
2.7.1 Fúze spolků

Fúze spolků je možná pouze s jiným spolkem, přičemž zákon uvádí dvě možnosti fúze, a to:

- a) fúzi sloučením,
- b) fúzi splynutím.

Fúze sloučením znamená, že alespoň jeden ze spolků, které se slučují, se zrušuje bez likvidace a zaniká. Druhý spolek si zanechává svou existenci, tedy funguje dále a přebírá práva a povinnosti zaniklého spolku. Takový spolek pak nazýváme nástupnickým spolkem.

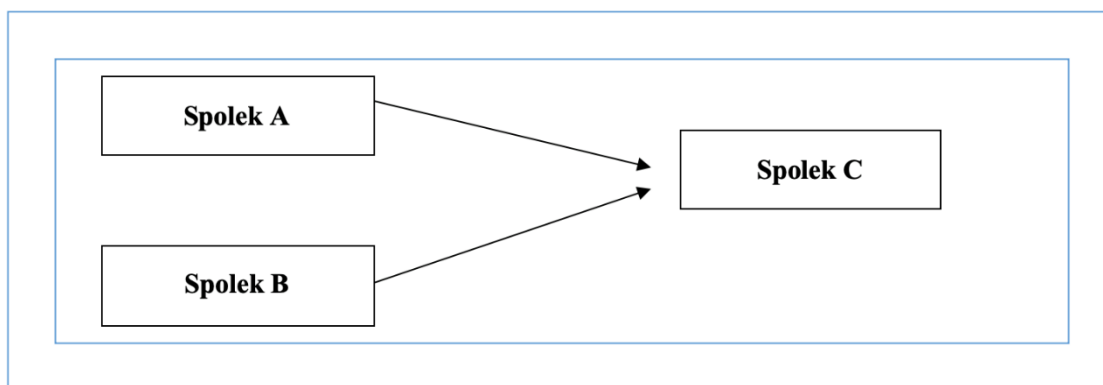
Obrázek 1: Fúze sloučením

Zdroj: DOBROZEMSKÝ, V.; STEJSKAL, J. *Nevýdělečné organizace v teorii*, str 171

Naproti tomu fúze splynutím znamená, že všechny spolky, které se fúze splynutím účastní, se zrušují bez likvidace a zanikají jako právnické osoby. Práva a povinnosti těchto spolků přechází na zcela nově vytvořený spolek.

Obrázek 2:Fúze splynutím

Zdroj: DOBROZEMSKÝ, V.; STEJSKAL, J. *Nevýdělečné organizace v teorii*, str 171

V obou případech je potřeba uzavřít smlouvu o fúzi, která obsahuje alespoň:

- a) název,
- b) sídlo,
- c) identifikační údaj každého ze zúčastněných spolků s uvedením, který spolek je zanikající a který nástupnický,
- d) rozhodný den (to je den, od něhož se jednání zanikajícího spolku považuje z účetního hlediska za jednání uskutečněné na účet nástupnických spolků).²⁸

2.7.2 Rozdělení spolků

Rozdělení spolků je opět možné dvěma způsoby:

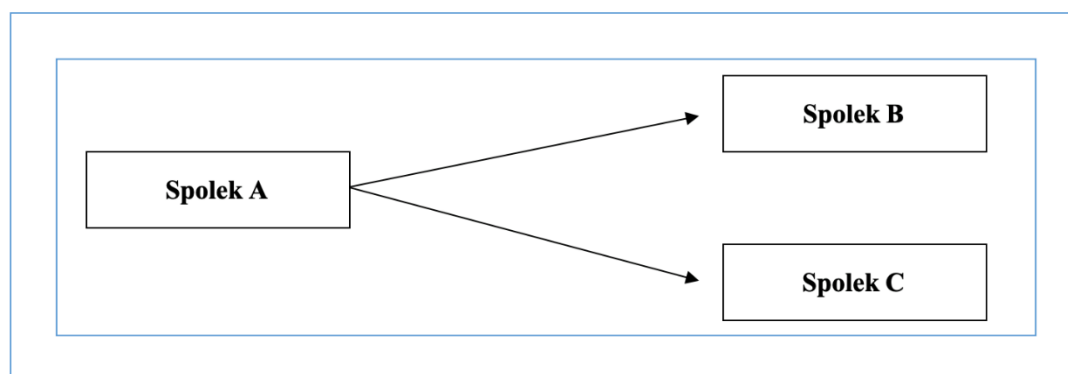
- a) rozdělením sloučením,
- b) rozdělením se založením nových spolků.

---

²⁸DOBROZEMSKÝ, V.; STEJSKLA, J. *Nevýdělečné organizace v teorii*, 2., aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2016, 171.

Rozdělení sloučením se účastní spolky, které již existují, a dnem účinnosti rozdělení se jeden ze zúčastněných spolků zrušuje bez likvidace a zaniká jako právnická osoba. Práva a povinnosti zanikajícího spolků přechází na dva či více nástupnických spolků.

Obrázek 3: Rozdělení sloučením

Zdroj: DOBROZEMSKÝ, V.; STEJSKAL, J. *Nevýdělečné organizace v teorii*, str 173

Rozdělení se založením nových spolků vypadá velice podobně jako rozdělení sloučením, ale rozdílem je skutečnost, že nástupnické spolky vznikají teprve rozdělením existujícího spolku, který se zrušuje bez likvidace a zaniká jako právnická osoba. Jediným spolkem, který se této přeměny účastní, je tedy rozdělovaný spolek (ten, co zaniká). Z tohoto důvodu není uzavírána smlouva o rozdělení,²⁹ jako tomu je v případě rozdělení sloučením, ale vypracovává se projekt rozdělení.³⁰

2.8 Zrušení a zánik spolků

V případě, že se spolek po nějaké době rozhodne, že ukončí svou činnost, není dostačující ukončení faktické, tedy vyrovnání všech dluhů, utracení finančních prostředků a vyvázání se ze všech smluv. Spolek totiž stále existuje, dokud je zapsán v rejstříku spolků. Postup pro úplný zánik spolku upravuje nový občanský zákon,

²⁹Zákon č. 89/2012 Sb., Občanský zákoník § 288

³⁰DOBROZEMSKÝ, V.; STEJSKLA, J. *Nevýdělečné organizace v teorii*, 2., aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2016, 174.

a to ve spojitosti se zákonem č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob.

Proces zániků spolků se skládá ze dvou fází, a to ze zrušení a zániku. Mezi tyto dvě může přibýt i třetí fáze, a to likvidace.

Zrušení rozdělujeme na dobrovolné a nucené.

2.8.1 Dobrovolné zrušení

O dobrovolném zrušení právnické osoby rozhoduje k tomu určený orgán. Není-li ve stanovách určeno jinak, je tímto orgánem tzv. „nejvyšší orgán spolku“, kterým bývá zpravidla členská schůze. V případě, že se nezvolí likvidátor, jmenuje tuto osobu sám soud, a to i bez souhlasu členů statutárního orgánu.³¹

Dobrovolné zrušení spolků není nevratným rozhodnutím, protože stejný orgán (zpravidla tedy členská schůze), který rozhodl o zrušení spolku, může toto rozhodnutí změnit, pokud ještě nedošlo k naplnění účelu likvidace.

Za zvláštní způsob dobrovolného zrušení spolku považujeme zrušení uplynutím doby, na kterou byl spolek založen, a dosažení účelu, k němuž byl spolek založen, protože v obou případech se jedná o zrušení ze zákona, které ale nastává okamžikem určeným ve stanovách.³²

2.8.2 Nucené zrušení

Nucené zrušení spolků soudem upravuje § 268 NOZ, který stanoví, že po předchozím upozornění soudem a skutečnosti, že spolek v tomto jednání pokračuje, soud spolek zruší v případě, že:

- a) spolek vyvíjí činnost zakázanou v § 145 NOZ,

---

³¹NOVOTNÝ, P., IVIČIČOVÁ, J., NOVOTNÁ, M. ŠTÝSOVÁ, M. Nový občanský zákoník: Principy a základní pojmy, str. 67.

³²DOBROZEMSKÝ, V.; STEJSKLA, J. *Nevýdělečné organizace v teorii, 2., aktualizované vydání.* Praha: Wolters Kluwer, 2016, 176

- b) spolek vyvíjí činnost v rozporu s § 217 NOZ,
- c) spolek nutí třetí osoby k členství ve spolku, k účasti na jeho činnosti nebo k jeho podpoře, nebo
- d) spolek brání členům ze spolku vystoupit.³³

Nucené zrušení spolků je dále upraveno i v § 172 odstavec 1 NOZ, který je obecným ustanovením o nuceném zrušení právnické osoby a dle něhož soud zruší spolek také v případech, kdy:

- a) vyvíjí nezákonnou činnost v takové míře, že to závažným způsobem narušuje veřejný pořádek,
- b) již nadále nesplňuje předpoklady vyžadované pro vznik právnické osoby zákonem,
- c) nemá déle než 2 roky statutární organ schopný usnášet se.³⁴

2.8.3 Likvidace

Jak je uvedeno výše, mezi fáze zrušení a zánik spolku může vstoupit ještě třetí fáze, a to likvidace. Do likvidace vstupuje spolek v den, ve kterém je zrušen. *„Z povahy věci je zřejmé, že likvidaci je třeba provést před zánikem spolku; jakmile totiž subjekt přestane jako subjekt práva existovat, nelze likvidaci provést, neboť tu již není subjekt, jehož pohledávky by bylo možno vymáhat a jehož dluhy by bylo třeba uspokojit.“*³⁵ Je to tedy určitý proces, v jehož rámci dochází k vypořádání s majetkem a dluhy spolku a stanoveným způsobem se naloží se zbylým majetkem. Údaj o zrušení spolku a probíhající likvidaci se zapisuje do rejstříku spolků, kdy k názvu spolku je připojeno „v likvidaci“. Samotný likvidátor se také do rejstříku zapisuje. To se provádí

---

³³Zákon č. 89/2012 Sb., Občanský zákoník § 268

³⁴Zákon č. 89/2012 Sb., Občanský zákoník § 172 odst. 1.

³⁵PODIVÍNOVÁ, K. M. Komentář k § 269 obč. zák. In LAVICKÝ, P. a kol. *Občanský zákoník I. Obecná část (§1-654)*. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 1253.

(obdobně jako zápis do rejstříku) na formuláři dostupném na webové stránce Ministerstva spravedlnosti neboli na www.justice.cz. Přílohou bude rozhodnutí o zrušení spolku, jmenování likvidátora a čestné prohlášení likvidátora, že souhlasí s tímto ustanovením do funkce a že splňuje potřebné požadavky.³⁶ Z výše uvedeného je tedy patrné, že na likvidaci spolku se použijí jednak obecná ustanovení o likvidaci právnické osoby obsažená v § 187–211 NOZ, avšak zákon přidává i ustanovení zvláštní, týkající se likvidace pouze spolků. Jedná se o tyto:

- a) Likvidátor sestaví soupis jmění a zpřístupní jej v sídle spolku (tzv. publicita soupisu jmění spolku).³⁷
- b) Nejmenuje-li likvidátora příslušný orgán spolku, jmenuje jím soud některého z členů statutárního orgánu i bez jeho souhlasu a není-li možné ani toto, pak některého člena spolku (opět i bez jeho souhlasu).³⁸
- c) Likvidátor zpeněží likvidační podstatu pouze v tom rozsahu, v jakém je to pro splnění dluhů spolku nezbytné.³⁹
- d) S likvidačním zůstatkem naloží likvidátor podle stanov a nelze-li tak učinit, nabídne jej likvidátor spolku s účelem obdobným. Není-li možné ani takové řešení, nabídne likvidátor likvidační zůstatek obci, na jejímž území má spolek sídlo. Pokud obec tuto nabídku nepřijme do 2 měsíců, nabývá likvidační zůstatek kraj, na jehož území má spolek sídlo. Platí, že pokud likvidační zůstatek nabude obec nebo kraj, smí jej použít pouze k veřejně prospěšnému cíli.⁴⁰

---

³⁶NOVOTNÝ, P., IVIČIČOVÁ, J., NOVOTNÁ, M. ŠTÝSOVÁ, M. Nový občanský zákoník: Principy a základní pojmy, str. 67.

³⁷NOZ § 269

³⁸NOZ § 270

³⁹NOZ § 271

⁴⁰DOBROZEMSKÝ, V.; STEJSKLA, J. *Nevýdělečné organizace v teorii, 2., aktualizované vydání*. Praha: Wolters Kluwer, 2016, 178.

2.8.4 Zánik

K návrhu na výmaz z rejstříku spolků dochází až poté, co je likvidace u konce. Návrh podává likvidátor do 30 dnů od skončení likvidace a v případě, že likvidace neproběhla, podá návrh statutární orgán, a to bezprostředně poté, co nastala skutečnost rozhodná pro zánik spolku. Opět se tak realizuje na základě formuláře, který je dostupný na internetových stránkách ministerstva.⁴¹ Spolek zaniká výmazem ze spolkového rejstříku, který provádí rejstříkový soud.

2.9 Existence spolků

Při existenci spolku se musí jeho členové denně potýkat s různými aktivitami, s různými partnery atd. Musí hradit své závazky, musí vést účetnictví atd. Právě o tom pojednává tato kapitola, a to s ohledem na ekonomickou stránku činnosti spolku.

---

⁴¹NOVOTNÝ, P., IVIČIČOVÁ, J., NOVOTNÁ, M. ŠTÝSOVÁ, M. Nový občanský zákoník: Principy a základní pojmy, str. 67.

3 Spolky a GDPR

V této kapitole bychom rádi zmínili dopady Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 – Nařízení o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů (dále jen „GDPR“), které bylo přijato v dubnu 2016 a v účinnost vstoupilo 25. května 2018, na činnost spolků či práva jejich členů.

V době výběru tématu této bakalářské práce byla problematika GDPR v popředí zájmu médií i všech subjektů, které nějakým způsobem nakládají s osobními údaji. Problematika ochrany osobních údajů však byla v České republice řešena i před nabytím účinnosti GDPR, a to konkrétně zákonem č. 101/2000 Sb., zákonem o ochraně osobních údajů. Důležité tedy bylo posoudit spíše změny, které GDPR oproti zákonné úpravě vnitrostátní pro spolky přineslo.

Dopad na spolky byl opravdu minimální, protože GDPR cílilo primárně na velké správce a zpracovatele osobních údajů, kteří pracují s velkým množstvím osobním údajů. Další důležité zacílení pak směřovalo na marketingové společnosti, sociální sítě anebo třeba právnické osoby, které pracují s citlivými údaji.

Na druhou stranu jistou pozornost GDPR museli věnovat všichni zaměstnavatelé, tedy i spolky, pokud jsou v roli zaměstnavatele.

Každý zpracovatel musí přijmout vhodná technická a organizační opatření k ochraně zpracovávaných osobních údajů, a to s přihlédnutím k rizikům, která toto zpracování představuje, a s ohledem na technické a finanční možnosti.

Zaměstnavatel, tedy i spolky, mohou zpracovávat osobní údaje fyzických osob (např. zaměstnanců), mají-li k tomu oprávnění dle článku 6 GDPR. Tento článek uvádí výčet podmínek, za kterých je zpracování osobních údajů zákonné, tedy v souladu s GDPR. Pro spolky se uplatní v drtivé většině případů jako důvod zpracování plnění právní povinnosti, která se na správce (spolek) vztahuje.

Osobní údaje se v uvedeném smyslu vždy vyskytnou na pracovní smlouvě. Zaměstnavatel poskytuje ze zákona osobní údaje zaměstnanců (např. správě sociálního zabezpečení), a to za účelem řádné evidence (např. důchodové pojištění). Osobní údaje zaměstnanců jsou zaměstnavateli poskytovány např. zdravotním pojišťovnám. V těchto oblastech nezavádí GDPR pro zaměstnavatele žádné nové povinnosti. Oproti tomu, pokud bude chtít spolek (zaměstnavatel) zveřejnit osobní údaje svých zaměstnanců na spolkovém webu, tak k tomu spolek bude muset získat výslovný souhlas zaměstnanců. Souhlas představuje jiný právní důvod zpracování osobních údajů než plnění právní povinnosti. Právě souhlasy jsou však nadužívány, neboť správci většinou postupují v duchu hesla „lépe mít vše podložené souhlasem“, než se snažit zjistit, které údaje mohou zpracovávat ze zákona, a pouze zbylé zahrnout do souhlasu. Takový postup však může vést na první pohled k absurdním závěrům – do souhlasu je nesprávně vložen souhlas se zpracováním osobních údajů pro plnění povinností z uzavřené smlouvy (za účelem výplaty, odvodů atd.) a tento souhlas pak není zaměstnancem podepsán. To však neznamená, že spolek nebude tyto povinnosti plnit, protože k tomu nemá souhlas ze strany zaměstnance. Plnit je bude, přestože souhlas k tomu nemá – má totiž oprávnění dle GDPR zpracovávat osobní údaje za účelem plnění právních povinností i bez souhlasu zaměstnance.

Narizení tedy zachovává další právní základy zpracování, jako je dodržení právní povinnosti správce. Není rozporu o tom, že pokud někdo s někým podepíše například smlouvu o provedení divadelního vystoupení, tak si tím obě strany sice vzájemně poskytnou potřebné osobní údaje, ale přesto je záhodno, aby si smlouvu z různých důvodů uschovaly (např. aby věděly co, kdo a jak má plnit, nebo pro případ různých kontrol třeba ze strany poskytovatele dotace atp.). K takovému uschování netřeba zvláštního souhlasu. Pokud ale chceme druhé straně smluvního vztahu v budoucnu posílat např. reklamní e-maily nebo jiná upozornění na různé akce, tak k tomu už souhlas potřeba je, protože zákon neukládá povinnost tak činit.⁴²

---

⁴²<http://mistnikultura.cz/gdpr-a-jeho-dopad-na-spolky-a-dalsi-nno-pusobici-v-oblasti-kultury-a-kulturnich-sluzeb>

Spolky mají členy, a tak mají i povinnosti, které se týkají ochrany osobních údajů členů. Jsou povinny zajistit si souhlas svého člena ke zpracování osobních údajů pro jiné než zákonem požadované účely. GDPR pak uvádí, že souhlas musí být svobodný (dobrovolný a nevázaný na přijetí nabídky), konkrétní (jasně a srozumitelně popsáno, proč se souhlas uděluje) a informovaný. Souhlas musí být udělen prohlášením nebo zjevným potvrzením.⁴³

Spolky mají též určitou informační povinnost vůči svým členům, měly by tedy informovat členy třeba o tom, že jsou shromažďovány jejich osobní údaje pro účely činnosti spolku, v jakém rozsahu a komu tyto údaje mohou být zpřístupněny.⁴⁴

Pokud spolek nezpracovává takřikajíc „ve velkém“ určité zvláštní kategorie údajů (např. rasový a etnický původ, politické názory, náboženské vyznání, údaje o sexuální orientaci, údaje o zdravotním stavu apod.) nemusí si jmenovat pověřence na ochranu osobních údajů.⁴⁵

---

⁴³<http://mistnikultura.cz/gdpr-a-jeho-dopad-na-spolky-a-dalsi-nno-pusobici-v-oblasti-kultury-a-ulturnich-sluzeb>

⁴⁴<http://mistnikultura.cz/gdpr-a-jeho-dopad-na-spolky-a-dalsi-nno-pusobici-v-oblasti-kultury-a-ulturnich-sluzeb>

⁴⁵<http://mistnikultura.cz/gdpr-a-jeho-dopad-na-spolky-a-dalsi-nno-pusobici-v-oblasti-kultury-a-ulturnich-sluzeb>

4 Činnost a hospodaření

Spolek může vykonávat tři druhy činností. Především hlavní činnost, kterou se rozumí soubor aktiv, pro které byla organizace založena.⁴⁶ Spolek může podnikat i v jiné hospodářské činnosti nebo ji vyvíjet. Ta je nazývaná činnost vedlejší a slouží k podpoře činnosti hlavní, přičemž vedlejší činnost nesmí ohrožovat činnost hlavní.⁴⁷ Jako příklad si můžeme vzít sportovní klub, jehož hlavní činností je klub sportovních aktivit a vedlejší hospodářskou činností je například poskytování reklamy sponzorovi na dresech. Poslední možností je podnikání. Tato aktivita nelze pojmut do hlavní ani vedlejší činnosti. Spolku je dovoleno požádat o vydání živnostenského oprávnění k vykonávání podnikatelské činnosti. Podnikání je tedy výdělečnou činností, pomocí které spolek získává další příjmy k uspokojování svých aktivit.

5 Účetnictví

Obdobně jako pro jiné subjekty, které existují na trhu, platí i pro spolky zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, který je klíčovým právním předpisem pro vedení účetnictví všech účetních jednotek v České republice. Tato skutečnost se odvíjí od faktu, že jsou spolky zařazeny mezi právnické osoby. Dále je pro spolky důležitá vyhláška č. 325/2015 Sb., pro účetní jednotky, které vedou jednoduché účetnictví, a vyhláška č. 504/2002 Sb., pro účetní jednotky, které vedou účetnictví.

Z předešlého textu je patrné, že spolky si mohou vybrat typ účetnictví dle vlastního rozhodnutí, pokud dodrží předepsaná zákonná pravidla. Konkrétně mohou vést podvojně či jednoduché účetnictví. V minulosti mohla i občanská sdružení vést jednoduché účetnictví. Tato možnost existuje i změnou zákona v roce 2014. Spolky

---

⁴⁶DOBROZEMSKÝ, V.; STEJSKLA, J. *Nevýdělečné organizace v teorii, 2., aktualizované vydání.* Praha: Wolters Kluwer, 2016, 71.

⁴⁷DOBROZEMSKÝ, V.; STEJSKLA, J. *Nevýdělečné organizace v teorii, 2., aktualizované vydání.* Praha: Wolters Kluwer, 2016, 79

však nesmí překročit hranici příjmů 3 mil. Kč za poslední období. Konkrétně celkové příjmy nesmí být vyšší než 3 mil. Kč, hodnota majetku nesmí být vyšší než 3 mil. Kč a spolek nesmí být plátcem DPH. Pokud spolek překročí hranici 3 mil. Kč, musí vést podvojně účetnictví. Zde však záleží na spolku, jaký povede rozsah účetnictví, zda jej povede v plném rozsahu, či ve zkráceném rozsahu. Pokud má však spolek povinnost účetního auditu, musí povinně vést účetnictví v plném rozsahu. Účetní osnova je vedena v zákoně č. 504/2002 Sb., konkrétně v příloze č. 3.⁴⁸

Spolky jako neziskové organizace mají dvě možnosti vedení účetnictví. V první řadě pověří vedením účetnictví některého z interních pracovníků a povedou účetnictví interně. Další možností je pověřit vedením účetnictví určitý subjekt externí. Tím může být jak fyzická, tak i právnická osoba. Rozhodnutí je čistě na spolku. Musí však platit, že účetnictví musí být vedeno tak, aby účetní závěrka podávala věrný obraz o finanční situaci spolku. Dále zákon o účetnictví ukládá účetním jednotkám povinnost, aby účetnictví bylo průkazné, správné, srozumitelné a vedené tak, aby byla zaručena trvalost účetních záznamů.⁴⁹

5.1 Jednoduché účetnictví

Při vedení účetnictví jednoduchého se řídí účetní jednotky vyhláškou č. 325/2015 Sb. Tento typ účetnictví je založen na tzv. cash principu, což znamená, že sleduje příjmy a výdaje. Účetní případy se zachycují jen na jednom účtu (na rozdíl od klasického účetnictví, kde jsou účetní případy zachyceny na účtech dvou). V rámci jednoduchého účetnictví se vedou následující účetní knihy:⁵⁰

- peněžní deník,
- kniha pohledávek a kniha závazků,
- pomocné knihy o ostatních složkách majetku.

---

⁴⁸ PELIKÁNOVÁ, A. Účetnictví, daně a financování pro nestátní neziskovky, 3.vyd., str. 62.

⁴⁹Zákon č. 563/1991, [cit. 18.11.2019]. Dostupné z URL:<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1991-563>

⁵⁰HEJDUKOVÁ, P., HOMMEROVÁ, D., KRECHOVSKÁ, M., Řízení neziskových organizací: klíčové oblasti pro jejich udržitelnost, str. 74

5.1.1 Peněžní deník

V peněžním deníku jsou účetní zápisy uspořádány chronologicky. Deník prokazuje zaúčtování příjmů a výdajů peněžních prostředků v hotovosti a na bankovních účtech a také průběžných položek vzájemných převodů peněžních prostředků v hotovosti a bankovními účty a převodů mezi bankovními účty. Účtování je v něm možné pomocí příjmových pokladních dokladů, výdajových pokladních dokladů a výpisů z běžných účtů.⁵¹ Tento deník tedy zaznamenává informace o příjmech, výdajích a o jejich součtu, který musí být uveden minimálně jednou měsíčně. Poté musí být součet uveden v době uzavírání peněžního deníku. Kromě toho nese označení „Peněžní deník“, rok, za který je veden, počet číslovaných listů a podpisový záznam odpovědné osoby.⁵²

Dále platí, že pokud spolek přijímá a vydává peníze v hotovosti, musí být peníze evidovány. Přesuny peněz musí být dokládány účetními doklady.⁵³ Nejpozději do 6 měsíců musí sestavit přehled o majetku a závazcích a přehled o příjmech a výdajích.

5.1.2 Kniha pohledávek a závazků

Spolek musí vést i knihu pohledávek a knihu závazků, v nichž jsou sledovány pohledávky a závazky spolku k externím i interním subjektům. Jsou zde uvedeny např. poskytnuté zálohy, pohledávky za manka a škody, pohledávky či závazky z daně z příjmu atd., které se provádějí nejčastěji na základě přijatých faktur (závazek), vydaných faktur (pohledávka) a různých typů smluv.⁵⁴

---

⁵¹ DOBROZEMSKÝ, V.; STEJSKLA, J. *Nevýdělečné organizace v teorii*, 2., aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2016, 267

⁵² PELIKÁNOVÁ, A. *Účetnictví, daně a financování pro nestátní neziskovky*, 3.vyd., str. 62.

⁵³ PELIKÁNOVÁ, A. *Účetnictví, daně a financování pro nestátní neziskovky*, 3.vyd., str. 61

⁵⁴ PELIKÁNOVÁ, A. *Účetnictví, daně a financování pro nestátní neziskovky*, 3.vyd., str. 61.

5.1.3 Pomocné knihy ostatních složek majetku

Účetní jednotka dále vede i pomocné knihy ostatních složek majetku, které evidují zejména:

- a) dlouhodobý hmotný a nehmotný majetek,
- b) finanční majetek,
- c) zásoby a
- d) ceniny.

Tyto knihy tedy obsahují stavy ostatních složek majetku, které jsou zjištěné při uzavírání těchto knihy k rozvahovému dni nebo k jinému okamžiku, ke kterému se sestavuje přehled o majetku a závazcích (konečné zůstatky).⁵⁵

Při založení spolku se vytvoří deník, uvedou se počáteční stavy (např. na pokladně, na bankovních účtech). Poté se v průběhu roku zápisy provádí chronologicky. Jedna operace by měla být na jednom řádku. Operace se projeví ve dvou sloupcích (např. pokladna/účet, příjmy/výdaje). Na konci účetního období se účetní knihy uzavřou. Dochází ke zjištění údajů v peněžním deníku dle členění, které definuje zákon o dani. Vypočte se základ daně, odvede se daň, zjistí se stavy nevyrovnaných závazků a pohledávek, pomocných knih, mzdových agend. Je tedy patrné, že se v peněžním deníku zjistí hospodářský výsledek. Spolky musí provést zápis o zjištění skutečného stavu majetku a závazkových vztazích.

5.2 Podvojně účetnictví

V druhém případě vedou spolky účetnictví v plném rozsahu, či zkráceném rozsahu. Zde se rozlišuje tedy to, zda má účetní jednotka povinnost auditu, či nikoliv. Sama se také může rozhodnout, zda povede účetnictví v rozsahu plném. V rámci účetnictví vedou spolky souběžně zápisy v účetním deníku, v hlavní účetní knize a v analytické knize. Jsou tedy realizovány podvojně účetní zápisy o stavu i pohybu majetku, aktiv,

---

⁵⁵DOBROZEMSKÝ, V.; STEJSKLA, J. *Nevýdělečné organizace v teorii, 2., aktualizované vydání.* Praha: Wolters Kluwer, 2016, 269

pasiv, nákladů, výnosů a o hospodářském výsledku. Účetnictví je vždy vedeno za účetní období, kterým je většinou kalendářní rok, ale může jím být i hospodářský rok. Hospodářský rok může začít jakýmkoliv prvním dnem v měsíci, většinou vzniká prvního ledna. To znamená, že spolky vedou deník, hlavní knihu, knihu analytických účtů a poté knihu podrozvahových účtů. Na závěr roku musí sestavit spolky účetní závěrky.⁵⁶ Je to nedílný celek, ve kterém je patrná rozvaha, výkaz zisku a ztráty a přílohy.

5.2.1 Deník

Deník (respektive deníky) obsahuje chronologické provádění účetních zápisů. Veškeré účetní zápisy, které realizovala za celé účetní období účetní jednotka. Forma nebo náležitosti nejsou určeny, ale musí obsahovat alespoň:

- datum provedení účetního záznamu,
- číslo provedení účetního záznamu,
- číslo účetního dokladu,
- označení (číslo) účtu, na který bylo účtováno, včetně příslušné souvztažnosti (MD/D),
- vyjádření účetního případu v příslušné měně.⁵⁷

5.2.2 Hlavní kniha

Hlavní kniha se vede v peněžních jednotkách a obsahuje veškeré syntetické účty, které v daném účetním období účetní jednotka použila. Všechny syntetické účty jsou označeny názvem a číslem podle účtového rozvrhu a zahrnují alespoň:

- počáteční stavy účtů,
- souhrnné obraty strany MD/D,
- zůstatky účtů.⁵⁸

---

⁵⁶ PELIKÁNOVÁ, A. Účetnictví, daně a financování pro nestátní neziskovky, 3.vyd., str. 77.

⁵⁷ DOBROZEMSKÝ, V.; STEJSKLA, J. *Nevýdělečné organizace v teorii, 2., aktualizované vydání.* Praha: Wolters Kluwer, 2016, 273

5.2.3 Knihy analytických účtů

Každá účetní jednotka si sama vytváří knihy analytických účtů, které jsou odvislé od použitých analytických účtů v účtovém rozvrhu. Zde se podrobně rozvádí účetní zápisy hlavní knihy. Tyto knihy se vedou buď v jednotkovém množství, anebo v peněžních jednotkách.⁵⁹

5.2.4 Knihy podrozvahových účtů

V případě knih podrozvahových účtů se jedná o mimoúčetní evidenci. Zde se sledují položky, které byly použity do podrozvahových účtů. Jde zde například o položky inventáře či vypůjčeného majetku.⁶⁰

5.2.5 Směrná účtová osnova

Směrná účtová osnova představuje seznam účtových tříd a skupin, který se používá pro organizaci účetních zápisů a účtování. Z jejího základu vyplývá účtový rozvrh. Směrnou účtovací osnovu musí účetní jednotka při účtování dodržet z požadavků vyhlášky č. 504/2002 Sb., která je obsažena v příloze č.3.⁶¹

5.2.6 Účetní závěrka

Účetní jednotky sestavují účetní závěrku, se kterou vystupují vůči třetím subjektům (veřejnost, finanční úřady atd.), a to buď v plném, nebo zkráceném rozsahu. Jedná

---

⁵⁸DOBROZEMSKÝ, V.; STEJSKLA, J. *Nevýdělečné organizace v teorii, 2., aktualizované vydání.* Praha: Wolters Kluwer, 2016, 273

⁵⁹DOBROZEMSKÝ, V.; STEJSKLA, J. *Nevýdělečné organizace v teorii, 2., aktualizované vydání.* Praha: Wolters Kluwer, 2016, 274

⁶⁰DOBROZEMSKÝ, V.; STEJSKLA, J. *Nevýdělečné organizace v teorii, 2., aktualizované vydání.* Praha: Wolters Kluwer, 2016, 274

⁶¹DOBROZEMSKÝ, V.; STEJSKLA, J. *Nevýdělečné organizace v teorii, 2., aktualizované vydání.* Praha: Wolters Kluwer, 2016, 274

se o oficiální výstup, který podává informace o hospodaření firmy za určitý rok. Dle zákona je účetní závěrka tvořena z:

- rozvahy,
- výkazu zisků a ztrát,
- přílohy v účetní závěrce.⁶²

Dále od roku 2016 platí, že každý spolek, který je uveden ve veřejném rejstříku, musí účetní závěrku zveřejňovat do sbírky listin. Musí tak činit zpětně od roku 2014, což platí i pro spolky, které vedou jednoduché účetnictví. V takovém případě však evidují jen přehled o majetku a závazcích a přehled o příjmech a výdajích.

• Rozvaha

Rozvahu je možné definovat jako bilanci, v níž jsou uvedeny a uspořádány položky majetku, aktiv, pasiv, závazků. Konkrétní uspořádání je uvedeno ve vyhlášce 504/2002 Sb., konkrétně v její příloze č. 1.⁶³ Při vzniku spolku se sestavuje zahajovací rozvaha spolku, ve které jsou patrné mimo jiné následující účty.

Tabulka 3: Počáteční rozvaha

Aktiva		Pasiva	
Software	013	Dodavatelé	321
Drobný H	018	Přijaté zálohy	324
Stavby	021	Ostatní závazky	325
Samostatné mov. věci	022	Jiné závazky	379
Drobný DHM	028	Vlastní jmění	901
Pozemky	031		
Pokladna	211		
Ceniny	213		
Účty na bankách	221		
Peníze na cestě	261		
Odběratelé	311		
Ostatní pohledávky	315		

Zdroj: Štěpánová, D. Základní pojmy účetnictví neziskových organizací, [cit. 14.11.2019].

Dostupné z URL: www.annojmk.cz › files › annojmk-zakladni-pojmy-ucetnictvi-nno-2014

⁶² DOBROZEMSKÝ, V.; STEJSKLA, J. *Nevýdělečné organizace v teorii, 2., aktualizované vydání*. Praha: Wolters Kluwer, 2016, 314

⁶³ SYNEK, M., *Manažerská ekonomika*, 4.vyd, str. 59.

Platí, že strana aktiv a strana pasiv se musí rovnat. Součet těchto položek se poté vyrovná počátečním stavem účtu 901, což je účet vlastního jmění.

- **Výkaz zisku a ztráty**

Uvedený druhý účetní výkaz je výsledovka neboli výkaz zisku a ztrát. V něm jsou uvedeny a uspořádány náklady, výnosy a vypočtený výsledek hospodaření. Rozsah a položky jsou také patrné v příloze č. 2 vyhlášky 504/2002 Sb.⁶⁴ Zde se tedy vedou účetní případy na účtech třídy 5, kde jsou uvedeny náklady a výdaje, které jsou dále rozděleny např. takto: spotřeba materiálu 501, spotřeba energie 502, prodej zboží 504, náklady na reprezentaci 513, služby 518 nebo mzdové náklady 521. Poté se zde vedou účetní případy v účtové třídě 6, kde jsou výnosy a příjmy. Jedná se např. o výnosy ze služeb 602, výnosy z prodaného zboží 604, ostatní výnosy 648 atd.

- **Příloha v účetní závěrce**

Příloha v účetní závěrce představuje nedílnou součást účetní závěrky a poskytuje přehled o doplňujících a vysvětlujících informacích obsažených ve výkazech. Údaje, které se uvádí vždy, jsou:

- údaje o účetní jednotce, jejím sídle a názvu, právní formě a jejím poslání (tj. činnosti hlavní, hospodářské) a dalších činnostech statutárních orgánů a organizačních složek s vlastní první osobností, pokud byly zřízeny;
- údaje o zakladatelích, zřizovatelích, vkladech do vlastního jmění, povaze a výši těchto vkladů a zápisů vkladů do příslušného rejstříku;
- údaje o účetním období, použitých účetních metodách, způsobu zpracování účetních záznamů, způsobech a místech jejich úschovy, aplikaci obecných účetních zásad, způsobech oceňování a odpisování, pokud je jejich znalost

---

⁶⁴ SYNEK, M., Manažerská ekonomika, 4.vyd, str. 72.

významná pro posouzení finanční, majetkové situace a výsledku hospodaření účetní jednotky.⁶⁵

Na závěr této problematiky lze ještě doplnit, že spolky jsou povinny při vedení účetnictví odlišit náklady a výnosy, které jsou spojeny s hlavní činností, od nákladů a výnosů, které se váží na vedlejší činnost. To se děje pomocí analytické evidence. Tato povinnost vychází ze zákona o dani z příjmů, jak je patrné v další kapitole. Účetní jednotka totiž musí nejpozději v den účetní závěrky uvést příjmy, které podléhají dani z příjmu, a které naopak dani nepodléhají. Hlavní činnost je tak činnost, jak již bylo uvedeno, která je nevýdělečná a souvisí s posláním spolku, ale může se jednat výjimečně i o výdělečnou činnost, pokud s posláním spolku souvisí.

---

⁶⁵DOBROZEMSKÝ, V.; STEJSKLA, J. *Nevýdělečné organizace v teorii, 2., aktualizované vydání*. Praha: Wolters Kluwer, 2016, 317

6 Finanční zdroje spolků

Veškeré podniky, ať již ziskové či neziskové, potřebují pro svou činnost dostatek vhodných finančních prostředků, a to v odpovídající finanční struktuře.⁶⁶ Jak doplňuje Martinovičová, výše finančních prostředků se liší dle velikosti firmy, stupně automatizace, mechanizace, robotizace, organizací odbytu, rychlosti obratu kapitálu apod. V případě, že je podnik podkapitalizován, nemá dostatek vlastního kapitálu, a proto musí krýt dlouhodobý majetek krátkodobými dluhy.⁶⁷ Proto je dostatek vlastních zdrojů velmi důležitý. U spolků tomu není jinak, o čemž pojednává další text.

Finanční struktura v každé organizaci se skládá z těchto základních položek:⁶⁸

- vlastní kapitál,
- cizí kapitál,
- časové rozlišení.

Vlastní kapitál je tvořen základním kapitálem, áziem a kapitálovými fondy, fondy ze zisku, výsledkem hospodaření za účetní období, výsledkem hospodaření za minulé období, podílem na zisku.⁶⁹

Cizí kapitál je složen z kapitálu krátkodobého a dlouhodobého. Dlouhodobý kapitál tvoří bankovní úvěry, podnikové obligace a dlužní úpisy. Kapitál krátkodobý tvoří

---

⁶⁶ STEJSKAL, J., KUVÍKOVÁ, H., MAŤÁKOVÁ, K. Neziskové organizace - vybrané problémy ekonomiky: se zaměřením na nestátní neziskové organizace, str. 94.

⁶⁷ MARTINOVIČOVÁ, D. Základy ekonomiky podniku, str. 55.

⁶⁸ KNÁPKOVÁ, A., PAVELKOVÁ, D. REMEŠ, D., ŠTĚKER, K. Finanční analýza: Komplexní průvodce s příklady - 3., kompletně, str. 60.

⁶⁹ KNÁPKOVÁ, A., PAVELKOVÁ, D. REMEŠ, D., ŠTĚKER, K. Finanční analýza: Komplexní průvodce s příklady - 3., kompletně, str. 60.

dodavatelské úvěry, zálohy odběratelů, nevyplacené mzdy a dividendy, výdaje příštích období.⁷⁰

Způsoby financování u neziskových organizací jsou jiné než u běžných firem. Lze je rozdělit, jak uvádí Pelikánová, následovně:⁷¹

- Účelové financování – je potřeba mít schválený projekt, na který se prostředky mohou použít.
- Výkonné financování – peníze se poskytnou organizaci po provedení naplánovaných aktivit poté, co je poskytovatel vyfakturoval.
- Globální financování – poskytne se předem stanovený objem financí na komplexní zabezpečení neziskové organizace. Globální financování je známé také jako „lump sum“.
- Kombinované financování – aby se nezisková organizace vyhnula případným problémům, jedním z nejefektivnějších způsobů financování je jejich kombinace.

O tom, že financování v neziskových organizacích, tj. i spolkách, je jiné, hovoří i Hejduková. Ta uvádí, že zásadní postavení má u spolků samofinancování a fundraising.⁷² Pelikánová doplňuje, že v každém případě by měly spolky využívat vícezdrojové financování, aby byly dostatečně nezávislé a měly dostatek finančních zdrojů pro své aktivity. Uvážit se musí i to, že by organizace mohla neočekávaně selhat,

---

⁷⁰ KNÁPKVÁ, A., PAVELKOVÁ, D. REMEŠ, D., ŠTĚKER, K. Finanční analýza: Komplexní průvodce s příklady - 3., kompletně, str. 60.

⁷¹ PELIKÁNOVÁ, A., Účetnictví, daně a financování pro nestátní neziskovky, str. 42.

⁷² HEJDUKOVÁ, P., HOMMEROVÁ, D., KRECHOVSKÁ, M., Řízení neziskových organizací: klíčové oblasti pro jejich udržitelnost, str. 14

a proto je nutné se vyhnout závislosti na jediném zdroji financování. Je tedy nutné mít i jiné zdroje financování, tzv. vícezdrojovost.⁷³

Mezi důležité interní zdroje spolků náleží především nerozdělený zisk, dlouhodobý rezervní fond a odpisy.⁷⁴ Jak již víme, spolky jsou neziskové organizace, přesto však mohou vytvářet zisk. Zisk, který není rozdělen, je poté částí výsledku hospodaření, která je po zdanění a není použita na jiný účel.⁷⁵ Platí, že spolky povinně rezervní fondy nevytváří, ale mohou je vytvářet dobrovolně. V tomto případě se jedná o interní zdroje.⁷⁶ Posledním interním zdrojem jsou odpisy. Zde platí, že dlouhodobý hmotný, finanční a nehmotný majetek se odepisuje, a to dle odpisového plánu, přímo pomocí účetních či daňových odpisů. Sazby odpisů se stanovují z hlediska času, doby upotřebitelnosti či ve vztahu k výkonům, nebo jsou stanoveny zákonem. Je to tedy peněžní vyjádření postupného opotřebení hmotného a nehmotného majetku. V účetnictví jsou vedeny jako náklad, v oblasti financí se jedná o zdroje. Je možné je dokonce zařadit mezi stabilní a přirozený zdroj financování.⁷⁷

Samofinancování je možné chápat z užšího a širšího pohledu. Z užšího pohledu představuje samofinancování podnikatelskou a jinou hospodářskou činnost organizace. Z širšího pohledu je to jakákoliv diverzifikace zdrojů v rámci organizace neziskové. Tento způsob financování podporuje nezávislost organizace. Často se užívá v rámci samofinancování prodej vlastních výrobků, poskytování služeb, pronájem nemovitého majetku atd.

Dalším zdrojem je fundraising. Je to unikátní získávání finančních prostředků, které je typické pro neziskové organizace. Fundraising je velmi frekventovanou

---

⁷³ PELIKÁNOVÁ, A., Účetnictví, daně a financování pro nestátní neziskovky, str. 37.

⁷⁴ SYNEK, M., KISLINGEROVÁ, E. a kol., Podniková ekonomika, str. 234.

⁷⁵ NÝVLTOVÁ, R., MARINIČ, P. Finanční řízení podniku, str. 84.

⁷⁶ KALOUDA, F., Finanční analýza a řízení podniku, str. 112.

⁷⁷ ČERNOHORSKÝ, J., TEPLÝ, P. Základy financí, str. 269.

kategorií spojenou s neziskovým sektorem. Obsahem je soubor činností zaměřených na zdrojové zajištění neziskových organizací, založených za účelem konkrétního poslání.⁷⁸

V České republice se na financování spolků, dle výzkumu uvedeného v publikaci Šedivého a Medlíkové, podílí nejčastěji tyto zdroje.

Tabulka 4: Nejčastější zdroje financování

Státní správa a samospráva	37 %
Příjmy z vlastní činnosti	20 %
Podnikatelé a obchodní firmy	11 %
Nadace a nadační fondy	10 %
Individuální dárci	7 %
Členské příspěvky	6 %
Veřejnost	2 %
Zahraniční zastupitelstva	2 %
Jiné zdroje	5 %

Zdroj: Šedivý, M., Medlíková, O. *Úspěšná nezisková organizace*, str. 49.

Průměrná nezisková organizace tak využívá čtyři různé finanční zdroje. Jedná se o zdroje ze státní správy a samosprávy, o příjmy z vlastní činnosti, o podnikatele a obchodní firmy a nadační fondy. Obecně platí, že čím větší rozpočet organizace má, tím je počet jejích zdrojů vyšší. Výzkum dále poukázal, že zatímco neziskové organizace se zaměřením na sociální oblast, zdraví a volnočasové aktivity jsou vysoce závislé na orgánech státní správy, u ostatních organizací pozorujeme větší podíl nestátních zdrojů.⁷⁹

Pelikánová dále uvádí potenciální zdroje. Jedná se o nenárokové zdroje, které může obdržet spolek na základě žádosti nebo projektů od veřejných institucí

---

⁷⁸ BOUKAL, P. Fundraising, str. 20.

⁷⁹ ŠEDIVÝ, M., MEDLÍKOVÁ, O. *Úspěšná nezisková organizace*, 3. vyd., str. 49

nebo podnikatelských subjektů. Finanční prostředky musí být většinou použity jen na schválený účel a na vybrané druhy nákladů. V případě, že podpora netvoří celou část nákladů projektu či akce, musí se spolek určitou částí spolupodílet na nákladech. Po skončení musí být poskytovatel informován např. vyúčtováním včetně závěrečné zprávy o využití finančních prostředků. Jedná se o příspěvky ze zdrojů EU, ze státního rozpočtu, přímé dotace ze státního rozpočtu, nepřímé dotace, příspěvky územních samospráv, krajů a obcí, příspěvky od nadací a nadačních fondů atd.⁸⁰

Jak doplňuje Pelikánová, od roku 2004 mohou neziskové organizace čerpat finanční prostředky z rozpočtu Evropské unie, a to jak prostřednictvím regionálních operačních programů, tak i z jednotlivých programů vyhlášených správcovskými institucemi a organizacemi.⁸¹

Mezi další zdroje spolků řadí Pelikánová daňové asignace. Na rozdíl od některých zemí, jako je např. Polsko, nejsou v České republice zavedeny. Na druhou stranu jsou v České republice zavedeny určité daňové úlevy, zejména je zde řeč o úlevě z placení daně do určité hranice zisku, z osvobození od vybraných správních poplatků atd.⁸²

---

⁸⁰PELIKÁNOVÁ, A., Účetnictví, daně a financování pro nestátní neziskovky, str. 46.

⁸¹ PELIKÁNOVÁ, A. Účetnictví, daně a financování pro nestátní neziskovky, 3.vyd., str. 43.

⁸² PELIKÁNOVÁ, A. Účetnictví, daně a financování pro nestátní neziskovky, 3.vyd., str. 43.

O tom, jak se zaúčtují základní účetní případy, které souvisejí s financováním spolků, hovoří následující tabulka.

Tabulka 5: Účtování základní účetních případů souvisejících s financováním

Účetní případ	Strana MD	Strana D
Přijaté členské příspěvky v hotovosti	211	684
Dotace ze státního rozpočtu na pořízení DM:		
Příjem financí	221	347
Předpis dotace	347	901
Dotace z rozpočtu územních samosprávních celků na pořízení DM		
Příjem finančních prostředků	221	348
Předpis dotace	348	901
Vrácení části dotace, která nebyla spotřebována	348	221
Snížení vlastního kapitálu	901	348
Dotace z rozpočtu územních samosprávních celků na provoz spolku		
Příjem finančních prostředků	221	348
Současně předpis dotace	348	691
Vrácení nespotřebované části dotace	348	221
Dary		
Přijetí finančního daru	211	911
Využití daru	911	682
Nákup z peněz z daru	501	321
Odpisy		
Předpis nároku dotace na DM	346	901
Příjem dotace	221	346
Dodavatelská faktura	042	321
Úhrada faktury	321	221
Zařazení majetku do užívání	022	042
Odpis v 1. roce	551	082
Poměrná část odpisů z dotace	901	649

Zdroj: Vlastní zpracování

V první řadě je v tabulce uveden zdroj financí v podobě finančních příspěvků členů. O výši členských příspěvků rozhoduje valná hromada a účtuje se na straně 211 se soustavným zápisem na straně 684.

Dalším primárním zdrojem jsou dotace. Dotace se účtují ve prospěch účtu 691, tj. na stranu DAL. Přijetí dotace na pořízení majetku dlouhodobého se účtuje ve prospěch účtu 901. Nutno podotknout, že při účtování dotací je nutné dodržet určité zásady. Platí, že dotace jsou poskytovány většinou na činnost vlastní či pořízení majetku. Nárok na dotace na pořízení majetku se účtuje na účet 347 nebo 348 a na účet 901. Nárok na dotaci, která je poskytnuta na provozní činnost se účtuje na účtu 691. V případě, že je část dotace nevyužita, vypořádává se povinnost vrátit část dotace

na účtu 347 a 348. Přijetí dotace na provozní činnost účetní jednotky se účtuje, na účet 691 na straně DAL. Přijetí dotace na pořízení majetku investičního se účtuje, na účet 901 na straně DAL.

Bylo uvedeno, že dalším zdrojem mohou být odpisy. Při odpisování majetku je nejprve nutné definovat částku, o kterou se navýší výnosy, a to z výše odpisů v poměru přijaté dotace a pořizovací ceny. V případě, že je majetek pořízen čistě z dotace, je částka rovna výši odpisů.

Pro spolky jsou také velmi význačné zdroje financí v podobě darů. Dary se účtují na účet 682. Zaúčtování darů je tedy patrné konkrétně v předešlé tabulce.

7 Daňová problematika spolků

V České republice existuje velké množství různých daní, které jsou podobné daňovým soustavám jiných vyspělých zemí světa. První důležitou daní, která ovlivňuje všechny organizace, je daň přímá v podobě daně z příjmu právnických osob.

7.1 Daň z příjmu právnických osob

Spolek může být neziskovou organizací se statusem veřejně prospěšného poplatníka, což se poté projevuje na dani. Veřejně prospěšný poplatník se může rozdělit na poplatníka se širokým základem daně nebo na veřejně prospěšného poplatníka s úzkým základem daně.

Příjmy, které jsou předmětem daně

Zákon o dani z příjmu blíže popisuje, co náleží do předmětu daně z příjmu dle § 18a odst. 2 ZDP je u veřejně prospěšného poplatníka předmětem daně vždy:

- příjmy z reklamy,
- příjmy z členského příspěvku,
- příjmy v podobě úroků (srážkovou daní sráží banka),
- příjmy z nájemného s výjimkou nájmu státního majetku.

Úrokové příjmy spolků se zdaňují zvláštní sazbou daně ve výši 19%.⁸³

Příjmy, které nejsou předmětem daně

Na druhou stranu nejsou pro spolky předmětem daně z příjmu příjmy z činnosti nepodnikatelské (hlavní činnost spolků) v případě, že výdaje neboli náklady, které byly vynaloženy v návaznosti na provádění této činnosti, jsou vyšší.

---

⁸³DOBROZEMSKÝ, V.; STEJSKLA, J. *Nevýdělečné organizace v teorii, 2., aktualizované vydání.* Praha: Wolters Kluwer, 2016, 337

Poté do předmětu daně nenáleží příspěvky, dotace, podpora či jiná podobná plnění z rozpočtu veřejného.⁸⁴

Příjmy osvobozené od daně z příjmů

Dále platí, že spolky musí sledovat příjmy a výdaje, náklady a výnosy odděleně za jednotlivé činnosti, a to v rámci celého účetního období. Z daňového hlediska je totiž důležité rozeznat, jaké příjmy spadají do předmětu daně, které naopak předmětem daně nejsou, které příjmy jsou předmětem daně, ale jsou od daně osvobozeny. Od daně jsou totiž osvobozeny např. členské příspěvky uvedené ve stanovách dle zákona.

Snížení základu daně o odčitatelné položky

V oblasti daně z příjmu právnických osob spolků je důležitý pojem snížení základu daně neboli odpočet 30 %. Spolky totiž mají možnost si dle zákona o dani z příjmu uplatit 30 % odpočtu, a snížit tak základ daně. Minimálně mohou snížit základ daně o 300 000 Kč. Maximálně si mohou odečíst 1 000 000 Kč. V případě, že je snížená částka nižší než 300 000 Kč, lze snížit o celých 300 000 Kč, celkem však do výše základu daně.⁸⁵

Existuje zde však podmínka. Prostředky, které spolky daňovou úsporou získají, mohou být použity jen pro krytí výdajů neboli nákladů, které jsou spojeny s činnostmi spolku, z nichž získané příjmy poté nestojí v předmětu zájmu daně, a to minimálně ve 3 zdaňovacích obdobích. To tedy přináší spolkům nutnost pečlivě sledovat a odděleně vést evidenci příjmů, výdajů a nákladů, a to pomocí různých druhů činností a také dle jednotlivých druhů zdrojů příjmů (dary, dotace, členské příspěvky).

V následující tabulce jsou uvedeny tři vzorové výpočty užití této srážky daňového základu.

---

⁸⁴MARKOVÁ, H. Daňové zákony 2019: úplná znění k 1. 4. 2019, str. 20-21.

⁸⁵ PELIKÁNOVÁ, A. Účetnictví, daně a financování pro nestátní neziskovky, 3.vyd., str. 173.

Tabulka 6: Vzorový výpočet možné úspory

Základ daně	100 000 Kč	1 000 000 Kč	5 000 000 Kč
30% ze základu daně	30 000 Kč	300 000 Kč	1 500 000 Kč
Odečet	100 000 Kč	300 000 Kč	1 000 000 Kč
Upravený základ daně	0 Kč	700 000 Kč	4 000 000 Kč
Daň 19%	0 Kč	133 000 Kč	760 000 Kč
Daňová úspora	19 000 Kč	57 000 Kč	190 000 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Nevýhodou však je to, že v případě, že poplatník nestihne použít ušetřené peníze ve vymezeném období, musí je zpětně dodanit v období, ve kterém podává daňové přiznání a ve kterém byly poručeny daňové podmínky. Jak je uvedeno v předchozím bodě, lhůta činí u spolků 3 roky.

7.2 Daň z přidané hodnoty

Další důležitou daní je daň z přidané hodnoty, která se řídí zákonem č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty. Tato daň stojí v předmětu zájmu poplatníka jen tehdy, když činní ekonomickou činnost. To, zda spolek nepodniká či podniká, není důležité, protože tato daň operuje s uvedenou ekonomickou činností. I když jsou většinou příjmy spolků charakteru dotací, darů, příspěvků a nevstupují do obratu dle účelu k registraci daně, v některých případech se jimi může účetní jednotka v podobě spolku zaobírat.

V současné době je sazba daně z přidané hodnoty v této výši:⁸⁶

- základní sazba 21 % (většina zboží a služeb),
- první snížená sazba DPH je 15 % (teplo, zdravotní prostředky, potraviny),
- druhá snížená sazba DPH je 10 % (léky a knihy).

Ze zákona musí povinně spolky odvádět daň z přidané hodnoty v případě, že obrat za předcházejících 12 měsíců dosáhne 1 mil. Kč. Nebo může být plátcem daně organizace dobrovolně. I v případě, že obrat spolek přesáhne, neznamená to nutně,

⁸⁶Zákon č. 235/2004, [cit. 20.11.2019]. Dostupné z URL:<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-235>

že se k DPH musí registrovat. Konkrétně se do obratu pro plátcovství DPH nepočítá poskytnutí služeb jako protihodnoty členského příspěvku pro členy spolku, poskytování služeb, které souvisejí se sportem, tělesnou výchovou, poskytnutí kulturních služeb. Dále do DPH vůbec nevstupují dotace.⁸⁷

---

⁸⁷ VÍT, P. Praktický právní průvodce pro neziskové organizace: podle nového občanského, str. 104

8 Praktická část

V praktické části je popsáno výzkumné šetření, uskutečněné dotazníkovou metodou a řízeným pohovorem v konkrétním spolku.

8.1 Metodologie práce

Metodologie práce popisuje, jak bylo výzkumné šetření realizováno a co bylo jeho cílem, což je patrné z následujícího textu.

8.1.1 Cíl výzkumného šetření

Cíl praktické části navazuje na cíl celé této bakalářské práce, který byl definován v úvodu. Cílem tohoto výzkumného šetření je tedy analyzovat proces založení, vznik a zánik spolků z pohledu právního, účetního a daňového.

8.1.2 Otázky výzkumného šetření

Otázky výzkumného šetření této práce navazují na výše definovaný cíl. Jedná se o následující otázky:

- Otázka výzkumného šetření č. 1: Jakou formou došlo k založení spolků?
- Otázka výzkumného šetření č. 2: Jak probíhal vznik spolků?
- Otázka výzkumného šetření č. 3: Jaký typ účetnictví spolky nejčastěji vedou?
- Otázka výzkumného šetření č. 4: Dodržují spolky požadavky v oblasti účetnictví a účetních závěrek?
- Otázka výzkumného šetření č. 5: Jaké daňové výhody využívají analyzované spolky?
- Otázka výzkumného šetření č. 6: Jaké zdroje financování analyzované spolky využívají?

8.1.3 Pracovní hypotézy

Hypotézy tohoto výzkumného šetření jsou:

- Hypotéza č. 1: Domnívám se, že spolky nejčastěji byly založeny spolčením alespoň 3 zakladatelů.
- Hypotéza č. 2: Domnívám se, že spolky nejčastěji vznikly transformací.
- Hypotéza č. 3: Domnívám se, že spolky nejčastěji vedou jednoduché účetnictví.
- Hypotéza č. 4: Předpokládám, že spolky ve ¾ případů nezveřejňují své účetní závěrky ve sbírce listin rejstříku spolků.
- Hypotéza č. 5: Domnívám se, že nejvíce spolky využívají osvobození darů od daně z příjmů.
- Hypotéza č. 6: Předpokládám, že spolky jsou nejvíce financovány z členských příspěvků

8.1.4 Výběr metod

V praktické části je provedeno výzkumné šetření ve dvou základních směrech, a to jak z pohledu kvantitativního, tak i z pohledu kvalitativního. Kvantitativní výzkumné šetření bylo provedeno formou dotazníků, kde je pracováno s konkrétními číselnými údaji. Kvalitativní výzkumné šetření probíhalo pomocí řízených rozhovorů, které slouží k získání podrobnějších informací a k upřesnění dat získaných dotazníkem.

Kvantitativní výzkumné šetření

Kvantitativní výzkumné šetření proběhlo formou elektronických i tištěných dotazníků. Touto formou byli osloveni pracovníci institucí.

Pro výzkumné šetření byl zvolen strukturovaný dotazník, který má pevnou logickou strukturu a využívá většinou otázky s uzavřeným počtem variant odpovědí. Výhodou tohoto dotazníku je rychlost a jednoduchost vyplnění, snadná srovnatelnost odpovědí a lehké zpracování dat. Nevýhodou je nižší informační hodnota, neboť respondent může odpovídat jen na základně nabízených variant. Adresy spolků byly získané převážně

na internetových stránkách. Cílem bylo vytvořit snadný a krátký dotazník, aby pracovníkům spolkům nezabral příliš mnoho času, a tak se zvýšila pravděpodobnost navracení vyplněného dotazníku. Dotazník má logickou strukturu, která podporuje plynulost odpovědí. Skládá se ze tří hlavních částí: hlavičky dotazníku s vysvětlením cíle výzkumu a způsobu vyplnění dotazníku, dále tematicky uceleného oddílu otázek a odpovědí. Nakonec poděkování s pokyny k odevzdání. Celkem měl dotazník 21 otázek. První skupina otázek byla identifikační a měla za cíl zjistit základní údaje o spolcích. Poté byly zařazeny otázky ohledně vzniku a založení, daňové problematiky spolků a účetní problematiky spolků. Celkem bylo rozesláno 250 dotazníků a z toho bylo zodpovězeno 56 dotazníků.

Kvalitativní výzkumné šetření

Součástí bakalářské práce je také strukturovaný řízený pohovor. Řízený pohovor proběhl ve spolku TJ SKP Valdice s místopředsedou klubu. V tomto řízeném pohovoru je odpovídáno na předem připravené otázky, které jsou oproti dotazníku více rozvinuté, a rozhovor je rozšířen o další podstatné otázky zabývající se touto problematikou. Řízený rozhovor obsahuje 23 otázek.

Analýza a zpracování dat

Analýza a zpracování dat byla provedena v programu Microsoft Excel. Údaje z dotazníků podle jednotlivých odpovědí byly zaneseny do tabulek a následně pro větší přehlednost byl vytvořen graf. Tabulka zobrazuje možnosti odpovědí. Ke každé odpovědi je zapsána absolutní a relativní četnost těchto odpovědí. Graf je pak zpracován na základě relativních četností jednotlivých odpovědí. Data z řízeného rozhovoru byla zapsaná do předem připraveného formuláře a následně zapracována.

8.1.5 Cílová skupina

Kritérium pro výběr konkrétních organizací bylo, že se musí jednat o právní formu podnikání, kterouž jsou spolky. Osloveny byly spolky z celé České republiky.

8.2 Výsledky výzkumného šetření

Jak bylo uvedeno výše, výzkumné šetření bylo realizováno u předem vytipovaných spolků. Výsledky výzkumného šetření jsou uvedeny v následujícím textu.

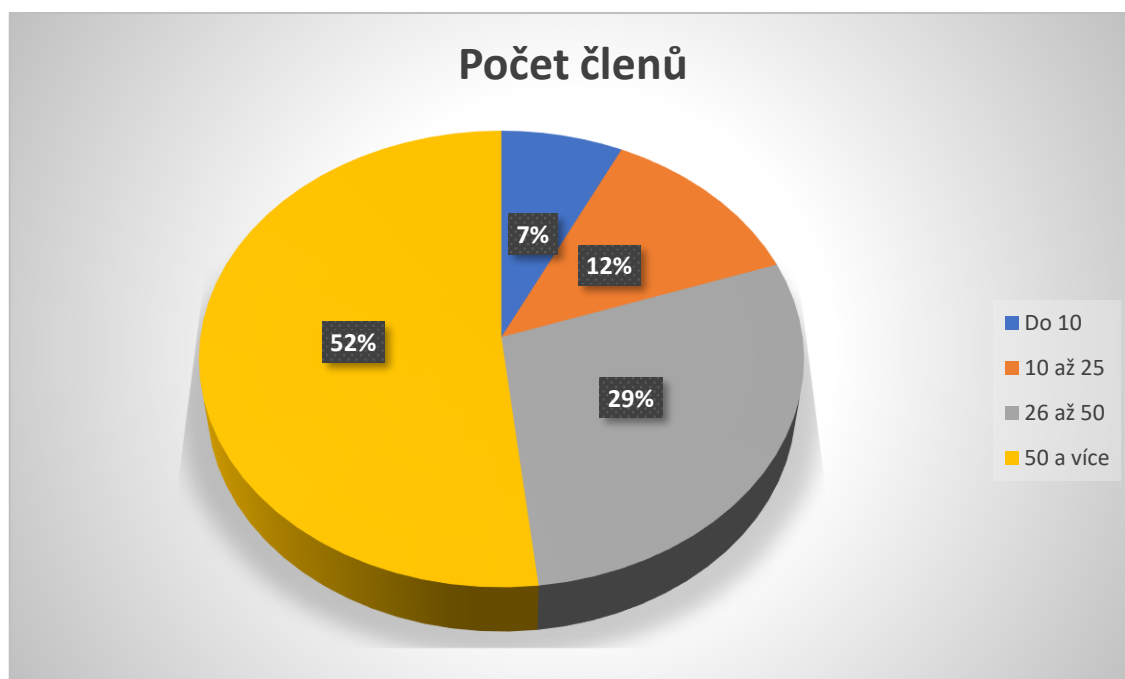
Otázka č. 1: Kolik má Váš spolek členů?

Tabulka 7: Vyhodnocení dotazníku – počet členů

Odpovědi	Absolutní četnost	Relativní četnost
Do 10	4	7,14 %
10–25	7	12,5 %
26–50	16	28,57 %
50 a více	29	51,79 %
Celkem	56	100,00 %

Zdroj: vlastní zpracování

Graf 1: Počet členů

Zdroj: vlastní zpracování

Jak je patrné z tabulky 7, dotazníkového průzkumu se účastnily 4 spolky, které mají do 10 členů, tj. 7 % spolků. Sedm spolků, tj. 12 %, má celkem 10 až 25 členů. Šestnáct spolků, tj. 29 %, má 26 až 50 členů. Více než 50 členů mělo 29 dotázaných spolků, tj. 52%.

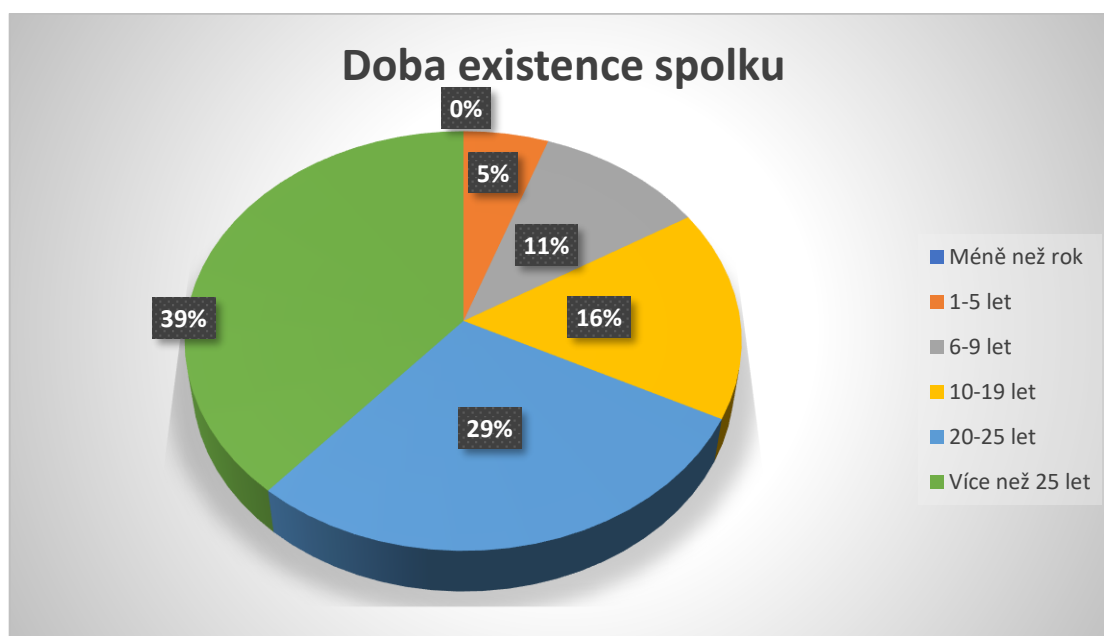
Otázka č. 2: Jak dlouho existuje Váš spolek?

Tabulka 8: Vyhodnocení dotazníku – doba existence

Odpovědi	Absolutní četnost	Relativní četnost
Méně než rok	0	0 %
1–5 let	3	5,36 %
6–9 let	6	10,71 %
10–19 let	9	16,07 %
20–25 let	16	28,57 %
Více než 25 let	22	39,29 %
Celkem	56	100 %

Zdroj: vlastní zpracování

Graf 2: Doba existence

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 8 poukazuje na fakt, že žádný z dotázaných spolků nepůsobí na trhu méně než 1 rok. Tři spolky, tj. 5 %, na trhu působí cca rok až 5 let. Šest spolků, tj. 11 % spolků, na trhu působí 6 až 9 let. Devět spolků, tj. 16 %, je na trhu 10 až 19 let. Šestnáct dotázaných spolků, tj. 29 %, je na trhu 20 až 25 let. Dvacet dva dotázaných spolků, tj. 39 %, uvedlo, že je na trhu dokonce více než 25 let.

Otázka č. 3: Jaké je zaměření vašeho spolku?

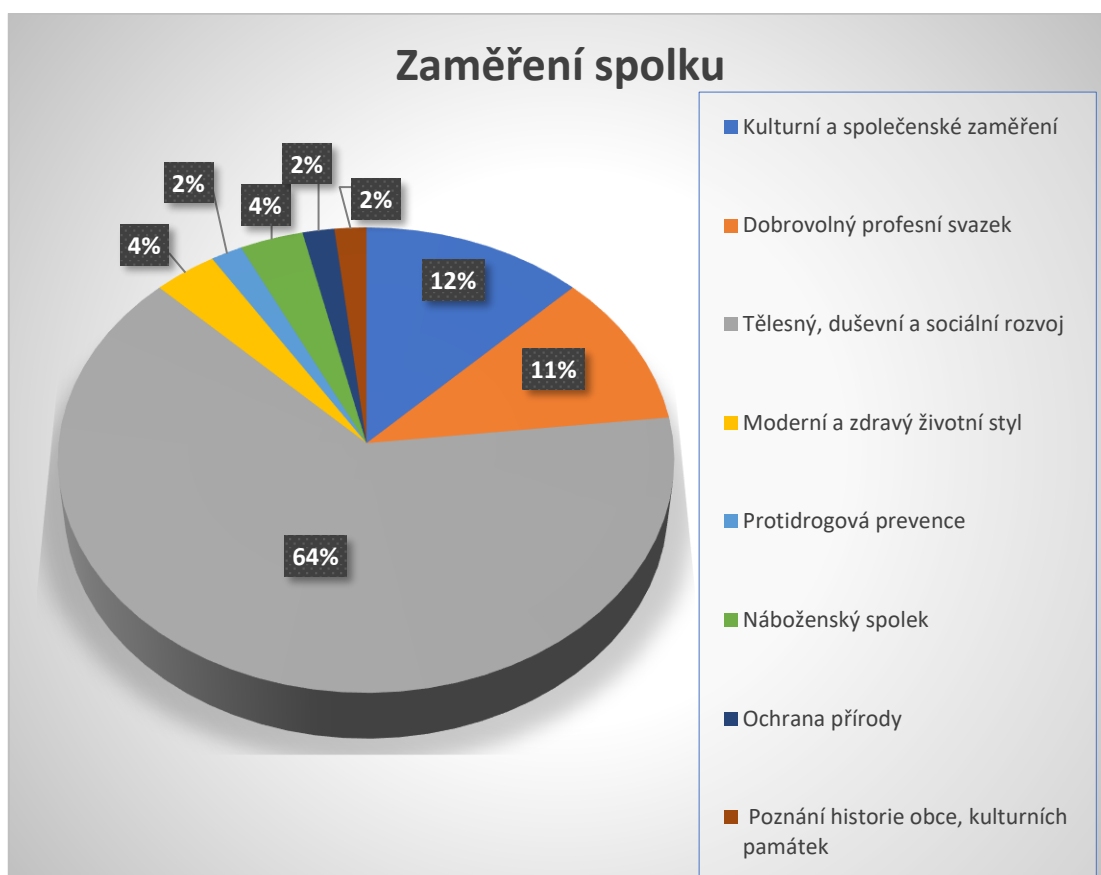
Odpovědi na tuto otevřenou otázku jsou zaznamenány v následující tabulce.

Tabulka 9: Vyhodnocení dotazníku – zaměření spolku

Odpovědi	Absolutní četnost	Relativní četnost
Kulturní a společenské zaměření	7	12,5 %
Dobrovolný profesní svazek (hasiči, myslivci, včelaři, rybáři)	6	10,71 %
Cílem je podporovat zejména tělesný, duševní a sociální rozvoj (především dětí a mládeže – sport a volný čas)	36	64,28 %
Podpora a sdružování osob, které šíří, uplatňují a podporují moderní a zdravý životní styl	2	3,57 %
Protidrogová prevence	1	1,79 %
Náboženský spolek	2	3,57 %
Ochrana přírody	1	1,79 %
Sdružení rodičů a přátel dětí pro podporu, propagaci aktivit zaměřených na poznání historie obce, kulturních památek	1	1,79 %
Celkem	56	100,00 %

Zdroj: vlastní zpracování

Graf 3: Zaměření spolku

Zdroj: vlastní zpracování

V tabulce 3 jsou výsledky třetí otevřené otázky. Je patrné, že dotazníkového šetření se účastnily různé spolky s různým zaměřením. Nejvíce spolků bylo z oblasti sportovní činnosti a volného času. V této oblasti působí dle informací celkem 36 spolků, tj. 64 %. Další zastoupenou oblastí byla oblast kulturního a společenského zaměření, a to celkem 7 spolků, tj. 12 %. Šest spolků, tj. 11 %, je z oblasti dobrovolných profesních svazků z různých vesnic. Dva spolky, tj. 4 %, podporují sdružování osob, které šíří, uplatňují a podporují moderní a zdravý životní styl. Dva spolky, tj. 4 %, nabízí své služby v oblasti náboženské. Jedno zastoupení má spolek nabízející služby v oblasti protidrogové ochrany a spolek působící v oblasti ochrany přírody. Jeden dotázaný spolek působí jako sdružení rodičů, kteří podporují propagaci aktivit zaměřených na poznání historických a kulturních památek. Jak již víme, sdružení však přestalo již existovat. To si respondent pravděpodobně neuvědomil, nebo chtěl jen lépe přiblížit činnost spolku.

Otázka č. 4: Vytvoříte Váš spolek jako vedlejší činnost i činnost hospodářskou (podnikání či jinou výdělečnou činnost)?

Tabulka 10: Vyhodnocení dotazníku – hospodářská činnost

Odpovědi	Absolutní četnost	Relativní četnost
Ano	9	16,07 %
Ne	47	83,93 %
Celkem	56	100,00 %

Zdroj: vlastní zpracování

Graf 4: Hospodářská činnost

Zdroj: vlastní zpracování

Z výsledků další otázky vyplynulo, že kromě vedlejší činnosti spolku nabízí a realizuje i činnost hospodářskou celkem devět spolků, tj. 16 %. Čtyřicet sedm spolků, tj. 84 %, nerealizuje vedle vedlejší činnosti hospodářskou, podnikatelskou či jinou výdělečnou činnost.

Otázka č. 5: Jak probíhalo založení Vašeho spolku?

Tabulka 11: Vyhodnocení dotazníku – založení

Odpovědi	Absolutní četnost	Relativní četnost
Shodou 3 zakladatelů na znění stanov	35	62,5 %
Shodou více než 3 zakladatelů na znění stanov	17	30,36 %
Usnesením ustavující schůze	4	7,14 %
Celkem	56	100,00 %

Zdroj: vlastní zpracování

Graf 5: Založení spolku

Zdroj: vlastní zpracování

Z výsledků uvedených v předešlé tabulce je patrné, že 35 respondentů, tj. 63 %, uvedlo, že jejich spolek byl založen shodou 3 zakladatelů na znění stanov. V menší míře poté respondenti vybrali druhou odpověď. Konkrétně tak 17 dotázaných, tj. 30 %, uvedlo, že spolek vznikl shodou více než 3 zakladatelů na znění stanov.

Jen čtyři respondenti, tj. 7 %, uvedlo, že spolek vznikl usnesením ustavující schůze. Jinou odpověď nikdo nezvolil.

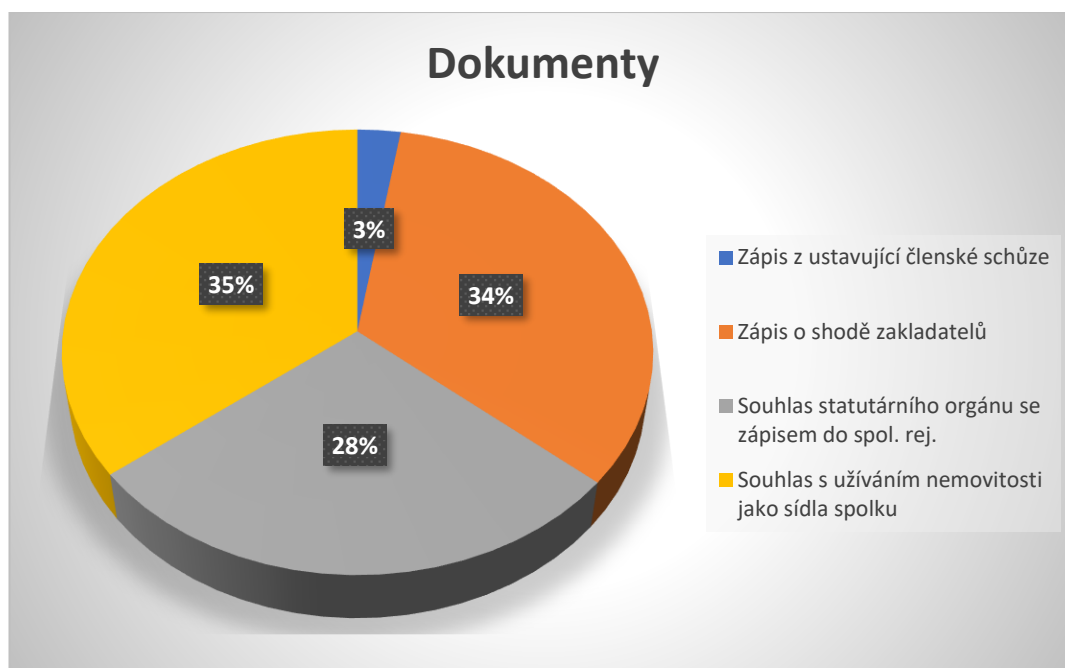
Otázka č. 6: Jaké další dokumenty byly vedle stanov spolku v souvislosti s jeho založením vyhotoveny (a staly se pak přílohou návrhu na zápis do rejstříku spolků)?

Tabulka 12: Vyhodnocení dotazníku – dokumenty

Odpovědi	Absolutní četnost	Relativní četnost
Zápis z ustavující členské schůze	4	2,58 %
Zápis o shodě zakladatelů	52	33,55 %
Souhlas statutárního orgánu se zápisem do spol. rej.	44	28,39 %
Souhlas s užíváním nemovitosti jako sídla spolku	55	35,48 %
Celkem	155	100,00 %

Zdroj: vlastní zpracování

Graf 6: Dokumenty

Zdroj: vlastní zpracování

V šesté otázce měli respondenti uvést, jaké dokumenty byly při zakládání vyhotoveny. Uvedeno bylo více možností. Čtyři respondenti, tj. 2 %, uvedlo, že byl sepsán zápis z ustavující členské schůze. Padesát dva respondentů, tj. 34 %, uvedlo, že byl sepsán zápis o shodě zakladatelů. Čtyřicet čtyři dotázaných, tj. 29 %, uvedlo, že byl vyhotoven

souhlas statutárního orgánu se zápisem do spolkového rejstříku. Padesát pět dotázaných, tj. 35 %, uvedlo, že byl vyhotoven souhlas s užíváním nemovitosti jako sídla spolku.

Otázka č. 7: Jaký postup vedl ke vzniku Vašeho spolku?

Tabulka 13: Vyhodnocení dotazníku - vznik

Odpovědi	Absolutní četnost	Relativní četnost
Transformací (změnou názvu a splněním dalších povinností) z občanského sdružení založeného před rokem 2014	48	85,71 %
Jako spolek založený po roce 2014 dle zákona č. 89/2012 Sb.	7	12,5 %
Jiné	1	1,79 %
Celkem	56	100 %

Zdroj: vlastní zpracování

Graf 7: Vznik

Zdroj: vlastní zpracování

Jak je patrné z tabulky 13, čtyřicet osm respondentů, tj. 86 %, sdílí názor, že jejich spolky byly založeny transformací, kdy došlo ke změně názvu a splnění jiných podmínek. Sedm respondentů, tj. 12 %, tvrdí, že spolky vznikly již dle nové právní úpravy, tj. dle nového zákona č. 89/2012. Pouze jeden respondent odpověděl, že spolek vznikl fúzí, a to sloučením s jiným spolkem.

Otázka č. 8: Jak probíhala transformace z pohledu právního, účetního a daňového? Byly patrné nějaké změny?

Na tuto otevřenou otázku zodpověděla jen část respondentů, někteří i více odpověďmi. Třicet jedna respondentů uvedlo, že transformace proběhla jaksi automaticky, nemuseli činit žádné změny, kromě změny názvu. Jedenáct respondentů uvedlo, že museli změnit stanovy, museli učinit určité změny. Tři respondenti uvedli, že museli svolat valnou hromadu. Další 4 respondenti museli doložit informace o souhlasu statutárních zástupců se zápisem do Spolkového rejstříku, souhlas majitele nemovitosti s umístěním sídla spolku uvedl pouze jeden respondent. Dva respondenti uvedli, že museli doručit změnu stanov místně příslušnému rejstříkovému soudu, a to v souladu s novým zákonem č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob. Jeden respondent zde doplnil, že zůstal zachován název, IČO, sídlo, historie, práva a povinnosti uzavřených smluv.

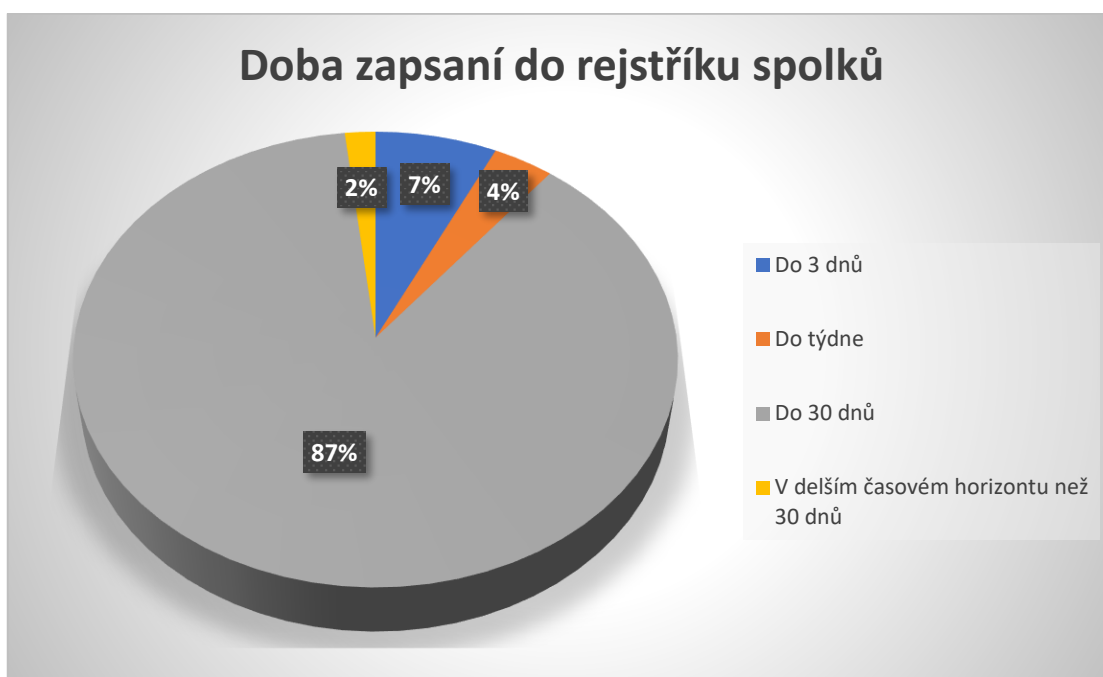
Otázka č. 9: Za jak dlouho po založení spolku (přijetí stanov) došlo k jeho vzniku (zapsání do rejstříku spolků)?

Tabulka 14: Vyhodnocení dotazníku – doba vzniku

Odpovědi	Absolutní četnost	Relativní četnost
Do 3 dnů	4	7,14 %
Do týdne	2	3,57 %
Do 30 dnů	49	87,5 %
V časovém horizontu delším než 30 dnů	1	1,79 %
Celkem	56	100,00 %

Zdroj: vlastní zpracování

Graf 8: Doba zapsání do rejstříku spolků

Zdroj: vlastní zpracování

Výsledky další otázky poukazují na to, že nejčastěji byl spolek zapsán do rejstříku spolků do 1 měsíce. Tuto odpověď zvolilo celkem 49 respondentů, tj. 87 %. Čtyři dotázaní, tj. 7 %, uvedli, že byl spolek zapsán do rejstříku během 3 dnů. Dva respondenti, tj. 4 %, uvedli, že spolek byl zapsán do rejstříku spolků do týdne, a jeden respondent, uvedl, že byl spolek zapsán v časovém horizontu delším než 30 dnů.

Otázka č. 10: Byl ve vašem případě zápis spolku do rejstříku spolků spojen s úhradou poplatku za zápis (poplatek byl v případě spolků zrušen od 1. 5. 2015)?

Tabulka 15: Vyhodnocení dotazníku – poplatky

Odpovědi	Absolutní četnost	Relativní četnost
Ano	47	83,93 %
Ne	4	7,14 %
Nevím	5	8,93 %
Celkem	56	100,00 %

Zdroj: vlastní zpracování

Graf 9: Poplatek za zápis spolku do rejstříku spolků

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 15 zaznamenává, že 47 respondentů, tj. 84 %, se vznikem spolku hradilo poplatek na zápis. Pět respondentů, tj. 9 %, neví, jak na otázku odpovědět. Další čtyři respondenti, tj. 7 %, uvedli, že poplatek za zápis neplatili.

Otázka č. 11: Jakým způsobem je Váš spolek financován? (Z čeho máte nejvyšší příjem)

Tabulka 16: Vyhodnocení dotazníku – financování

Odpovědi	Absolutní četnost
Příjem z dotací, příspěvků, podpory a jiných plnění z veřejných rozpočtů (dotace a granty)	48
Příjem z vlastní činnosti	19
Členské příspěvky	56
Reklama, sponzoring	33
Dary	36
Sbírky	1
Celkem	193

Zdroj: Vlastní zpracování

Z výsledků můžeme konstatovat, že spolky svou činnost financují nejrozličnějšími způsoby. 48 respondentů uvedlo, že činnost spolků je financována dotacemi a granty (zde respondenti také uvedli, že z dotací a grantů je nejvyšší příjem pro jejich spolek). Dále 56 dotázaných odpovědělo, že je jejich činnost financována členskými příspěvky. Třicet tři dotázaných uvedlo, že je jejich činnost financována pomocí sponzoringu. Třicet šest respondentů si myslí, že je jejich činnost financována dary. Devatenáct dotázaných si myslí, že je jejich činnost financována vlastní činností. Sbírkou realizují pouze v jednom spolku. Obecně však bylo zjištěno, že velká část spolků **využívá více zdrojů**, což je pozitivní zjištění.

Otázka č. 12: Má Váš spolek dostatek finančních prostředků na potřebné vybavení a provoz spolku?

Tabulka 17: Hodnocení dotazníku – dostatek finančních prostředků

Odpovědi	Absolutní četnost	Relativní četnost
Ano	22	39,29 %
Ne	34	60,71 %
Celkem	56	100,00 %

Zdroj: vlastní zpracování

Graf 10: Dostatek finančních prostředků na potřebné vybavení a provoz spolku

Zdroj: vlastní zpracování

Z tabulky můžeme vyvodit, že se analyzované spolky často potýkají s nedostatkem finančních prostředků. Jak uvedlo 34 spolků, tj. 61 %, finanční zdroje nejsou na provoz a vybavení spolku dostatečné. Jen 22 respondentů, tj. 39 %, uvedlo, že jejich spolek má dostatek finančních prostředků na provoz a vybavení.

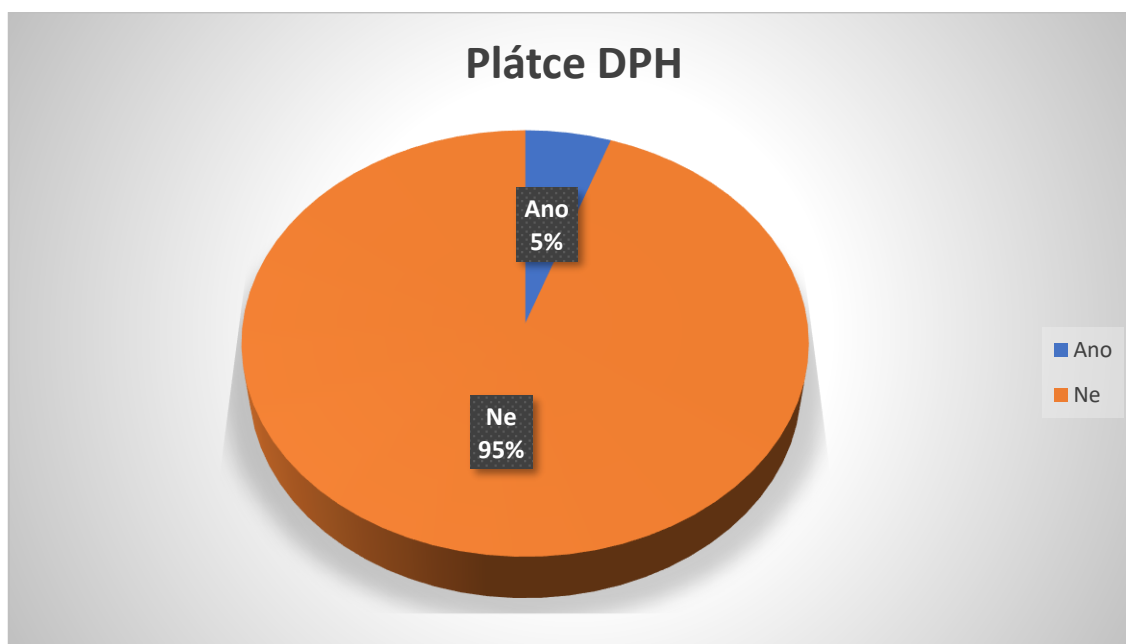
Otázka č. 13: Je Váš spolek plátcem DPH?

Tabulka 18: Vyhodnocení dotazníku – plátce DPH

Odpovědi	Absolutní četnost	Relativní četnost
Ano	3	5,36 %
Ne	53	94,64 %
Celkem	56	100,00 %

Zdroj: vlastní zpracování

Graf 11: Plátce DPH

Zdroj: vlastní zpracování

Z dotazníkového šetření vyplynulo, že tři spolky, tj. 5 %, jsou plátcem DPH. Zbývá většina, tedy 53 spolků, což je 94 %, není plátcem DPH.

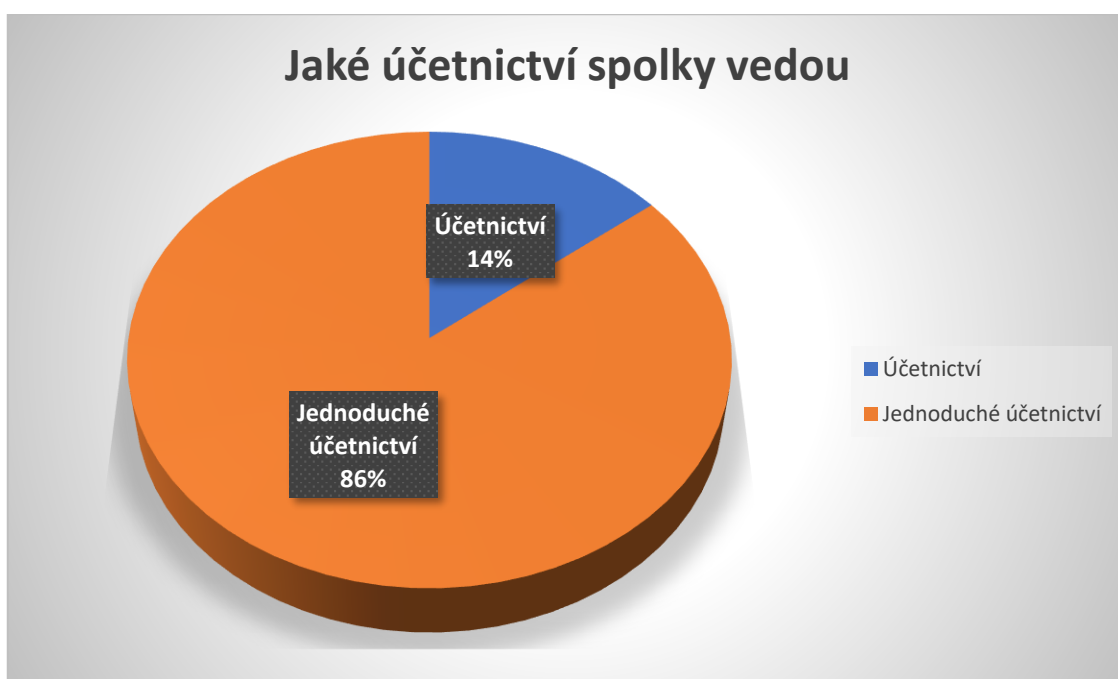
Otázka č. 14: Jaké účetnictví Váš spolek vede?

Tabulka 19: Vyhodnocení dotazníku – typ účetnictví

Odpovědi	Absolutní četnost	Relativní četnost
Účetnictví (dříve „podvojně účetnictví“)	8	14,29 %
Jednoduché účetnictví	48	85,71 %
Celkem	56	100,00 %

Zdroj: vlastní zpracování

Graf 12: Jaké účetnictví spolky vedou

Zdroj: vlastní zpracování

Na dotaz, jaké účetnictví vedou spolky, celkem 8 respondentů, tj. 14 %, odpovědělo, že vedou účetnictví, které se dříve označovalo jako účetnictví podvojně (respondenti zde uvedli, že vedou podvojně účetnictví i kvůli dotacím, protože je to jedna z podmínek). Čtyřicet osm respondentů, tj. 86 %, uvedlo, že jejich spolek vede účetnictví jednoduché, protože je to pro ně jednodušší.

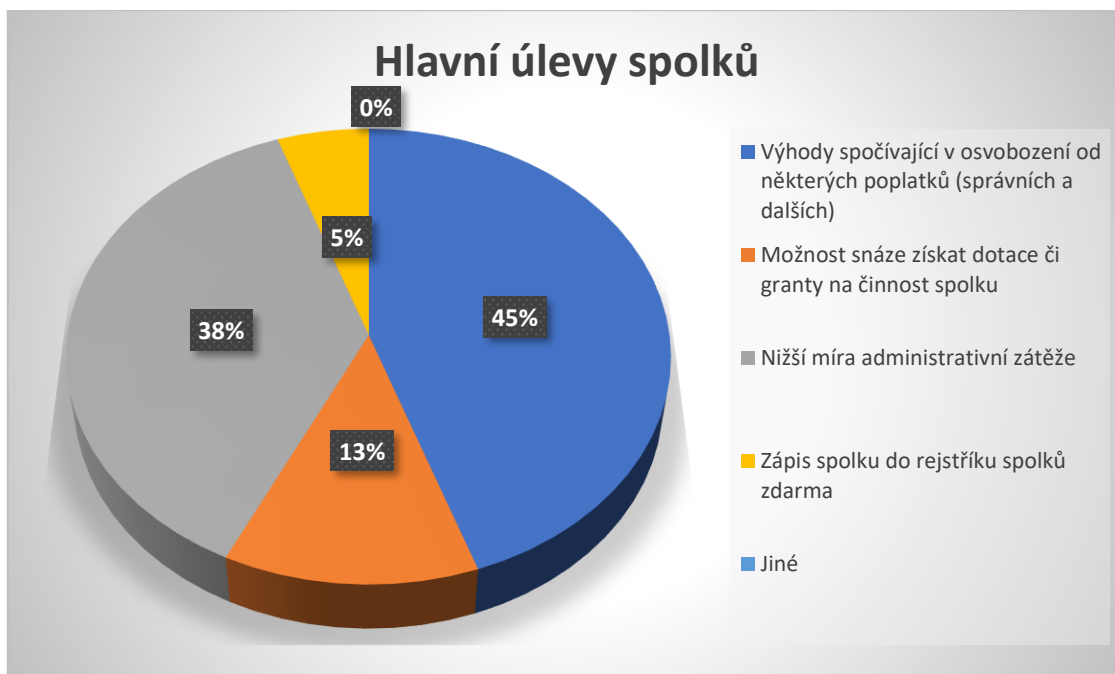
Otázka č. 15: Jaké jsou hlavní úlevy pro spolky v oblasti daní a účetnictví?

Tabulka 20: Vyhodnocení dotazníku – úlevy z daní

Odpovědi	Absolutní četnost	Relativní četnost
Výhody spočívající v osvobození od některých poplatků	25	44,64 %
Možnost snáze získat dotace či granty na činnost spolku	7	12,5 %
Nižší míra administrativní zátěže	21	37,5 %
Zápis spolku do rejstříku spolků zdarma	3	5,36 %
Jiné	0	0,00 %
Celkem	56	100,00%

Zdroj: vlastní zpracování

Graf 13: Hlavní úlevy spolku

Zdroj: Vlastní zpracování

Pátá otázka zjišťovala důvody výběru spolků jako vhodné právní formy existence. Z výsledků konkrétně vyplynulo, že 25 respondentů, tj. 45 %, uvedlo, že důvodem výběru byly výhody, které spočívají v osvobození od některých poplatků. 21 respondentů, tj. 38 %, uvedlo, že důvodem byla nižší administrativní zátěž. Sedm respondentů, tj. 12 %, si poté uvedlo, že důvodem byla možnost snáze získat dotace či granty na činnost spolku. Tři respondenti za důvod výběru uvedli zápis do rejstříku spolků zdarma.

Otázka č. 16: Využíváte snížení základu daně, jehož podmínkou je následné daňové úspory ke krytí nákladů spolku vynaložených na nepodnikatelskou (a spolu s tím i ztrátovou) činnost?

Tabulka 21: Vyhodnocení dotazníku - snížení základu daně

Odpovědi	Absolutní četnost	Relativní četnost
Ano	8	14,29 %
Ne	35	62,5 %
Jiná	13	23,21 %
Celkem	56	100 %

Zdroj: vlastní zpracování

Graf 14: Snížení základu daně

Zdroj: vlastní zpracování

Snížený základ daně využívá jako daňovou úsporu celkem 8 spolků, tj. 14 %. Třicet pět respondentů, tj. 63 %, uvedlo, že spolky nevyužívají snížený základ daně. Dále byla tato polootevřená otázka vyhodnocena a bylo zjištěno, proč spolky nevyužívají tuto možnost. Sedm respondentů odpovědělo, že vedou velmi malé účetnictví, a proto nemají důvod daňovou úsporu užít, protože stejně žádný zisk nevykazují. Dvanáct respondentů uvedlo, že neví, o co se jedná, a jeden respondent uvedl, že jej nevyužívají kvůli administrativní náročnosti.

Otázka č. 17: Jak by se dal zhodnotit výsledek hospodaření vašeho spolku z posledních 5 let?

Tabulka 22: Vyhodnocení dotazníku – výsledek hospodaření za 5 let

Odpovědi	Absolutní četnost	Relativní četnost
Převážně kladný	11	19,64 %
Převážně záporný	9	16,07 %
Převážně nulový	36	64,29 %
Celkem	56	100,00 %

Zdroj: vlastní zpracování

Graf 15: Výsledek hospodaření za posledních 5 let

Zdroj: vlastní zpracování

Dále můžeme uvést, že za posledních pět let spolky dosahují spíše nulového výsledku hospodaření. Celkem 36 respondentů, tj. 64 %, uvedlo, že je výsledek převážně nulový. Jedenáct respondentů, tj. 20 %, si myslí, že byl jejich výsledek hospodaření převážně kladný. Devět respondentů, tj. 16 %, uvedlo, že byl jejich výsledek hospodaření převážně záporný.

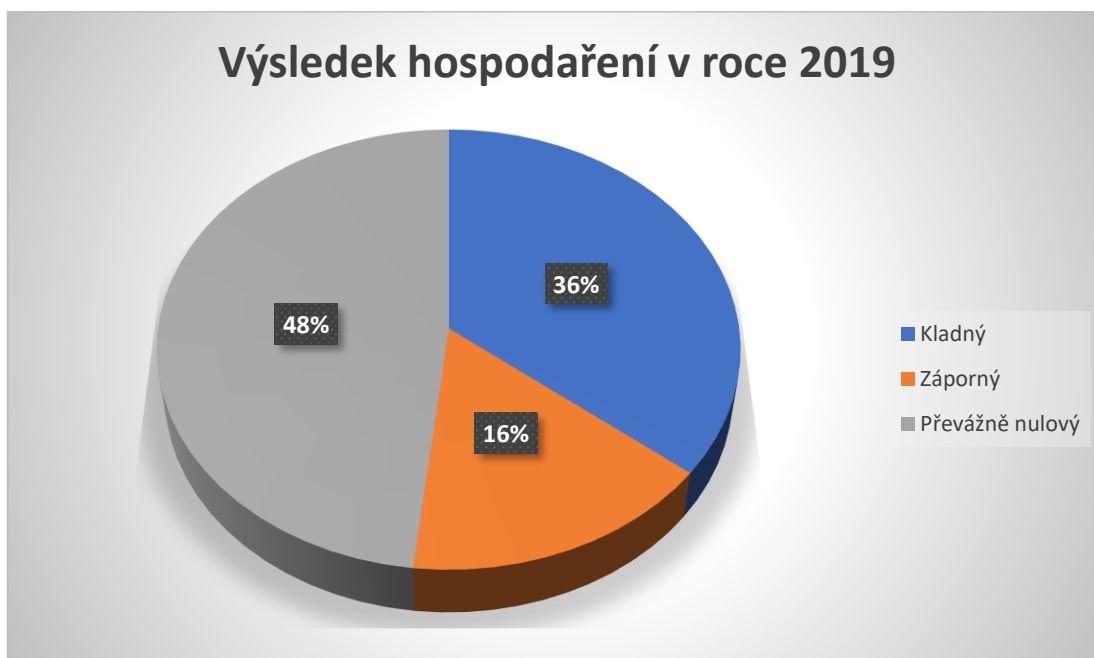
Otázka č. 18: Jaký byl v roce 2019 výsledek hospodaření vašeho spolku?

Tabulka 23: Vyhodnocení dotazníku – výsledek hospodaření v roce 2019

Odpovědi	Absolutní četnost	Relativní četnost
Kladný	20	35,71 %
Záporný	9	16,07 %
Převážně nulový	27	48,22 %
Celkem	56	100,00 %

Zdroj: vlastní zpracování

Graf 16: Výsledek hospodaření v roce 2019

Zdroj: vlastní zpracování

Otázka č. 17 byla dále rozvinuta otázkou č. 18, z jejichž odpovědí byl zjištěn stav hospodaření v loňském roce. Jak výsledky vypovídají, 20 spolků v roce 2019 hospodařilo s kladným výsledkem hospodaření. Záporný výsledek hospodaření mělo 9 spolků, tj. 16 % dotázaných spolků. Dvacet sedm spolků, tj. 48 %, uvedlo, že má převážně nulový hospodářský výsledek.

Otázka č. 19: Zveřejňujete svoji účetní závěrku ve sbírce listin rejstříku spolků?

Tabulka 24: Vyhodnocení dotazníku – účetní závěrka

Odpovědi	Absolutní četnost	Relativní četnost
Ano	14	25 %
Ne	42	75 %
Celkem	56	100,00 %

Zdroj: vlastní zpracování

Graf 17: Zveřejňování účetní závěrky

Zdroj: vlastní zpracování

Na otázku, zda spolky zveřejňují svoji účetní závěrku ve sbírce listin rejstříků spolků, uvedlo celkem 14 respondentů, tj. 25 %, kladnou odpověď. Zápornou odpověď vybralo 42 respondentů, tj. 75 %. To znamená, že 75 % respondentů nezveřejňuje účetní závěrku spolku ve sbírce listin rejstříku spolků.

Otázka č. 20: Jaké daňové a účetní výhody podle vás plynou pro spolky z platné české legislativy? Prosím vypište. (Berte v úvahu především výhody, které jsou pro váš spolek uplatnitelné.)

Tabulka 25: Vyhodnocení dotazníku – výhody

Odpovědi	Absolutní četnost
Osvobození darů od daně z příjmů	36
Osvobození členských příspěvků od daně z příjmů	54
Osvobození od daně pro příjmy z výdělečné činnosti až do výše 300 000 Kč za rok	13
Příjem z dotací, příspěvků, podpory a jiných plnění z veřejných rozpočtů	41
Realizovat účetnictví ve zkráceném rozsahu.	2
Celkem	146

Zdroj: vlastní zpracování

Poslední otevřená otázka se zaměřila na to, jaké daňové a účetní výhody spolky využívá. Z tabulky je patrné, že osvobození darů od daně z příjmů využívá celkem 36 dotázaných. Padesát čtyři dotázaných uvedlo, že využívá osvobození členských příspěvků od daně z příjmů. Třináct dotázaných uvedlo, že jejich spolek využívá osvobození od daně pro příjmy z výdělečné činnosti až do výše 300 000 Kč za rok. Čtyřicet jeda dotázaných uvedlo, že využívá možnost čerpání dotací a grantů. Dva respondenti uvedli, že využívají možnost realizovat účetnictví ve zkráceném rozsahu.

8.3 Řízený rozhovor

Pro tento řízený rozhovor jsme oslovili spolek TJ SKP Valdice. Na předem připravené otázky odpovídal místopředseda klubu. Otázky byly zaměřené na upřesnění dané problematiky, která již byla zkoumána výzkumným šetřením v dotazníku.

Otázka č. 1: Základní informace o Vašem spolku. Jaký je název Vašeho spolku? Kolik má Váš spolek členů?

„Název spolku je TJ SKP Valdice, z.s. (tělovýchovná jednota sportovního klubu policie). Policie z toho důvodu, protože kdysi spolek byl založen bachaři a policisty.

Jak je známo, věznice ve Valdicích patří k jedné z nejstřeženějších věznic v ČR. Byl zde i nájemný vrah Jiří Kajínek, a odsud neutekl.

Spolek je samostatný a dobrovolný svazek členů, kteří provozují veřejně prospěšnou sportovní činnost, zejména fotbal, a máme 68 členů.“

Otázka č. 2: Jak dlouho Váš spolek existuje?

„Datum vzniku a zápisu bylo 30. prosince 1991 jako občanské sdružení, tudíž už to bude 29 let existence.“

Otázka č. 3: Jaký je Váš základní účel a hlavní činnost SK?

„Provozovat sport a obdobnou činnost v rámci zapojení do sportovních a tělovýchovných aktivit, tuto činnost organizovat a vytvářet pro ni materiální a tréninkové podmínky, vytvářet široké možnosti užívání sportovišť pro zájemce z řad veřejnosti, zejména pak mládeže. Budovat, provozovat a udržovat sportovní a jiná zařízení, která vlastníme nebo užíváme. Vést své členy a ostatní zájemce o sport k dodržování základních sportovních, etických a mravních pravidel. Napomáhat rozvoji veřejného života, kultury, zdraví ve Valdicích a okolí, zejména formou další veřejně prospěšné činnosti a osvětovou činností.“

Otázka č. 4: Jaké jsou orgány SK?

„Nejvyšším orgánem SK je valná hromada, která je složena ze všech členů SK, kteří jsou starší 18 let, svoláváme ji jednou do roka pomocí pozvánek, které musí být zaslány nebo vyvěšeny nejméně 8 dní před konáním zasedání valné hromady. Rozhodujeme zde třeba o výši členského příspěvku.

Výkonný výbor jako orgán výkonný, který zabezpečuje plnění hlavních i vedlejších činností SK.

Předseda jako statutární orgán SK, který jedná jménem SK v souladu s rozhodnutím valné hromady a výkonného výboru, a také podepisuje jménem SK. Funkce předsedy je na 4 roky.

Kontrolní komise, jakožto orgán kontrolní, dohlíží, jsou-li záležitosti SK řádně vedeny a činnosti vykonávány v souladu s právními předpisy, stanovami atd. Kontroluje například hospodaření SK a to, jak nakládáme s dotacemi či jinými finančními prostředky.“

Otázka č. 5: Jaké máte druhy členství?

„Máme tři členství, a to řádné, přidružené a čestné s rozdílným druhem členství jsou spojena rozdílná členská práva a povinnosti.“

Otázka č. 6: Je sportovní činnost, zejména fotbal, Vaší jedinou činností? Nebo vyvíjí Váš spolek jako vedlejší činnost i činnost hospodářskou (podnikání či jinou výdělečnou činnost)?

„Sportovní činnost je naší jedinou činností, jelikož nemáme k dispozici vlastní hřiště, kde bychom mohli prodávat běžné občerstvení při fotbalových utkání, tudíž jedinou činností je sport. Do toho ale počítám i vedlejší činnost výdělečnou, jako je vybírání vstupného na utkání a inkasování peněz za přestupy hráčů. To znamená, že když od nás někdo hráče koupí, dostaneme za něho zapláceno od klubu, kam přestoupil.“

Otázka č. 7: Domníváte se, že Váš spolek je významný i z hlediska jiných aktivit v obci?

„Ano, i čistě amatérský sport dokáže pomáhat. V říjnu jsme společně s SK Češov podpořili nadaci naděje pro Michalku (www.nadejepromichalku.cz). Vybrali jsme celkem 8.300 Kč a náš spolek daroval 1.000 Kč. Pomoci může každý z nás.“

Otázka č. 8: Jaké důvody Vás vedly k tomu, že jste si jako SK zvolili právě právní formu spolku?

„Vzhledem k tomu, že hlavní činností mělo od počátku být provozování sportu a obdobné činnosti v rámci zapojení do sportovních a tělovýchovných aktivit, tak se forma spolku jevila jako nejvhodnější. Zároveň tato forma byla pro nás jednodušší z pohledu administrativy a plnění dalších právních povinností.“

Otázka č. 9: Jak probíhalo založení Vašeho spolku?

„Pokud se bavíme o spolku, a ne o sdružení, tak vlastně založení probíhalo usnesením valné hromady o změně stanov v souvislosti s transformací z občanského sdružení. Jinak založení občanského sdružení bylo, si myslím, podle zákona o sdružování občanů (zákon č. 83/1990 Sb.).“

Otázka č. 10: Jaký postup vedl ke vzniku Vašeho spolku?

„Spolek byl původně občanským sdružením, proto se vlastně bavíme o vzniku formou transformací dle občanského zákoníku 89/2012 Sb. Náš spolek do rejstříku spolku zapsalo samo Ministerstvo vnitra, protože jsme existovali jako občanské sdružení už od roku 1991. My jsme měli povinnosti upravit stanovy, aby odpovídaly novému zákonu, což jsme udělali.“

Otázka č. 11: Pociťovali jste jako členi spolků nějaké změny po transformaci vašeho spolku?

„Jako členové jsme žádné nezaznamenali, snad kromě změny v názvu a toho, že jsme byli občanské sdružení a teď jsme jen spolek.“

Otázka č. 12: Jaké další dokumenty byly vedle stanov spolku v souvislosti s jeho založením vyhotoveny (a staly se pak přílohou návrhu na zápis do rejstříku spolků)?

„Spolu se změnou stanov bylo rozhodnuto o volbě statutárního orgánu členu výboru a kontrolní komise. Spolu s novými stanovami jsme tedy vyhotovili i zápis z valné hromady, v němž jsou tato rozhodnutí uvedena.“

Otázka č. 13: Za jak dlouho po založení spolku (přijetí stanov) došlo k jeho vzniku (zapsání do rejstříku spolků)?

„Vzhledem ke skutečnosti, že spolek vznikl transformací z OS, byl spolek zapsán Ministerstvem vnitra cca 4 měsíce po valné hromadě, kde jsme si schválili nové stanovy.“

Otázka č. 14: Jakým způsobem je Váš spolek financován?

„Určitě jsme financováni z více zdrojů, a to z FAČR (fotbalová asociace ČR), dále přispívá obec Valdice, vybíráme členské příspěvky: dětské kategorie: 500 Kč/rok, dorostenci 700 Kč/rok, dospělí 1000 Kč/rok, za rok 2019 byl příjem z členských příspěvků 29 tis. Kč. Další podstatné financování jsou dary a příspěvky z veřejných rozpočtů, za rok 2019 byl příjem z darů a příspěvků z veřejných rozpočtů ve výši 125 tis. Kč.

Mezi naše sponzory patří: Wüstenrot, SanSwiss Ronal Group, Kovošrot Vokšice, Autocentrum Jičín, Seco Group, Stavebniny Valdice, HERAST s.r.o. atd.

Když například žádáme od obce, tak vždy na přelomu listopadu a prosince na příští kalendářní rok, kdy obci sdělíme, na co finanční prostředky použijeme. To se samozřejmě snažíme splnit, protože pokud ne, tak nevyčerpané finanční prostředky obci vrátíme. Vše také musíme dokládat účtenkami a fakturami. Když žádáme třeba od MŠMT, tak musíme splnit jejich podmínky.“

Otázka č. 15: Má Váš spolek dostatek finančních prostředků? I co se týče na potřebné vybavení pro celý spolek a postačují prostředky i k pravidelné obměně vybavení?

„Ano, máme. Jsme za to především vděční obci Valdice, která nás velmi podporuje. Od obce máme nové dresy (zde je podmínka mít na dresech a na webových stránkách obecní znak), zaplacené nájmy za hřiště od města Jičína a od Lomnice nad Popelkou atd.

Otázka č. 16: Je Váš spolek plátcem DPH?

„Náš spolek není plátcem DPH.“

Otázka č. 17: Jaké účetnictví Váš spolek vede?

„Vedeme jednoduché účetnictví.“

Otázka č. 18: Využíváte snížení základu daně, jehož podmínkou je následné daňové úspory ke krytí nákladů spolku vynaložených na nepodnikatelskou (a spolu s tím i ztrátovou) činnost?

„Nevyužíváme.“

Otázka č. 19: Využíváte možnost daňového osvobození darů, které jsou Vašemu spolku věnovány podle § 19b zákona o dani z příjmu?

„Nevyužíváme.“

Otázka č. 20: Jaký byl v roce 2019 výsledek hospodaření vašeho spolku?

„Výsledek hospodaření v roce 2019 byl s lehkým ziskem.“

Otázka č. 21: Jak by se dal zhodnotit výsledek hospodaření vašeho spolku za posledních 5 let?

„Převážně nulový.“

Otázka č. 22: Zveřejňujete svoji účetní závěrku ve sbírce listin rejstříku spolků?

„Vzhledem k tomu, že vedeme jednoduché účetnictví, tak ve spolkovém rejstříku zveřejňujeme přehled majetku a závazků a přehled příjmů a výdajů.“

Otázka č. 23: Jak si myslíte, že by probíhal zánik Vašeho spolku, kdyby byl Váš spolek neaktivní?

„Kdyby byl náš spolek neaktivní, tak by valná hromada musela rozhodnout o dobrovolném zrušení, po rozhodnutí by následovala likvidace spolku, aby se vypořádal majetek spolku. Jmenovali bychom likvidátora spolku, který by vložil informaci o vstupu do likvidace do spolkového rejstříku. Po tomto kroku bychom měli ve svém názvu dodatek „v likvidaci“. Po skončení likvidace by likvidátor podal návrh na výmaz spolku ze spolkového rejstříku k rejstříkovému soudu. Po výmazu by náš spolek zanikl.“

Shrnutí řízeného rozhovoru

Během řízeného pohovoru s místopředsedou spolku TJ SKP Valdice byla zjištěna shoda s většinovými odpověďmi z výzkumného šetření, avšak objevila se i specifika daného spolku.

Počet členů tohoto spolku je 68, založen byl jako občanské sdružení v roce 1991 (spolkem se tedy stal v důsledku transformace) a jeho hlavní činností je provozovat sport a obdobnou činnost v rámci zapojení do sportovních a tělovýchovných aktivit, organizování této činnosti a vytváření vhodných podmínek pro její fungování. Spolek rozlišuje tři druhy členství, což bylo překvapivé zjištění, a to členství řádné, přidružené a čestné. Naopak struktura orgánů spolku překvapivá nebyla: valná hromada jako nejvyšší orgán spolku, scházející se jednou do roka, výkonný výbor jako orgán výkonný, kontrolní komise jako orgán kontrolní a předseda jako statutární orgán. Rovněž očekávaným zjištěním bylo provozování vedlejší výdělečné činnosti, v tomto případě představované vybíráním vstupného a inkasováním peněz z prodejů hráčů.

Důvodem pro výběr spolku jako právní formy fungování byla skutečnost, že hlavní činností mělo být od počátku provozování sportu a zároveň se tato forma jevila jako jednodušší z pohledu administrativy. Pokud šlo o samotnou změnu z občanského sdružení na spolek v důsledku transformace, potvrdilo se, že většina členů spolku žádné změny nezaznamenala, tedy kromě názvu. Místopředseda spolku však věděl, že spolek zapsalo do rejstříku samo Ministerstvo vnitra a že bylo nutné v důsledku transformace upravit stanovy spolku, což se stalo usnesením valné hromady. Zároveň s tím bylo rozhodnuto o volbě statutárního orgánu a členech výkonného výboru a kontrolní komise. Samotný zápis všech těchto skutečností pak proběhl cca do 4 měsíců po valné hromadě.

Zajímavá byla otázka financování spolku. Bylo zjištěno, že spolek je financován z více zdrojů, mezi které patří jednak příspěvky od FAČR, od obce Valdice či dotace a dary od sponzorů. Spolek rovněž vybírá členské příspěvky, a to ve třech různých výších. Výsledkem je skutečnost, že spolek má dostatek financí na své fungování i pravidelnou obměnu vybavení.

Pokud jde o účetní a daňové záležitosti, z pohovoru bylo zjištěno, že spolek TJ SKP Valdice není plátcem DPH, vede jednoduché účetnictví a nevyužívá snížení základu daně ani možnost daňového osvobození darů. Celkový výsledek hospodaření za rok 2019 pak byl s lehkým ziskem, což zřejmě kompenzovalo některý z předešlých roků, neboť z dlouhodobějšího hlediska (5 let) hodnotil místopředseda spolku hospodaření spolku jako převážně nulové. Své výsledky spolek zveřejňuje ve spolkovém rejstříku v podobě přehledu příjmů a výdajů a přehledu majetku a závazků.

Z důvodu, že spolek TJ SKP Valdice je spolkem fungujícím, byla poslední otázka řízeného pohovoru spíše otázkou formální a teoretickou, neboť se týkala průběhu zániku spolku v případě, že by byl neaktivní. Odpovědí byl popis v souladu se zákonem, tedy rozhodnutí valné hromady o dobrovolném zrušení s následnou likvidací spolku. Po provedené likvidaci by likvidátor podal návrh na výmaz spolku ze spolkového rejstříku a po výmazu by spolek zanikl. Vzhledem ke všem získaným informacím lze však tvrdit, že spolku v tuto dobu zánik nehrozí.

9 Zhodnocení

Otázka výzkumného šetření č. 1: Jakou formou došlo k založení spolků?

Spolek je možné založit shodou zakladatelů na obsahu stanov či přijetím stanov ustavující schůzí. Z výzkumného šetření bylo zjištěno, že 63 % bylo založeno shodou 3 zakladatelů. 30 % bylo založeno shodou více než 3 zakladatelů a 7 % bylo založeno usnesením ustavující schůze. Domníváme se, že část, která byla založena jako občanské sdružení, tedy přípravným výborem, se zařadila do odpovědi shodou zakladatelů. **Zde je možné potvrdit první hypotézu a je možné konstatovat, že spolky nejčastěji vznikly shodou 3 zakladatelů na znění stanov.** Při zakládání byly pořízeny různé dokumenty (uvedeno bylo více možností). Čtyři respondenti, tj. 3 %, uvedlo, že byl sepsán zápis z ustavující členské schůze. Padesát dva respondentů, tj. 34 %, uvedlo, že byl sepsán zápis o shodě zakladatelů. Čtyřicet čtyři dotázaných, tj. 28 %, uvedlo, že byl vyhotoven souhlas statutárního orgánu se zápisem do spolkového rejstříku. Padesát pět dotázaných, tj. 34 %, uvedlo, že byl vyhotoven souhlas s užíváním nemovitosti jako sídla spolku. Dále bylo zjištěno, že spolky, které jsou zakládány v dnešní době, jsou založeny v kratší době než spolky, které vznikly jako občanská sdružení. To je pravděpodobně dáno tím, že v současné době spolky vzniknou zápisem do rejstříku, a ne registrací u Ministerstva vnitra. Také tabulka č. 15 jasně poukazuje na to, že 84 % hradilo se vznikem spolku poplatek na zápis. 9 % neví, jak na otázku odpovědět. Další 7 % uvedlo, že poplatek za zápis neplatili. V současné době již kvůli změně zákona není nutné žádné poplatky hradit.

Hypotéza č. 1: Domnívám se, že spolky nejčastěji vznikly shodou 3 zakladatelů na znění stanov. Byla potvrzena.

Popis procesu založení nového spolku

Vzhledem k tomu, že oběma způsobům založení spolku (shodou alespoň 3 zakladatelů a usnesením ustavující schůze) je pro založení společné přijetí stanov, je na místě uvést, co minimálně musí stanovy obsahovat: název spolku, sídlo spolku, účel spolku, určení statutárního orgánu, práva a povinnosti členů spolku.

Otázka výzkumného šetření č. 2: Jak probíhal vznik spolků?

Spolek vznikl transformací nebo jako spolek založený po roce 2014 dle zákona č.89/2012 Sb. Z výzkumného šetření je patrné, že 86 % dotázaných spolků vzniklo transformací, a to změnou názvu a splněním dalších povinností, které plynuly z příchodu nového občanského zákoníku. **Zde je možné potvrdit druhou hypotézu a je možné konstatovat, že spolky nejčastěji vznikly transformací.** Toto také vyplývá z řízeného rozhovoru, kde bylo uvedeno, že spolek TJ SKP Valdice byl původně občanským sdružením a vznikl též transformací dle občanského zákoníku 80/2012 Sb., kdy v důsledku transformace musel upravit své stanovy, aby odpovídaly novému zákoníku, a tak se z názvu občanský sdružení stal spolek. Spolky, které vznikly transformací musely změnit své označení z občanského sdružení na spolek a připojit dodatek spolek, zapsaný spolek nebo zkratku „z. s.“. Vznikl rejstřík spolků, do něhož se spolky zapisují. Transformace proběhla z velké části automaticky, a to znamená, že Ministerstvo vnitra provedlo zápis do spolkového rejstříku samo. Některé spolky musely upravit stanovy tak, aby obsahovaly minimálně povinné ustanovení zákona. Tento fakt se také promítl v dotazníkovém šetření. Zde se 31 respondentů ze 48 shodlo na tom, že transformace proběhla jaksi automaticky, nemuseli činit žádné změny, kromě změny názvu. Jedenáct respondentů uvedlo, že museli změnit stanovy, museli učinit určité změny. Tři respondenti uvedli, že museli svolat valnou hromadu (na té pravděpodobně změnili stanovy, jako ti, kteří odpověděli, že museli změnit stanovy – ty se totiž bez valné hromady změnit nedají). Další 4 respondenti museli doložit informace o souhlasu statutárních zástupců se zápisem do Spolkového rejstříku, souhlas majitele nemovitosti s umístěním sídla spolku uvedl pouze jeden respondent. Dva respondenti uvedli, že museli doručit změnu stanov místně příslušnému rejstříkovému soudu, a to v souladu s novým zákonem č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob (což ti nahoře taky). Jeden respondent zde doplnil, že zůstal zachován název, IČO, sídlo, historie, práva a povinnosti uzavřených smluv. Je zde otázkou, zda zbylí respondenti skutečně žádné změny nečinili, nebo si jen tyto informace již v dostatečné míře nevybavují či je neevidují. Dále 12 % dotázaných uvedlo, že spolky vznikly již dle nové právní úpravy, tj. dle nového zákona č. 89/2012 a 2 % dotázaných uvedla, že spolky vznikly fúzí,

a to sloučením s jiným spolkem. Jedná se tedy o přeměnu spolku, kde jeden ze slučujících spolků zanikl kvůli sloučením s druhým spolkem, který si zachoval existenci a převzal tak práva a povinnosti zaniklého spolku, a tak se zaniklý spolek zrušil bez likvidace a zanikl jako právnická osoba.

Hypotéza č. 2: Domnívám se, že spolky nejčastěji vznikly transformací. Byla potvrzena.

Popis procesu vzniku nového spolku

Pro vznik nového spolku je potřeba podat návrh na zápis spolku do spolkového rejstříku, jímž spolek vzniká. Návrh na zápis většinou podávají zakladatelé, ale lze zmocnit i pomocí plné moci třetí osobu. Formulář, který musí být použit, je dostupný bezplatně na stránkách Ministerstva spravedlnosti. Po podání návrhu (samozřejmě s nutnými přílohami jako například stanovy) rejstříkový soud návrh a přílohy zhodnotí a jsou – li zde nedostatky, tak vyzve k jejich odstranění. Jsou-li dokumenty v pořádku, provede rejstříkový soud zápis do spolkového rejstříku. Zápisem do spolkového rejstříku spolek vzniká, čímž je dvojstupňový proces (založení a vznik) vytvoření nového spolku ukončen.

Otázka výzkumného šetření č. 3: Jaký typ účetnictví spolky nejčastěji vedou?

Dále bylo zjištěno, že spolky mohou vést jednoduché i podvojně účetnictví. Na dotaz, jaké účetnictví spolky vedou, odpovědělo celkem 14 % respondentů tak, že vedou účetnictví podvojně, a to převážně i z toho důvodu, že účetnictví je jedna z podmínek pro ucházení se o dotace. Poté 86 % uvedlo, že jejich spolek vede účetnictví jednoduché. Vedou tak účetnictví jednoduchým způsobem a lze předpokládat, že jejich příjmy za poslední uzavřené účetní období a hodnota majetku nepřesáhne 3 mil. Kč. **Zde je možné potvrdit třetí hypotézu a je možné uvést, že spolky nejčastěji vedou jednoduché účetnictví.** Poznatek z řízeného rozhovoru tuto domněnku též dokreslil, protože TJ SKP Valdice vede jednoduché účetnictví, jelikož jsou malý spolek bez velkých příjmů, a také z důvodu, že je to pro ně jednodušší.

Hypotéza č. 3: Domnívám se, že spolky nejčastěji vedou jednoduché účetnictví. Hypotéza byla potvrzena.

Otázka výzkumného šetření č. 4: Dodržují spolky požadavky v oblasti účetnictví a účetních závěrek?

V oblasti účetnictví nedošlo v rámci transformace k žádným změnám, protože samotný zákon jej neupravuje. Při analýze zákonů lze dospět k závěru, že došlo k úpravám zákonu o dani. Např. od roku 2014 jsou předmětem daně veškeré úroky, i úroky z běžného účtu. U spolků se uplatňuje srážková daň 19 %. V minulosti nebyly úroky z běžného účtu předmětem daně. Také novelou zákona o dani z příjmu se redukovalo množství daňově účinných opravných položek, byla zrušena daň darovací a jiné. Dále také pro tyto organizace neplatí povinnost sestavovat účetní závěrku, pouze se sestavuje přehled o majetku a závazcích a přehled o příjmech a výdajích. Na otázku, zda zveřejňují spolky svoji účetní závěrku ve sbírce listin rejstříků spolků, uvedlo celkem 25 % respondentů kladnou odpověď. Zápornou odpověď poté vybralo 75 % respondentů. To znamená, že 75 % respondentů nezveřejňuje účetní závěrku spolku ve sbírce listin rejstříku spolků. **Zde je možné potvrdit hypotézu čtvrtou a je možné uvést, že spolky ve ¾ případů nezveřejňují své účetní závěrky ve sbírce listin rejstříku spolků.** Spolek TJ SKP Valdice pravidelně zveřejňuje přehled o majetku a závazcích a přehled o příjmech a výdajích ve sbírce listin rejstříku spolků.

Hypotéza č. 4: Předpokládám, že spolky ve ¾ případů nezveřejňují své účetní závěrky ve sbírce listin rejstříku spolků. Byla potvrzena.

Otázka výzkumného šetření č. 5: Jaké daňové výhody využívají analyzované spolky?

Snížený základ daně využívá jako daňovou úsporu celkem 14 % spolků. Zde je možné spatřit určitý vztah velikosti spolku a užívání této daňové úspory 63 % dotázaných spolků uvedlo, že spolky nevyužívají snížený základ daně, protože vedou velmi malé účetnictví a nevykazují žádný zisk, tudíž nemají důvod daňovou úsporu využít.

12 respondentů uvedlo, že neví, o co se jedná, a jeden respondent uvedl, že jej nevyužívají kvůli administrativní náročnosti. Zde by bylo vhodné vytvořit jednoduchý propagační materiál, který by ve zkratce informoval o možnostech využití úspor, protože je patrné, že především u malých spolků existuje neznalost zákonů.

Z dotazníkového šetření také vyplynulo, jaké daňové a účetní výhody plynou pro spolek. Nejvíce respondentů uvedlo osvobození členských příspěvků od daně z příjmů, a to celkem 55 dotázaných. Čtyřicet jedna dotázaných uvedlo čerpání dotací a grantů. Třicet šest dotázaných uvedlo osvobození darů od daně z příjmů. Třináct dotázaných uvedlo osvobození od daně pro příjmy z výdělečné činnosti až do výše 300 000 Kč za rok. Dva respondenti uvedli, že využívají možnost realizovat účetnictví ve zkráceném rozsahu. **Zde je tak možné vyvrátit pátou hypotézu a je možné konstatovat, že nejvíce spolků využívá osvobození členských příspěvků od daně z příjmů.**

Hypotéza č. 5: Domnívám se, že nejvíce spolky využívají osvobození darů od daně z příjmů. Hypotéza nebyla potvrzena.

Otázka výzkumného šetření č. 6: Jaké zdroje financování spolky využívají.

Financování spolků jakožto subjektů, jejichž hlavní náplní není podnikání a výdělečná činnost, je pro fungování spolku zásadní. Přesto možností, jak pro spolek zajistit finance je několik, asi nejjistější způsob financování se jeví vybírání členských příspěvků, protože jejich výši, periodicitu a celkový přehled o jejich úhradách má spolek plně ve svých rukou. To znamená, že spolek ví dopředu, s jakou přibližnou částkou může v daném roce počítat a tomu přizpůsobit svoji činnost. Zároveň ale je tento způsob financování dost omezen co do celkové výše, protože vysoké členské příspěvky by mohly odradit nové zájemce o členství. Rovněž i počet členů se časem pravděpodobně ustálí, což vede fakticky k tomu, že i celková výše tohoto způsobu financování se ustálí. Proto spolek bude hledat další způsoby financování, mezi které patří sponzorské dary, jejichž výši ani periodicitu není spolek schopen ovlivnit, přesto se většinou jedná o nezanedbatelný příjem. Mezi tři nejčastěji využívané způsoby financování patří zcela jistě i dotace a granty, které se, v případě,

že jsou poskytnuty, budou na celkovém financování spolků podílet největší měrou. Tento způsob financování je také jistější než sponzorské dary, protože spolky si mohou dopředu zjistit, jaké dotace budou v následujícím roce poskytovány, a jestliže splňují požadavky na žadatele, o tyto dotace s velkou mírou úspěchu zažádat.

Dle provedeného šetření spolky svou činnost financují více způsoby zároveň. Z výzkumného šetření bylo zjištěno následující: 48 respondentů uvedlo, že činnost spolků je financována z dotací a grantů (zde respondenti uvedli také, že tento zdroj je nejvíce financuje). Dále odpovědělo 56 dotázaných, že je jejich činnost financována členskými příspěvky, zde musíme podotknout, že sice nejvíce respondentů uvedlo tuto odpověď, ale musíme vzít v potaz, že členské příspěvky se pohybují v řádu stovek, tudíž neplyne z nich tak vysoký finanční příjem jako dotacemi a granty, což můžeme vidět v řízeném rozhovoru. **Zde je možné vyvrátit šestou hypotézu a je možno uvést, že spolky jsou nejvíce financovány z dotací a grantů.** Třicet šest respondentů uvedlo, že je jejich činnost financována dary. Třicet tři dotázaných sdělilo, že je jejich činnost financována pomocí sponzoringu. Devatenáct dotázaných odpovědělo, že je jejich činnost financována vlastní činností. Sbírký realizují pouze v jednom spolku. Obecně však bylo zjištěno, že velká část spolků **využívá více zdrojů**, což je pozitivní zjištění. Dále bylo zjištěno, že až 61 % spolků nemá dostatek finančních prostředků. Zde je možné spolkům doporučit, aby se více zaměřily na fundraising. I malé spolky by mohly využít např. sociální sítě, internet, který je levný a umožňuje snáze komunikovat s potenciálními partnery v oblasti fundraisingu.

Hypotéza č. 6: Předpokládám, že spolky jsou nejvíce financovány z členských příspěvků. Nebyla potvrzena.

Tato hypotéza nebyla potvrzena, jelikož v největší míře byly spolky financovány dotacemi a granty. Je ale otázkou, zda skutečně všichni respondenti i odlišili dary od dotací a grantů, obojí je totiž poskytnutí bezúplatného plnění od subjektu odlišného od spolku či jeho členů.

10 Závěr

V rámci této práce bylo popsáno založení, vznik, změna a zánik spolku a jeho existence nejen z pohledu právního, ale také z hlediska účetního a daňového. Tato práce se zaměřila na spolky především proto, že mají důležité místo v České republice, jelikož uspokojují konkrétní potřeby komunit a občanů. Po roce 2014 se řídí novým občanským zákoníkem.

Nejprve byla popsána krátká historie spolků. Poté bylo uvedeno, že spolky jsou organizace v neziskovém sektoru, který představuje důležitou oblast národního hospodářství. Spolky byly v minulosti označovány jako občanská sdružení. Po přijetí nového občanského zákoníku byla definována nová právní forma, kterou je spolek.

Následně byla analyzována oblast účetnictví, daní a financování těchto spolků. Bylo zjištěno, že spolky se řídí zákonem č. 563/1991 Sb., o účetnictví. Spolky si mohou dle vlastního rozhodnutí vybrat typ účetnictví, pokud dodrží předepsaná zákonná pravidla. Konkrétně mohou vést podvojně či jednoduché účetnictví. V minulosti mohla i občanská sdružení vést jednoduché účetnictví. Tato možnost existuje i změnou zákona v roce 2014. Spolky však nesmí překročit hranici příjmů 3 000 000 Kč za poslední období. S tím také souvisí typy výkazů, které musí spolky vést.

Bylo zjištěno, že veškeré podniky (ziskové či neziskové) potřebují pro svou činnost dostatek vhodných finančních prostředků v odpovídající finanční struktuře. Finanční prostředky se liší. Jedná se např. o vlastní kapitál a cizí kapitál. Průměrná nezisková organizace tak využívá čtyři různé finanční zdroje. Jedná se o zdroje ze státní správy a samosprávy, o příjmy z vlastní činnosti, o podnikatele a obchodní firmy a nadační fondy. Obecně platí, že čím větší rozpočet organizace má, tím je počet jejich zdrojů vyšší. Výzkumné šetření dále poukázalo na to, že zatímco neziskové organizace se zaměřením na sportovní činnost a volnočasové aktivity jsou vysoce závislé na orgánech státní správy, u ostatních organizací pozorujeme větší podíl nestátních zdrojů.

V praktické části byly pomocí dotazníků a řízeného rozhovoru ověřeny hypotézy, z nichž vyplynulo, že: spolky nejčastěji byly založeny shodou 3 zakladatelů na znění

stanov, dále spolky nejčastěji vznikaly transformací. Výzkumné šetření ukázalo, že spolky nejčastěji vedou jednoduché účetnictví. Z výsledků také vyplynulo, že ve většině případů (3/4) spolky nezveřejňují své účetní závěrky ve sbírce listin rejstříku spolků. Spolky nejvíce využívají výhod osvobození darů od členských příspěvků z příjmů a jejich nejvýznamnější financování je formou dotací a grantů. Navíc byly pomocí řízených rozhovorů, z nichž je přepis jednoho z nich součástí práce, zjištěny další a podrobné informace o fungování spolků každodenní praxi.

Na základě provedeného výzkumného šetření jsem dospěla k závěru, že spolky, resp. jejich představitelé, by ocenili stručně a srozumitelně podané informace o jejich praktickém fungování spolku z pohledu právního, účetního a daňového. Na základě těchto poznatků by se představitelé spolků nebáli více využívat daňové výhody, a to hlavně v oblasti účetnictví, nevolili by tedy cestu nejjednodušší, ale nejvýhodnější. Je také možné spolkům, které nemají dostatek finančních prostředků doporučit, aby se více zaměřily na fundraising. V této oblasti by spolky mohly využívat např. sociální sítě, internet a jiné. Tato cesta je levná a umožňuje snadno komunikovat s potenciálními partnery v této oblasti.

Předkládaná práce zpracovávající problematiku založení a vzniku spolků v různých aspektech, by se tak mohla stát přínosem, a to pro budoucí zakladatele spolků, ale i jejich současné představitele hledající způsob, jak více porozumět fungování spolku, například jak zefektivnit financování spolku.

I. Summary

The concept of association was brought back to the Czech Law by Act No. 89/2012 Coll, the Civil Code, replacing an unincorporated association. This new form of association deserves attention not only from the legal point of view, but also from an accounting perspective. One can hardly exist without the other in a working association; therefore formation, an incorporation, changes and dissolution of an association and a subsidiary association from legal, administrative, accounting and tax points of view are presented. In the theoretical part of the thesis, the reasons for the adoption of new legislation on associations in the Civil Code are described as well as the differences between unincorporated associations and associations. The practical part focuses on both legal and accounting aspects of the formation, incorporation and dissolution of an association. This section also tries to answer the question when it is more convenient for an association to keep simple bookkeeping and when double-entry book-keeping.

Key words: association, formation of an association, subsidiary association, membership in an association, dissolution of an association

II. Seznam použitých zdrojů

Odborná a tištěná literatura

SOMMER, O. Učebnice soukromého práva římského. I. a II. díl. Praha: WoltersKluwer ČR. 2011. ISBN 978-80-7357-616-5

RONOVSKÁ, K. Spolkové a nadační právo. Brno: Masarykova univerzita, 2008. ISBN 987-80-210-4512-5

ŠVESKA, J., DVOŘÁK, J., FIALA, J. a kol. Občanský zákoník: komentář. Praha: WoltersKluwer ČR, 2014. ISBN 978-80-7478-370-8.

PELIKÁNOVÁ, A., Účetnictví, daně a financování pro nestátní neziskovky. 3. vyd. Praha: Grada, 2018. ISBN 978-80-271-2117-5.

HÁJKOVÁ, A. Teoretické minimum k úpravě poměrů občanských sdružení od účinnosti nového občanského zákoníku. Praha: Česká rada dětí a mládeže, 2013.

DOBROZEMSKÝ, V., STEJSKAL, J., Nevýdělečné organizace v teorii. 2. vyd. Praha: WoltersKluwer, 2016. ISBN 978-80-7552-103-3.

SYNEK, M., KISLINGEROVÁ, E. a kol. Podniková ekonomika. Praha, C. H. Beck, 2015. ISBN 978-80-7400-274-8

STEJSKAL, J., KUVÍKOVÁ, H., MAŤÁKOVÁ, K. Neziskové organizace - vybrané problémy ekonomiky: se zaměřením na nestátní neziskové organizace. 1. vyd. Praha: WoltersKluwer ČR, 2012. ISBN 978-80-7357-973-9.

NÝVLTOVÁ, R., MARINIČ, P. Finanční řízení podniku. 1. vydání. Praha: Grada, 2010. ISBN 978-80-247-3158-2.

KALOUDA, F., Finanční analýza a řízení podniku. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2015. ISBN 978-80-738-0526-5.

ČERNOHORSKÝ, J., TEPLÝ, P. Základy financí. 1. vyd. Praha: Grada, 2011. ISBN 978-80-247-3669-3.

VÍT, P. Praktický právní průvodce pro neziskové organizace: podle nového občanského. Praha: Grada, 2015. ISBN 978-80-247-9768-2.

HEJDUKOVÁ, P., HOMMEROVÁ, D., KRECHOVSKÁ, M., Řízení neziskových organizací: klíčové oblasti pro jejich udržitelnost. Praha: Grada, 2010. ISBN 978-80-247-3075-8.

NOVOTNÝ, P., IVIČIČOVÁ, J., NOVOTNÁ, M., ŠTÝSOVÁ, M. Nový občanský zákoník: Principy a základní pojmy. Praha: Grada, 2014. ISBN 978-80-247-9133,1.

RONOVSKÁ, K., VITOUL, V., BÍLKOVÁ, J., BENÁK, J. Nové spolkové právo v otázkách a odpovědích. Praha: Nakladatelství Leges, 2014. ISBN 978-80-7502-020-8.

BENÁK, J., ZAHUMENSKÝ, D. Jak na spolkový rejstřík. Praha: Grada, 2015. ISBN 978-80-247-5907-1.

SYNEK, M., Manažerská ekonomika, 4.vyd. Praha: Grada, 2011. ISBN 978-80-247-3494-X.

MARTINOVIČOVÁ, D. Základy ekonomiky podniku. Brno: Alfa Publishing, 2006. ISBN 978-80-868-5150-8.

KNÁPKOVÁ, A., PAVELKOVÁ, D. REMEŠ, D., ŠTĚKER, K. Finanční analýza: Komplexní průvodce s příklady - 3., kompletně. Praha: Grada, 2017. ISBN 978-80-271-0563-3.

BOUKAL, P. Fundraising. Praha: Grada, 2013. ISBN 978-80-247-448-7.

ŠEDIVÝ, M., MEDLÍKOVÁ, O. Úspěšná nezisková organizace, 3. vyd. Praha: Grada, 2017. ISBN 978-80-271-926-1.

MARKOVÁ, H. Daňové zákony 2019: úplná znění k 1. 4. 2019. Praha: Grada, 2019. ISBN 978-80-271-2612-6.

Internetové zdroje

Ústavní zákon č. 2/1993 Sb., ve znění ústavního zákona č. 162/1998 Sb., Listina základních práv a svobod, [cit. 12.11.2019]. Dostupné z URL:<https://www.psp.cz/docs/laws/listina.html>

Zákon č. 89/2012 Sb., [cit. 12.11.2019]. Dostupné z URL:<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-89>

Zákon č. 304/2013 Sb., [cit. 20.11.2019]. Dostupné z URL:<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2013-304>

Zákon č. 304/2013 Sb., [cit. 20.11.2019]. Dostupné z URL:<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2013-304>

Zákon č. 634/2004 Sb., [cit. 20.11.2019]. Dostupné z URL:<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-634>

Zákon č. 563/1991, [cit. 18.11.2019]. Dostupné z URL:<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1991-563>

Zákon č. 89/2012 Sb., [cit. 12.11.2019]. Dostupné z URL:<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-89>

Zákon č. 235/2004, [cit. 20.11.2019]. Dostupné z URL:<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-235>

<http://mistnikultura.cz/gdpr-a-jeho-dopad-na-spolky-a-dalsi-nno-pusobici-v-oblasti-kultury-a-kulturnich-sluzeb>

III. Seznam tabulek, grafů a obrázků

Tabulky

Tabulka 1: Vývoj počtu občanských sdružení	9
Tabulka 2: Vývoj počtu občanských sdružení	9
Tabulka 3: Počáteční rozvaha	33
Tabulka 4: Nejčastější zdroje financování	39
Tabulka 5: Účtování základní účetních případů souvisejících s financováním	41
Tabulka 6: Vzorový výpočet možné úspory	45
Tabulka 7: Vyhodnocení dotazníku – počet členů	50
Tabulka 8: Vyhodnocení dotazníku – doba existence	51
Tabulka 9: Vyhodnocení dotazníku – zaměření spolku	52
Tabulka 10: Vyhodnocení dotazníku – hospodářská činnost	53
Tabulka 11: Vyhodnocení dotazníku – založení	54
Tabulka 12: Vyhodnocení dotazníku – dokumenty	55
Tabulka 13: Vyhodnocení dotazníku - vznik	56
Tabulka 14: Vyhodnocení dotazníku – doba vzniku	57
Tabulka 15: Vyhodnocení dotazníku – poplatky	58
Tabulka 16: Vyhodnocení dotazníku – financování	59
Tabulka 17: Hodnocení dotazníku – dostatek finančních prostředků	60

Tabulka 18: Vyhodnocení dotazníku – plátce DPH	61
Tabulka 19: Vyhodnocení dotazníku – typ účetnictví	62
Tabulka 20: Vyhodnocení dotazníku – úlevy z daní	63
Tabulka 21: Vyhodnocení dotazníku - snížení základu daně	64
Tabulka 22: Vyhodnocení dotazníku – výsledek hospodaření za 5 let.....	65
Tabulka 23: Vyhodnocení dotazníku – výsledek hospodaření v roce 2019	66
Tabulka 24: Vyhodnocení dotazníku – účetní závěrka.....	67
Tabulka 25: Vyhodnocení dotazníku – výhody	68

Grafy

Graf 1: Počet členů	50
Graf 2: Doba existence	51
Graf 3: Zaměření spolku	52
Graf 4: Hospodářská činnost.....	53
Graf 5: Založení spolku	54
Graf 6: Dokumenty	55
Graf 7: Vznik	56
Graf 8: Doba zapsání do rejstříku spolků	58
Graf 9: Poplatek za zápis spolku do rejstříku spolků.....	59
Graf 10: Dostatek finančních prostředků na potřebné vybavení a provoz spolku.....	60
Graf 11: Plátce DPH	61

Graf 12: Jaké účetnictví spolky vedou.....	62
Graf 13: Hlavní úlevy spolku.....	63
Graf 14: Snížení základu daně	64
Graf 15: Výsledek hospodaření za posledních 5 let	65
Graf 16: Výsledek hospodaření v roce 2019	66
Graf 17: Zveřejňování účetní závěrky	67

Obrázky

Obrázek 1: Fúze sloučením.....	17
Obrázek 2:Fúze splynutím	18
Obrázek 3: Rozdělení sloučením	19

IV. Seznam příloh

Dotazník

Stanovy TJ SKP Valdice, z.s.

Přehled o majetku a závazcích

Přehled o příjmech a výdajích

Dotazník

Dobrý den, jsem studentka ekonomické fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích. Obracím se na Vás s velkou prosbou o vyplnění dotazníku k mé bakalářské práci o spolcích.

1) Jaký je název Vašeho spolku?

2) Kolik má Váš spolek členů?

- a) Do 10
- b) 10-25
- c) 26-50
- d) 50 a více

3) Jak dlouho existuje Váš spolek?

- a) Méně než 1 rok
- b) 1-5 let
- c) 6-9 let
- d) 10-19 let
- e) 20-25 let
- f) Více než 25 let

4) Jaké je zaměření vašeho spolku? (sportovní, kulturní...)

.....

5) Jaké důvody Vás vedly k tomu, že jste si zvolili právě právní formu spolku?

- a) Výhody spočívající v osvobození od některých poplatků (správních a dalších)
- b) Možnost snáze získat dotace či granty na činnost spolku
- c) Nižší míra administrativní zátěže
- d) Zápis spolku do rejstříku spolků zdarma
- e) Jiné (prosím vypište).....

6) Vyvíjí Váš spolek vedlejší činnost? nebo i činnost hospodářskou (podnikání či jinou výtěžnou činnost)?

- a) Ano, vedlejší činnost (prosím vypište).....
- b) Ano, jako vedlejší činnost i činnost hospodářskou (prosím vypište).....
- c) Ne
- d) Jiná odpověď.....

7) Jaký postup vedl ke založení Vašeho spolku?

- a) Shodou 3 zakladatelů na znění stanov
- b) Shodou více než 3 zakladatelů na znění stanov
- c) Usnesením ustavující schůze
- d) Jiná odpověď.....

8) Jaký postup vedl ke vzniku Vašeho spolku?

- a) Transformací (změnou názvu a splněním dalších povinností) z občanského sdružení založeného před rokem 2014
- b) Jako spolek založený dle zákona č. 89/2012 Sb., po roce 2014
- c) Jinak (prosím vypište).....

9) Jak probíhala transformace z pohledu právního, účetního a daňového? Byly patrné nějaké změny?

.....

10) Jaké další dokumenty byly vedle stanov spolku v souvislosti s jeho založením vyhotoveny (a staly se pak přílohou návrhu na zápis do rejstříku spolků)? (Lze zvolit i více variant)

- a) Zápis z ustavující členské schůze
- b) Zápis o shodě zakladatelů
- c) Zápis o volbě statutárního, popř. i jiného orgánu
- d) Zápis o tom, že stanovy spolku byly schváleny
- e) Jiné.....

11) Za jak dlouho po založení spolku (přijetí stanov) došlo k jeho vzniku (zapsání do rejstříku spolků)?

- a) Do 3 dnů
- b) Do týdne
- c) Do 30 dnů
- d) V delším časovém horizontu než 30 dnů

12) Byl ve vašem případě zápis spolku do rejstříku spolků spojen s úhradou poplatku za zápis (poplatek byl v případě spolků zrušen od 1.5.2015)?

- a) Ano
- b) Ne
- c) Nevím

13) Jakým způsobem je Váš spolek financován? (můžete zvolit i více variant).

- a) Dotace a granty
- b) Vlastní činnost
- c) Členské příspěvky
- d) Reklama, sponzoring
- e) Výnosy z hmotného majetku spolku
- f) Dary
- g) Sbírký
- h) Vedlejší činnost (prosím vypište).....
- i) Jiné zdroje (prosím vypište).....

14) Má Váš spolek dostatek finančních prostředků na potřebné vybavení a činnost?

- a) Ano
- b) Ne

15) Je Váš spolek plátcem DPH?

- a) Ano
- b) Ne

16) Jaké účetnictví Váš spolek vede?

- a) Jednoduché účetnictví
- b) Účetnictví (dříve „podvojně účetnictví“)

17) Využíváte snížení základu daně, jehož podmínkou je následné daňové úspory ke krytí nákladů spolku vynaložených na nepodnikatelskou (a spolu s tím i ztrátovou) činnost?

- a) Ano
- b) Ne

18) Využíváte možnost daňového osvobození darů, které jsou Vašemu spolku věnovány podle §19b zákona o dani z příjmu?

- a) Ano
- b) Ne

19) Jak by se dal zhodnotit výsledek hospodaření vašeho spolku za posledních 5 let?

- a) Převážně kladný
- b) Převážně záporný
- c) Převážně nulový

20) Jaký byl v roce 2019 výsledek hospodaření vašeho spolku?

- a) Záporný
- b) Nulový

21) Zveřejňujete svoji účetní závěrku ve sbírce listin rejstříku spolků?

- a) Ano
- b) Ne

22) Jaké daňové a účetní výhody podle vás spolek má? (Berte v úvahu především z hlediska toho, které výhody jsou pro váš spolek uplatnitelné)

.....
Velmi Vám děkuji za Váš čas ☺

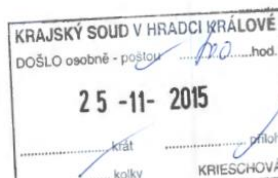
Prosím o odeslání dotazníku na e-mail: kolomaznikova.tereza@gmail.com

Tereza Kolomazníková

Stanovy spolku TJ SKP Valdice

① F 66629/2014 0142
L2536 -2

STANOVY TJ SKP Valdice, z.s.

I. Základní ustanovení

Spolek s názvem **TJ SKP Valdice, z.s.** (dále jen SK) je samosprávný a dobrovolný svazek členů, kteří provozují veřejně prospěšnou sportovní činnost, zejména fotbal.

Sídlo SK je na adrese **Jičínská 37, 507 11 Valdice**, okres Jičín
SK bylo přiděleno IČ: **601 172 65**
Číslo ID FAČR: **5220081**

II. Účel, hlavní a vedlejší činnost spolku

1. Základním účelem a hlavní činností SK je:

- provozovat sport a obdobnou činnost v rámci zapojení do sportovních, tělovýchovných aktivit, tuto činnost organizovat a vytvářet pro ni materiální a tréninkové podmínky,
- vytvářet široké možnosti užívání užívaných sportovišť pro zájemce z řad veřejnosti, zejména pak mládeže,
- budovat, provozovat a udržovat sportovní a jiná zařízení, která vlastní nebo užívá,
- vést své členy a ostatní zájemce o sport k dodržování základních sportovních, etických, estetických a mravních pravidel,
- hájit zájmy svých členů, za tím účelem spolupracovat s orgány státní správy a samosprávy s ostatními sportovními organizacemi i jednotlivci,
- zajišťovat v oblasti sportu vzdělávání svých členů, jejich školení
- dalšími formami své činnosti napomáhat rozvoji veřejného života, kultury, zdraví apod. v místě své působnosti, zejména formou další veřejně prospěšné činnosti a osvětovou činností.

2. SK může výlučně k podpoře své hlavní činnosti provozovat vedlejší hospodářskou činnost spočívající v podnikání nebo jiné výdělečné činnosti

III. Orgány SK

1. Orgány SK jsou :

- valná hromada jako orgán nejvyšší,
- výkonný výbor jako orgán výkonný,
- předseda jako orgán statutární,
- kontrolní komise jako orgán kontrolní.

2. Valná hromada.

2.1. **Valná hromada je nejvyšším orgánem SK.** Valná hromada je složena ze všech členů SK starších 18 ti let. Právnícká osoba, která je členem SK, vysílá na valnou hromadu jednoho svého zástupce (dále i jen účastníci valné hromady).

2.2. Valnou hromadu svolává k zasedání výkonný výbor **zpravidla jedenkrát do roka.** Valná hromada se svolává pozvánkou zaslánou členům, a to buď na adresu bydliště nebo na jejich elektronickou adresu nebo pozvánkou vyvěšenou v sídle SK.

2.3. Pozvánka musí vždy obsahovat alespoň místo a čas konání zasedání a program jednání valné hromady. **Pozvánka musí být zaslána nebo vyvěšena nejméně 8 dní před konáním zasedání valné hromady.**

2.4. Výkonný výbor je rovněž povinen svolat valnou hromadu z podnětu nejméně 2/3 členů spolku starších 18 ti let nebo z podnětu kontrolní komise. Nesvolá-li v tomto případě výkonný výbor valnou hromadu do 30 dnů od doručení řádného podnětu, je ten, kdo podnět podal, oprávněn svolat zasedání valné hromady sám.

2.5. Zasedání valné hromady může být odvoláno či odloženo způsobem, jakým bylo svoláno.

2.6. Do působnosti valné hromady náleží zejména:

- a) rozhodnutí o zrušení spolku s likvidací nebo o jeho přeměně, tj. schválení fúze či rozdělení,
- b) rozhodnutí o změně stanov, včetně změny názvu a symboliky SK; rozhodnutí o změně sídla však náleží do působnosti výkonného výboru,
- c) volba a odvolání členů výkonného výboru a volba a odvolání předsedy,
- d) volba a odvolání členů kontrolní komise,
- e) schválení výsledku hospodaření,
- f) rozhodování o dispozicích s nemovitým majetkem SK,
- g) určení hlavních směrů činnosti SK,
- h) schvalování jednacího řádu valné hromady, volebního řádu, případně dalších vnitřních předpisů dle těchto stanov,
- i) schvalování výše a splatnosti členských příspěvků,
- j) rozhodnutí o návrhu člena na přezkoumání rozhodnutí o jeho vyloučení,

2.7. Valná hromada je usnášénischopná za přítomnosti nadpoloviční většiny jejích účastníků s hlasem rozhodujícím. V případě, že půl hodiny po plánovaném zahájení valné hromady není přítomna nadpoloviční většina účastníků s hlasem rozhodujícím, je valná hromada usnášénischopná v počtu přítomných.

2.8. K platnosti usnesení valné hromady je potřeba nadpoloviční většina přítomných, pokud tyto stanoví neurčí něco jiného.

2.9. K platnosti usnesení valné hromady o zrušení spolku či jeho přeměně a k rozhodnutí o změně stanov je potřeba souhlasu nadpoloviční většiny všech členů spolku s hlasem rozhodujícím.

2.10. O záležitosti, která nebyla uvedena v pozvánce na valnou hromadu jako bod programu jednání, lze jednat a rozhodnout o ní v případě, že s tím souhlasí alespoň 3/5 většina přítomných. To neplatí pro rozhodování o zrušení nebo přeměně spolku nebo pro rozhodnutí o změně stanov.

O těchto záležitostech lze v takovém případě jednat jen za účasti a se souhlasem nadpoloviční většiny všech, kdo jsou oprávněni účastnit se valné hromady s hlasem rozhodujícím.

2.11. Zasedání valné hromady řídí až do zvolení předsedajícího valné hromady předseda SK nebo pověřený člen výkonného výboru. Blíže upravuje průběh zasedání valné hromady její jednací řád. V případě volební valné hromady též její volební řád.

2.12. Ze zasedání valné hromady je pořízen zápis, ze kterého musí být patrné, kdo a kdy zasedání svolal, kdy se konalo, kdo ho zahájil a předsedal mu, jaké další orgány valné hromady byly zvoleny a jaká byla přijata usnesení. Každý člen spolku je oprávněn nahlížet do zápisu z valné hromady v sídle SK, a to v určených dnech a hodinách.

3. Výkonný výbor

3.1. Výkonný výbor zabezpečuje plnění hlavní i vedlejší činnosti SK v období mezi zasedáními valné hromady.

3.2. Výkonný výbor má počet členů stanovený zpravidla podle velikosti členské základy na každé valné hromadě. Členem výkonného výboru je vždy předseda jakožto statutární orgán SK. **Počet členů výkonného výboru musí být lichý. Funkční období členů výkonného výboru je čtyřleté.**

3.3. Výkonný výbor **svolává k zasedání předseda** nebo v případě, kdy tak předseda nečiní nebo nemůže činit, jiný člen výkonného výboru, a to podle potřeby, **nejméně však jednou za měsíc.**

3.4. Výkonný výbor je schopen se usnášet, je-li přítomna nadpoloviční většina jeho členů. K platnosti usnesení výkonného výboru je zapotřebí souhlasu nadpoloviční většiny přítomných.

3.5. Do působnosti výkonného výboru **náleží rozhodování ve všech záležitostech, pokud nejsou svěřeny těmito stanovami do výlučné pravomoci valné hromady či jiných orgánů SK.**

3.6. Výkonný výbor zejména:

- a) zabezpečuje plnění usnesení a rozhodnutí valné hromady, přijímá příslušná rozhodnutí a opatření k jejich realizaci,
- b) organizuje a řídí činnost SK,
- c) schvaluje a vydává vnitřní předpisy SK, pokud jejich vydání není výslovně svěřeno do působnosti valné hromady,
- d) připravuje podklady pro jednání a rozhodování valné hromady,
- e) dbá o hospodárné využívání a o údržbu majetku SK,
- f) zajišťuje operativní spolupráci s orgány státní správy a samosprávy,
- g) rozhoduje o vyloučení člena za podmínek těchto stanov.

4. Předseda

4.1. Předseda je **statutárním orgánem SK**. Předseda jedná jménem SK, a to v souladu s rozhodnutím valné hromady a výkonného výboru. V případě, že předseda jedná jménem SK v rozporu s těmito rozhodnutími, je povinen nahradit SK škodu, kterou tímto jednáním způsobí.

4.2. Předseda podepisuje jménem SK tak, že k vytištěnému nebo napsanému názvu SK připojí svůj podpis.

4.3. Funkční období předsedy je čtyřleté.

5. Kontrolní komise

5.1. Kontrolní komise dohlíží, jsou-li záležitosti SK řádně vedeny a vykonává-li SK činnost v souladu s právními předpisy, stanovami, případně dalšími vnitřními předpisy SK.

5.2. Kontrolní komise má lichý počet členů. Členství v kontrolní komisi není slučitelné s výkonem funkce statutárního orgánu, člena výkonného výboru ani s výkonem funkce likvidátora.

5.3. Funkční období členů kontrolní komise je čtyřleté.

5.4. Kontrolní komise volí ze svého středu předsedu, který jedná jejím jménem ve vztahu k orgánům a členům SK.

5.5. Kontrolu činnosti SK, případně pobočných spolků provádí kontrolní komise na základě svého plánu nebo závažného podnětu ze strany ostatních orgánů SK či členů SK. V rozsahu působnosti kontrolní komise může její pověřený člen nahlížet do potřebných dokladů a požadovat od ostatních orgánů SK či zaměstnanců vysvětlení k dané záležitosti.

5.6. Do působnosti kontrolní komise náleží zejména:

- a) kontrola hospodaření SK,
- b) kontrola nakládání s dotacemi či jinými účelovými prostředky poskytnutými SK ze státního rozpočtu či z jiných veřejných rozpočtů.

5.7. Zjistí-li kontrolní komise nedostatky, upozorní na ně bez zbytečného odkladu výkonný výbor a následně i valnou hromadu na jejím nejbližším zasedání.

IV. Členství

A) Druhy členství

1. Členství v SK může být různého druhu. S rozdílným druhem členství jsou spojena rozdílná členská práva a povinnosti.

2. Členství se rozlišuje na:

- a) řádné
- b) přidružené
- c) čestné

3. Řádným členem SK se může stát na základě svého rozhodnutí fyzická osoba nebo právnická osoba, která se ztotožňuje s účelem, hlavní činností SK a hodlá se podílet na naplňování společných zájmů s ostatními členy SK.

4. O přijetí za řádného člena rozhoduje výkonný výbor na základě podané písemné přihlášky zájemcem o členství. Výkonný výbor blíže stanoví obsah přihlášky a způsob jejího podání.

5. **Přidruženým členem SK** se může stát fyzická osoba nebo právnická osoba, která se z jakéhokoli důvodu nechce nebo nemůže stát řádným členem, ale má zájem podílet se na činnosti SK a přispívat k naplnění jeho účelu.

6. O přijetí za přidruženého člena rozhoduje výkonný výbor na základě žádosti zájemce o přidružené členství.

7. **Čestným členem SK** se může stát pouze fyzická osoba, která se svou záslužnou činností dlouhodobě a významně podílela na činnosti SK, nebo která dosáhla výjimečného úspěchu v oblasti sportu.

8. O udělení čestného členství rozhoduje valná hromada s tím, že k jeho udělení je třeba souhlasu osoby, které má být čestné členství uděleno.

9. **SK vede seznam členů.** Zápisy a výmazy týkající se členství provádí výkonný výbor a ten také odpovídá za řádné vedení seznamu členů. Příslušné údaje se zapisují či vymazávají bez zbytečného odkladu poté, kdy se o nich výkonný výbor prokazatelně dozví. Seznam členů může být veden elektronickou formou. Další podmínky vedení seznamu členů, včetně údajů, které jsou o členech evidovány, stanoví svým vnitřním předpisem výkonný výbor.

10. Údaje o členech SK mohou být zpřístupněny v nezbytném rozsahu střešní sportovní organizaci, které je SK členem, a to v rámci plnění jeho povinností vůči této střešní organizaci. Dále mohou být zpřístupněny orgánům státní správy a územním samospráv, a to zejména v souvislosti s žádostmi o poskytnutí dotací či jiných příspěvků ze státního či jiného veřejného rozpočtu. Každý zájemce o členství v SK podáním písemné přihlášky souhlasí s tím, aby údaje o něm vedené v seznamu členů byly tímto způsobem zpřístupněny.

11. Každý člen, a to i bývalý, obdrží na svou žádost od SK na jeho náklad potvrzení s výpisem ze seznamu členů obsahující údaje o své osobě, popřípadě potvrzení, že tyto údaje byly vymazány.

B) Členská práva a povinnosti

1. Rozsah členských práv a povinností je dán druhem členství.

2. Členská práva, která přísluší všem členům:

- a) účastnit se sportovní, kulturní a společenské činnosti SK,
- b) být informován o činnosti SK,
- c) účastnit se akcí, školení a seminářů, podle podmínek stanovených pro jednotlivé akce, za předpokladu, že účast není v konkrétním případě vázána jen na určitý druh členství,
- d) uplatňovat své názory a předkládat podněty k činnosti SK,
- e) účastnit se jednání orgánů SK, jedná-li se o činnost či chování daného člena,
- f) změnit druh svého členství, pokud jsou pro změnu splněny podmínky dle těchto stanov,
- g) ukončit kdykoli své členství.

3. Členská práva, která přísluší jen řádným členům:

- a) podílet se na řízení SK,
- b) účastnit se osobně jednání valné hromady a hlasovat o jejích rozhodnutích, a to podle principu ustavení valné hromady. V případě fyzické osoby přísluší právo osobní účasti a hlasování na valné hromadě až po dovršení 18 ti let,
- c) volit a být volen do všech volených orgánů SK za podmínek těchto stanov. V případě fyzické osoby přísluší toto právo až po dovršení 18 ti let.

4. Členské povinnosti, které jsou povinni dodržovat všichni členové:

- a) podílet se podle svých možností a schopností na naplňování účelu a hlavní činnosti SK,
- b) dodržovat stanovy a ostatní vnitřní předpisy SK a základní normy sportovního chování,
- c) plnit usnesení a jiná rozhodnutí orgánů SK,
- d) šetřit, chránit a zvelebovat majetek, který slouží SK k zabezpečení jeho činnosti, jakož i usilovat o dobré jméno SK.

5. Členské povinnosti, které jsou povinni dodržovat jen řádní členové:

- a) řádně a včas platit příslušné členské příspěvky, jakož i jiné poplatky související s řádným členstvím a činností v SK, pokud o tom příslušný orgán SK podle stanov rozhodl,
- b) řádně plnit funkce a úkoly, do kterých byl zvolen nebo kterými byl pověřen.

C) Zánik členství

1. Členství v SK zaniká:

- a) vystoupením člena,
- b) vyškrcnutím z důvodu nezaplacení stanoveného členského poplatku, a to pokud poplatek nebude uhrazen ani na základě výzvy k úhradě s dodatečně stanovenou lhůtou pro jeho zaplacení; na tuto skutečnost bude člen ve výzvě upozorněn,
- c) vyloučením z důvodů závažného nebo opakovaného porušování stanov, jiných vnitřních předpisů SK, usnesení a rozhodnutí orgánů SK nebo jiných členských povinností,
- d) úmrtím fyzické osoby nebo zánikem právnické osoby,
- e) zánikem SK bez právního nástupce.

D) Zánik členství vyloučením:

O vyloučení z důvodů uvedených ve stanovách rozhoduje výkonný výbor. Rozhodnutí o vyloučení se v písemné podobě zasílá vyloučenému členovi na adresu jeho bydliště/sídla uvedenou v seznamu členů nebo na jeho elektronickou adresu, kterou SK poskytne. Člen může do patnácti dnů od doručení rozhodnutí o vyloučení navrhnout, aby toto rozhodnutí přezkoumala valná hromada. Návrh na přezkoumání rozhodnutí předkládá vyloučený člen v písemné podobě výkonnému výboru, který je povinen návrh předložit na nejbližší valné hromadě. Valná hromada rozhodnutí o vyloučení člena buď potvrdí, nebo zruší. Rozhodnutí o vyloučení zruší v případě, kdy je toto v rozporu se zákonem nebo stanovami.

VI.

Majetek a hospodaření

1. Zdrojem majetku SK jsou zejména:

- a) členské příspěvky,
- b) příjmy z vedlejší hospodářské činnosti provozované k podpoře činnosti hlavní,
- c) příjmy případně dosahované v souvislosti s hlavní činností, zejména v souvislosti s provozováním sportovních zařízení a organizováním sportovní, tělovýchovné a osvětové činnosti,
- d) příspěvky a dotace od střešních organizací či sportovních svazů,
- e) dotace a příspěvky ze státního rozpočtu nebo jiných veřejných rozpočtů, granty apod.
- f) dary

2. Majetek SK je ve vlastnictví SK jako celku. O převodech vlastnického práva k majetku, kromě majetku nemovitého, i o jeho nabývání a pozbývání a o všech dalších dispozicích s ním, rozhoduje výkonný výbor. **O veškerých dispozicích (nabývání, pozbývání apod.) s nemovitým majetkem rozhoduje valná hromada.**

3. Bližší zásady hospodaření s majetkem SK může upravit vnitřní předpis. Vnitřní předpis může rovněž blíže vymezit podmínky a zásady provozování vedlejší hospodářské činnosti.

4. V případě zrušení SK bez právního nástupce bude provedena jeho likvidace za účelem vypořádání majetku. Likvidátora jmenuje valná hromada. Likvidační zůstatek po provedení likvidace může být použit pouze k veřejně prospěšným cílům s tím, že přednostně bude nabídnut právnické osobě s účelem a statutem obdobným účelu a statusu SK. Jestliže SK obdržela účelově vázané plnění ze státního či jiného veřejného rozpočtu (dotaci, grant apod.), naloží likvidátor s příslušnou částí likvidačního zůstatku podle rozhodnutí příslušného orgánu poskytovatele tohoto účelově vázaného plnění.

5. Valná hromada zmocňuje výbor provést ve své kompetenci administrativně formální úpravy stanov, které nesmějí měnit jejich věcný charakter. Na základě výzvy či rozhodnutí příslušného rejstříkového soudu může výbor odstraňovat všechny vady stanov k dosažení jejich souladu s platnou právní úpravou a k dosažení zápisu do spolkového rejstříku.

6. Tato změna stanov byla schválena valnou hromadou SK, konanou dne 15. 9. 2015.

7. Tyto stanovy nabývají účinnosti dnem podání těchto stanov u registru městského soudu v Hradci Králové.

Ve Valdicích dne 23. 9. 2015

Předseda SK

Přehled o majetku a závazcích a o příjmech a výdajích

Přehled o majetku a závazcích ke dni 31.12.2019 (v celých tis. Kč)

Vypracováno v souladu
s vyhláškou č. 325/2015 Sb.,
v aktuálně platném znění.

IČO:

60117265

NÁZEV: TJ SKP Valdice, z.s.

SÍDLO: Jléinská 37, 50711 Valdice

PŘÁVNÍ FORMA: Spolek

Položka	Stav	Stav
	k prvnímu dni účetního období	k poslednímu dni účetního období
A. Majetek	36	79
1. Dlouhodobý nehmotný majetek celkem	0	0
2. Dlouhodobý hmotný majetek	0	0
3. Finanční majetek	0	0
4. Peněžní prostředky v hotovosti a ceniny	19	5
5. Peněžní prostředky na bankovních účtech	17	74
6. Zásoby	0	0
7. Pohledávky	0	0
8. Úvěry a zápůjčky poskytnuté	0	0
9. Ostatní majetek	0	0
B. Závazky	0	0
1. Závazky	0	0
2. Úvěry a zápůjčky přijaté	0	0
C. Rozdíl majetku a závazků	36	79

Odesláno dne:
10. 02. 2020

Razítko:

Jméno a podpis odpovědné osoby:
Franc Michal

Jméno a podpis osoby odpovědné za sestavení:
Franc Michal

Datum sestavení:
05. 02. 2020

Přehled o příjmech a výdajích
ke dni 31.12.2019
(v celých tis. Kč)

Vypracováno v souladu
s vyhláškou č. 325/2015 Sb.,
v aktuálně platném znění.

NÁZEV: TJ SKP Valdice, z.s.
SÍDLO: Jičínská 37, 50711 Valdice
PRÁVNÍ FORMA: Spolek

IČO:

60117265

Položka	Hlavní činnost	Vedlejší činnost	Celkem
A. Příjmy	396	41	437
1. Prodej zboží	0	0	0
2. Prodej výrobků a služeb	18	41	59
3. Příjmy z veřejných sbírek	0	0	0
4. Přijaté příspěvky peněžní dary mimo veřejné sbírky	125	0	125
5. Přijaté členské příspěvky	26	0	26
6. Dotace a příspěvky přijaté z veřejných rozpočtů	227	0	227
7. Ostatní příjmy	0	0	0
8. Průběžné položky	0	0	0
9. Kurzové rozdíly	0	0	0
B. Výdaje	394	0	394
1. Dlouhodobý nehmotný a hmotný majetek	0	0	0
2. Materiál	156	0	156
3. Zboží	0	0	0
4. Služby	218	0	218
5. Mzdy	0	0	0
6. Pojistné za zaměstnance a zaměstnavatele	0	0	0
7. Ostatní osobní výdaje	0	0	0
8. Ostatní výdaje	20	0	20
9. Průběžné položky	0	0	0
10. Kurzové rozdíly	0	0	0
C. Rozdíl příjmů a výdajů	2	41	43

Odesláno dne:
10. 02. 2020

Razítko:

Jméno a podpis odpovědné osoby:
Franc Michal

Jméno a podpis osoby odpovědné za sestavení:
Franc Michal

Datum sestavení:
05. 02. 2020